احمد شاه مسعود او روسان

وسله، نيشه يي توكي او قيمتي ډبرې

راټولوونکی او ژباړن: پولاد افغان

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او روسان

وسله ، نښه يي توکي او قيمتي ډبرې

راټولوونکی او ژباړن

پولاد افغان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی او ښښونکی خدای (ج) په نامه

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: احمد شاه مسعود او روسان

راټولوونکی او ژباړن: پولاد افغان

چاپکال: ۱۳۹۱ل/۲۰۱۲ز کال

چاپشمېر: ۱۰۰۰ټوکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژباړن سريزه

پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد يرغل او په افغانستان کې د نوموړي هېواد د پوځونو څه کم لس کلن شتون زموږ د هېواد د اوسني تاريخ يو تر ټولو ډېر خونړی پېر ګڼل کيږي. د دغه خونړي پېر په اړه ګڼ شمېر روسي ليکوالو، په تېره بيا په افغانستان کې د جګړې ګډونوالو ډېر کتابونه ليکلي، چې ځينې يې پښتو ته راژباړل شوي او چاپ شوي هم دي. خو په روسيه کې تر اوسه په ځانګړي ډول د جهادي ډګري بولندوی احمد شاه مسعود او روسانو ترمنځ پټو اړيکو په اړه داسې کوم کتاب نه دی چاپ شوی، چې دغه پټ اړيکي دې په بشپړ ډول ډاګيزه او بربنډ کړي او فکر نه کيږي چې په راتلونکې کې دې هم دا کار وشي. په دې اړه يوازې ځينو بهرنيو او په دې لړ کې پخپله ځينو روسي سرچينو خپرونې کړې، د بېلابېلو ليکنو (مقالو) ، يا هم ځينو مستندو فېلمونو په اډانه کې يې دغه پټ اړيکي افشا کړي دي. په دې کتاب کې هم له همدغو بېلابېلو چاپي او برېښنايي سرچينو څخه توکي راټول شوي او دا کتاب ترې اوډل شوی دی.

هغه لاسوندونه چې په دې کتاب کې راټول شوي، ډېری يې له داسې روسي چاپي او برېښنايي خپرونو څخه دي، چې ناپېيلې يا نيمه ناپېيلې دي، ځکه خو يې د پېښو انځورنه په عيني ډول کړې ده. په دې شمېر کې دا خپرونې ګډون لري لکه د روسۍ «کومېرسانت»، «نېزاويسيمايا ګزېته»، د «ورېميه نووستی»، «کامسامولسکايا پراودا»، «ارګومېنتي نېدېلې»، «اتکريتايا اېلېکترونايا ګازېته»، د «مسکوفسکي کامسامولېڅ»، «نووايا ګازېته» ورځپاڼې، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پروفیل» اوونیزه مجله، د «یتوګي» مجله، د «سپېڅناز-رو» اوبپاڼه، د «ار. بي. کې» خبرې اژانس اوبپاڼه، د «اې. پي. اېن» سیاسي خبرونو اژانس اوبپاڼه، د «سېم دنېی» اوونیزه خپرونه، د فرغانې خبري اژانس اوبپاڼه، د بي بي سي راډیو د روسي څانګې اوبپاڼه، د قزاقستان د «کانتینېنت» مجله او داسې نورې نامتو سرچینې.

ما په لومړي سر کې دومره تمه نه درلوده چې زه دې د دغې سکالو په اړه دومره توکي راټول کړای شم، هغه هم له روسي رسنیو څخه، خو زما د یو کال په بهیر کې پرله پسې هلو ځلو او پلټنو ښه پایله ورکړه او زه وتوانېدم چې د یو کتاب د اوډلو په موخه ښایسته ډېر توکي له بېلا بېلو سرچینو راټول کړم.

اړینه ده وویل شي چې په ډېری روسي رسنیو کې مسعود د یو ستر، برجسته شخصیت په ډول انځور شوی. روسي رسنیو له ده څخه ملي اتل جوړ کړی. په روسي رسنیو کې د مسعود لپاره بېلا بېل نومونه، ویاړلي لقبونه کارول شوي او کارېږي، لکه جنرال مسعود، د طالبانو ضد شمالي ټلوالې پوځي مشر، «د پنجشېر زمری»، «د پنجشېر شېرېږ زمری» او داسې نور.

په افغانستان کې د پخواني شوروي اتحاد د ناکام سیاست او د شوروي پوځونو له څه کم لس کلن ناکام او خونړي شتون، چې هیڅ ډول کومې پایلې یې ور نه کړې، روسان په دې فکر کې کړل چې د افغانستان په څېر یو وروسته پاتې هېواد او ملت څنګه وکولای شول چې د شوروي په څېر یوې سترې او پیاوړې امپراتورۍ پر وړاندې دومره کلک مقاومت وښيي. شوروي اتحاد د افغانستان د جګړې په مسله کې پر نړیوال کچ ډېر کم راغی او یو نړیوال شرم یې په برخه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر افغانستان باندې د نوموړي هېواد تېری او د دغه تېري ناکامې پایلې په نړیوالو رسنیو کې په ویتنام کې د امریکا د متحده ایالاتو له پاتې راغلې جګړې سره پرتله شوې. ښکاره خبره وه چې د شوروي اتحاد او راوروسته بیا د روسیې د لوړو سیاسي کړیو لپاره دا پرتله د منلو وړ نه وه. پېښو داسې وښوده چې له افغانستان څخه د شوروي پوځونو تر وتلو وروسته، له افغانستان څخه د کسات اخیستلو پلان او ستراتېجي جوړه شوې وي.

په منځنۍ اسیا او افغانستان کې د روسیې د بهرني سیاست لپاره ارزښتناکه سکالو په دغه سیمه کې د خپل اغېز ساتل او پیاوړي کول وو او ده. روسیې غوښتل چې له یوې خوا د سیمې هېوادونه تر خپل اغېز لاندې ولري، له بلې خوا د افغانستان کړکېچ له خپلې سویلي پولې څخه لرې هماغلته په افغانستان کې ساتلی پاتې شي.

پر افغانستان باندې د روسیې د اغېز لپاره اړینه وه چې په دغه هېواد کې داسې مخور کسان خپل لور ته راجلب کړي چې هم په اسانۍ د جلبېدو وړ وي، هم په هېواد کې که د ډېرو نه، نو د یو شمېر وګړیو ملاتړ ورسره وي، د دې لپاره چې په راتلونکې کې پرې خپل شوم پلانونه پلي کړي. شورویانو په دې برخه کې په افغانستان کې ان لا د خپل تېري پر مهال خپل کار کړی او ځانګړې ستراتېجي یې جوړه کړې وه. په دې لړ کې احمد شاه مسعود یو له هغو کسانو څخه وو چې روسانو پرې حساب کاوه او دا یې په پام کې نیولې وه چې په دغه هېواد کې خپل شوم پلانونه د ده او ده ته ورته کسانو پر مټ پلي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خونړۍ پېښې چې په افغانستان کې پر ۱۳۷۱ لمریز (۱۹۹۲) ز کال واک وځواک ته د مجاهدینو تر رسېدو وروسته د دغه هېواد په پلازمېنه کابل او نور ټول هېواد کې رامنځته شوې، نه یوازې له افغان ولس څخه، بلکې د روسانو پر ګډون د نړۍ له هیڅ یو ولس څخه پټې پاتې نه شوې او پاتې کېدای هم نه شوای. روسان په دې پوهېدل چې دغه خونړۍ پېښې د برهان الدین رباني او د هغه د ډګري بولندوی مسعود د واکمنۍ پر مهال له نورو سیالو جهادي تنظیمونو سره په جګړه کې ترسره شوې، نو ښکاره خبره ده چې د افغان ولس په وړاندې دوی پړه دي او په هېواد کې د دغه خونړي ناورین ټوله پازه به د دوی او د دوی د نورو سیالو جهادي تنظیمونو پرغاړه وي. د دغو خونړیو پېښو او وحشت په رامنځته کېدو سره نه یوازې نورو جهادي تنظیمونو او د هغوی مشرانو، بلکې مسعود هم لږ و ډېر نوم چې درلود له لاسه ورکړ، د هېواد د خلکو له خوا پرې بېلابېل بد لقبونه او نومونه کېښودل شول او پر وړاندې یې کرکه راپیدا شوه.

روسان په دې پوه شول چې د دوی پخوانی ملګری مسعود نور هغه لږ نوم، چې درلود له لاسه ورکړ، نو یې دې ته ملا وتړله چې د نویېمو زېږدي کلونو په نیمایي کې د طالبانو غورځنګ تر راپیدا کېدو وروسته ورسره پټ اړیکي بیا ټینګ کړي، پټې لیدنې کتنې ورسره وکړي، له خپل دې جنګسالار ملګري څخه یو لوی شخصیت جوړ کړي او د افغانستان پر خلکو یې د یو درغلي اتل په توګه وتپي.

د روسیې «راسیسکایا ګازېته» ورځپاڼې پر ۲۰۰۱ ز کال د مسعود تر وژنې وروسته په یوه لیکنه کې، چې لیکوال یې رسنوال «ولادیمیر سنېګیرېف» وو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولیکل: «افغانستان په خپل اوسني تاریخ کې تر ټولو ستر سپه سالار له لاسه ورکړ.»

د ۲۰۰۳ ز کال د سیپټمبر پر ۹ د «پراودا . رو» برېښ ورځپاڼې په «دوه کاله بې مسعوده» لیکنه کې څرګنده کړه: «که چیرې مسعود ژوندی پاتې وای، د طالبانو کار به یې اوس ورختم کړی وای.»

روسي رسنوال «پاول بوداکیموف» په خپله یوه لیکنه کې، چې «لومړی پنجشېر» نومېده ولیکل: «احمد شاه مسعود د میلیونونو افغانانو لپاره یو سپېڅلی شخصیت وو.»

په دې ډول په نورو ګڼ شمېر ورځپاڼو، مهالنیو، ټلویوزیوني چینلونو کې نورې ډېرې داسې خپرونې خپرېدې او خپرېږي چې په هغوی کې له یوه ډګري بولندوی او جنګسالار څخه یو سپېڅلی شخصیت، تر ټولو پیاوړی پوځي، سپه سالار او اتل جوړېږي او نږدې دی چې د فرانسې مارشال دېګول، د هند مهاتما ګاندي، او د سویلي افریقا جمهوریت نېلسن ماندېلا ترې جوړ کړي. په روسیه کې له مسعود څخه د شخصیت جوړولو کمپاین اوس هم روان دی او د دې کار لپاره د ده د وژنې کلنۍ تلین ښه پلمه ده.

له یو ډګري جنګسالار بولندوی څخه د اتل جوړولو کمپاین د افغانستان په جمیعت ګوند کې هم روان وو او دی. موږ او تاسې یې په خپلو سترګو لیدلای شو چې په مصنوعي ډول له مسعود څخه د شخصیت جوړولو هلو ځلو څومره افراطي بڼه غوره کړې ده. په افغانستان کې په تېره بیا په پلازمېنه کابل کې نږدې په هر واټ، په هره لویه څلورلارې، هره لویه موسسه او نږدې هر دوتر کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود بې شمېره ځوړند انځورونه سړي ته په پخواني شوروي اتحاد کې د ولادیمیر لېنین بې شماره مجسمې او انځورونه په یاد راولي. په شوروي اتحاد کې کمونیستي زورواک رژیم له لېنین څخه د شخصیت کېش جوړ کړی وو. په هره لویه دولتي موسسه یا د هغې په مخ کې به د لېنین پژۍ (مجسه) ولاړه وه. د هر ښار په مرکزي برخه کې به د ده پژۍ جوړه شوې وه. د هر ښار لوی او مرکزي واټ به د لېنین په نامه یادېده. خو کله چې پر ۱۹۹۱ ز کال شوروي اتحاد له منځه ولاړ او پر ځای یې ۱۵ خپلواک دولتونه رامنځته شول، نو نه یوازې چې په پخوانیو شوروي جمهوریتونو کې، بلکې پخپله په روسیه کې د لېنین ټولې پژۍ ړنگې او له منځه یووړل شوې، یوازې په یو نیم ځای کې یې کومه یوه نیمه پژۍ پاتې ده.

مسعود پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد د یرغل او د افغانانو د مقاومت پر کلونو له شورویانو سره روغه جوړه وکړه او له هغوی سره یې پټه دوستي ټینګه کړه. مسعود یو داسې پټ پلان درلود چې د روسانو او ایرانیانو په مرسته د افغانستان په شمال کې د «مسعودستان» په نامه یو داسې تاجک ژبی دولت جوړ کړي چې پښتانه پکې نه وي. په دې ډول افغانستان دوه ټوټې او کمزوری کړي. په دې کتاب کې په دې اړه ځینې لاسوندونه راغلي او لوستونکي به یې ولولي.

مسعود لا د جهاد پر کلونو له روسانو سره د همکارۍ ژمنه وکړه او له هغوی څخه یې دا هیله وکړه چې د ګلبدین حکمتیار د اسلامي ګوند او ځینو نورو سیالو جهادي تنظیمونو پر ضد له ده سره مرستې وکړي. په دې ډول یې د خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد او هېوادوالو پرضد د يو بهرني يرغلگر هېواد او يرغلگر پوځ ملگرتيا خپله کړه. مسعود او د ده نورو ملگريو د ۱۳۷۱ لمريز (۱۹۹۲) ز کال په پسرلي کې د هېوادمشر ډاکتر نجيب الله د حکومت له کمزورۍ نه په کار اخيستنې سره، د دغه حکومت د يو شمېر ياغي جگپوړيو چارواکيو او جنرالانو په مرسته د ملگرو ملتو سازمان د سولې پلان شنډ کړ او له دې لارې يې وکولای شول چې پر کابل يرغل وکړي.

په دې کتاب کې راټول شوي او راژباړل شوي لاسوندونه دا په ډاگه کوي چې د پخواني شوروي اتحاد د دفاع وزارت د ستر درستيز د کشف او پوځي څارگرۍ دوه افسران له مسعود سره د پټو اړيکو ټينگولو ته گومارل شوي ول. له دغو دوو افسرانو څخه يې يو ډگرمن «اناتولي تکاچيوف» او بل ډگرمن «دميتري وېرېتېنيکوف» ول. «اناتولي تکاچيوف» چې کله لومړی ځل د ۱۹۸۲ ز کال د جنوري پر لومړۍ نېټه له احمد شاه مسعود سره په پنجشېر کې پټه ليدنه کتنه وکړه، نو بيا يې په دې اړه د شوروي اتحاد دفاع وزارت ته رپوټ ورکړ. دی په دې اړه داسې وايي: «ما د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد د دفاع وزارت لومړي مرستيال «س. سوکولوف» ته، له احمد شاه سره د کار کولو د پايلو د رپوټ ورکولو پر مهال وويل چې مسعود د کارمل د حکومت پر وړاندې دوښمنانه چلند لري. «سوکولوف» وپوښتل: «په افغانستان کې له چا سره کېدای شي چې سړی جوړ راشي؟» ما په ځواب کې ورته وويل چې په هېواد کې تر ټولو ډېر اغېزمن او با اتوريته سړی احمد شاه دی او له ټاکليو شرايطو سره کېدای شي چې سړی ورسره جوړ راشي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «وارېنیکوف» د یوې روسۍ ورځپاڼې له رسنوال سره په مرکه کې د مسعود په اړه ویلي وو: «دی د دولت د کچې سړی دی. له ده سره سړی کولای شي سمې خبرې وکړي او سړی ورسره جوړ راشي.» (دا مرکه په همدې کتاب کې لوستلای شئ. ژ)

د هېواد او ټولنې لپاره یو څوک هغه مهال شخصیت کېدای، برجسته کېدای، یا هم اتل کېدای شي چې خپل هېواد او ولس ته یې په رښتیا هم ستر او نه هېرېدونکي خدمتونه کړي وي. نن ورځ په هېواد کې دننه د مسعود ټول واکمن پلویان همدا نارې وهي چې دی یو ملي اتل دی. خو هیچا هم تر اوسه دا ثبوت نه کړه چې هېواد او ټولنې ته د کوم خدمت په مقابل کې ده ته دا اتلولي ورکړ شوې؟ د ده او رباني د واکمنۍ پر مهال نه یوازې چې یو پول هم نه دی جوړ شوی، بلکې هغه څه چې شتون یې درلود هغه ټول له بېخه او بنسټه ړنګ او ویجاړ شول. ده له خپل استاد رباني سره د څلور کلنې واکمنۍ په بهیر کې په هېواد کې له نورو سیالو وسله والو جهادي تنظیمونو سره د واک وځواک پر سر خونړیو جګړو کې په لسګونو زره بې ګناه خلک په وینو کې ولمبول. هغه وحشت چې په افغانستان کې په څلور کلنه (۱۹۹۲-۱۹۹۶) جهادي واکمنۍ کې پر دغه هېواد او د دغه هېواد پر غمځپلي ولس تېر شوی د هیچا د هېرېدو نه دی او زموږ د هېواد تاریخ به یې هم په خپله حافظه کې د همدې ډول یو پېر په توګه ثبت کړي.

نن ورځ د مسعود او د هغه د سیالو تنظیمي ډلو د کړنو په اړه ګڼ شمېر لاسوندونه شتون لري چې ځینې یې چاپ شوي او ځینې نور یې د وخت انتظار

(c) ketabton.com: The Digital Library

باسي. سرببره پر دې، زموږ درانه هېوادوال او لوستونكي كولاى شي، د دې موضوع په اړه د انټرنېټ په «يوټوب» كې پر ليكه شوي مستند فېلمونه هم وګوري. دا فېلمونه په دې وروستيو كلونو كې پر ليكه شوي او ښه غږيز او انځوريز لاسوندونه دي. د دغو مستندو فېلمونو برېښنايي پتې په لاندې ډول دي:

-**Afghanistan war Kabul 1992**

-**Kodata-e 1371**

-**Afghanistan, Kabul/war 1992, Babrak Karmal KGB & ISI**

-**Kodata 1992/1371-** در امتداد فاجعه سقوط

-**Kodata e 1992-**۱۳۷۱ صحنه های از جریانات كودتای

-**Dr.najibullah** د ۱۳۷۱ كال د كودتا جريان

همدا راز اړينه ده وويل شي چې پر ۲۰۰۹ ز كال د روسيې د «رېن . ټي . وي» ټلويزيوني چينل له خوا د احمد شاه مسعود او روسانو تر منځ د پټو اړيكو په اړه يو نوى مستند فېلم جوړ شوى. دغه فېلم په نوموړي ټلويزيوني چينل كې ښودل شوى او پر ۲۰۱۰ ز كال په يوټوب كې هم پر ليكه شوى دى. فېلم په روسي ژبه دى چې پېښځه برخې لري او ښايي چې تر اوسه پښتو يا دري ژبې ته نه وي راژباړل شوى. په يوټوب كې د دغه فېلم برېښنايي پته داسې ده:

Ahmad Shah Massoud - док.фильм Ахмад Шах Масуд

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود له ټول هویت سره سره چې خلکو ته څرګند دی، د «افغان نیوز» خبري اوبپاڼې له خبرونو سره سم، پر ۲۰۰۲ ز کال د لویې جرګې په ترڅ کې افغان هېوادمشر حامد کرزي ده ته د ملي اتل لقب ورکړ او د مړینې تلین یې هر کال په هېواد کې لمانځل کیږي. دا چې ښاغلي حامد کرزي دا کار د کومو بهرنیو یا کورنیو فشارونو لامله، د مصلحتونو پر بنسټ او یا یې هم په خپله خوښه کړی کوم توپیر نه لري. خو دا ښکاره ده چې ده مسعود ته د دې لپاره د اتلولۍ لقب ورکړی چې له پلویانو څخه یې غوړونه ارام وي، په ارامۍ سره د افغانستان پر پلاز پاتې شي او خپله واکمني وکړي. دا په بشپړه توګه یو بې نیاوه (غیر عادلانه) ګام، له هېواد، ټولنې او تاریخ سره جفا او خیانت دی. د حامد کرزي دغه پرېکړه د افغان ولس له سخت منفي غبرګون سره مخ شوې او غندل شوې ده.

هېوادمشر حامد کرزي په لومړیو کلونو کې په هر ځای کې، په هره وینا کې همدا نارې وهلې چې غواړي هېواد او ټولنه له جنګسالارۍ څخه وژغوري، خو د کړن په ډګر کې هر څه معکوس پلي شول. نن ورځ موږ ټول افغانان په خپلو سترګو وینو چې په هېواد کې واک و ځواک د احمد شاه مسعود د ملګریو او یا هم هغه ته ورته جنګسالارو په لاس کې دی. حکومت د همدغه پرونیو تش په نامه جهادي مشرانو او ډګري بولندویانو له خوا په بډې خوړلو او فساد کې ښکېل او افغان ولس یې یرغمل کړی دی. زموږ رسنۍ او هېوادوال د حکومتي چارواکیو له ډاره سپین ویل نه شي کولای. په هېواد کې له ځینو بریالیتوبونو سره سره چې رامنځته شوي، یوه مافیایي فضا واکمنه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د وزیرانو شورا ، ولسي جرگې او مشرانو جرگې سږ کال د وږي د میاشتې ۱۸ ، چې د مسعود د وژنې ورځ ده، په هېواد کې د شهیدانو د ورځې په نامه نه، بلکې یوازې د یو کس یانې مسعود په نامه ونوموله. په دې اړه د لوستونکیو پام د پژواک خبري اژانس دوو خبرونو ته رااړوم:

ولسي جرگې خپله پرېکړه ماته کړه

خبریال اباسین زهیر. ۲۰۱۲ / ۵ / ۱۹

کابل، پژواک، ۱۳۹۱ لمریز د غويي ۳۰

ولسي جرگې خپله پرېکړه ماته کړه او د وږي ۱۸مه یې د«ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې» په نوم ونوموله.

ولسي جرگې د غويي پر ۲۷ مه د وزیرانو شورا هغه مصوبه رد کړه چې له مخې یې د وږي ۱۸مه د احمدشاه مسعو په نوم نومول شوې وه او دغه ورځ ملي رخصتي وه. جرگې د غويي په ۲۷مه د رایو په اکثریت پرېکړه کړې وه، چې د وږي ۱۸مه دې د « شهیدانو ورځې» په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي.

احمدشاه مسعود د ۱۳۸۰ کال د وږي په ۱۸مه په تخار ولایت کې د دوو عربو له خوا په ځانمرگي برید کې ژوند له لاسه ورکړ او وروسته په لویه جرگه کې د ملي اتل لقب ورکړل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسي جرگې په نننۍ عمومي غونډه کې د کابل استازي محمد یونس قانوني وویل چې د ملي یووالي په موخه باید د احمد شاه مسعود نوم په کلیزه کې شامل کړای شي. قانوني زیاته کړه چې د تېرې ورځې په پرېکړه کې یو شمېر وکیلان سهوه شوي دي. هغه وایي: «وکیلانو فکر کړی چې د شهیدانو د ورځې سره د احمد شاه مسعود نوم هم شامل دی، ځکه یې مثبته رایه ورکړې ده.»

د قانوني دا غوښتنه په داسې حال کې ده، چې د ولسي جرگې د داخلي دندو د اصولو په ۲۷ ماده کې راغلي: "د جرگې د یو ثلث حاضرو غړیو په غوښتنه او د ټولو غړیو د دوو ثلثو په تصویب هغه موضوع، چې وړاندې ولسي جرگې تصویب کړې وي تعدیل او یا له منځه تلای شي."

قانوني په داسې حال کې، چې د جرگې په نننۍ غونډه کې ۱۲۹ تنه حاضر وو او د ټولو غړیو دوه ثلثونه پوره کوي ، وویل : "د دې لپاره، چې ملي یووالی مو ساتلی وي پروا نه کوي که د کورنیو دندو اصول پرې مات شي."

په ولسي جرگه کې د ننگرهار استازې ارین یون غوښتل چې د قانوني پر خبرو نیوکه وکړي، خو په جرگه کې د تخار استازي رییس عبدالباقي ملک زاده د میز په ډبولو سره د یون خبرې پرې کولې. په دغه جرگه کې د پکتیکا استازې ناجیه بابکرخېل ارگونوال له ملک زاده څخه غوښتنه وکړه چې د مېز په ډبولو سره دې مزاحمت نه کوي، تر څو یون خپل اعتراض وړاندې کړي.

وروسته د تالار په منځ کې شور ماشور جوړ شو، امنیتي کسان هم د غونډو تالار ته ننوتل، خو د محمد یونس قانوني په غوښتنه شور ماشور غلی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسي جرگې لومړي مرستيال ظاهر قدير، چې ننني غونډه يې تر مشرۍ لاندې جوړه شوه وويل: «احمدشاه مسعود يوازې د پنجشير نه، بلکې د ټول افغانستان شهيد دی.» ده زياته کړه، هغه کسان چې غواړي د مسعود نوم دې بيرته په کليزه کې داخل شي شنه کارتونه دې پورته کړي.

د اداري پلاوي د معلوماتو له مخې، په جرگه کې له ۱۲۹ حاضرو وکيلانو څخه ۱۲۸ تنو شنه کارتونه پورته کړل. يوازنۍ وکيلې، چې سور کارت يې پورته کړی و، په دغه جرگه کې د ننگرهار استازې ارين يون وه. يون پژواک خبري اژانس ته وويل چې د ولسي جرگې ننۍ پرېکړه د دې جرگې د داخلي دندو خلاف کړې ده. يون پرته له دې چې د چا نوم واخلي، وويل: "د دې پرېکړې د کولو لپاره د جمعې په شپه ميلمستياگانې شوې، پيسې ويشل شوې او نورې وعدې ورکړل شوې دي.»

د کار ټولنيزو چارو، شهيدانو او معلولينو وزارت د معلوماتو له مخې، د وږي ۱۸مه د ۱۳۹۰ کال د مرغومي پر ۱۱مه د وزيرانو شورا د پرېکړې له مخې د "ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود " په نوم ونومول شوه او دغه ورځ عمومي رخصتي شوه. سرچينه زياتوي، د وزيرانو شورا د پرېکړې له مخې هغه اوونۍ هم د شهيدانو په نوم ياده شوه چې د وږي ۱۸مه په کې راځي.

مشرانو جرگې هم د وږي ۱۸مه د احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې په نوم تاييد کړه

خبريال اباسين زهير. ۲۰۱۲ / ۵ / ۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل، پژواک د ۱۳۹۱ لمریز کال د غبرگولي ۷

مشرانو جرگې هم تایید کړه چې د وری ۱۸ دې د "ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې" په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي.

د وزیرانو شورا تېر کال د مرغومي په میاشت کې پرېکړه وکړه چې د کار د قانون په ۴۱ ماده کې دې ورزیاته شي چې د وري ۱۸ دې د "ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې" په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي. د وزیرانو شورا د دې مصوبې له مخې هغه اوونۍ دې هم د شهیدانو په نوم یاده شي چې د وري ۱۸ په کې راځي.

خو ولسي جرگې د غوبي په ۲۷ پرېکړه وکړه چې د وري ۱۸ دې د "شهیدانو ورځې" په نوم ونومول شي، عمومي رخصتي دې وي او هغه اوونۍ دې هم د شهیدانو د اوونۍ په نوم شي چې د وري ۱۸ پکې راځي.

ولسي جرگې د غوبي په ۳۰ خپله پرېکړه ماته کړه او د وري ۱۸ یې بېرته د "ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې" په نوم ونوموله.

په مشرانو جرگې که هم نن ځیني کسانو ویل چې دغه ورځ دې د " شهیدانو " په نوم ونومول شي خو ځینو نورو د ولسي جرگې د پرېکړې ملاتړ کاوه. په دغې جرگه کې د کندهار استازي حاجي امان الله وویل چې افغانستان ډېر شهیدان ورکړي او که یوازې د یو شهید نوم یادیږي دا به ملي یووالي ته زیان ورسوي. د هغه په وینا، د وری ۱۸ دې د افغانستان د ټولو شهیدانو په نوم ونومول شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امان الله زياتوي: "د هر شهيد لپاره که يوه يوه ورځ رخصت اعلان کړو اخر به ټولې ورځې رخصت شي او دولت ته به د کار يوه ورځ هم پاتې نه شي."

په دغې جرگه کې د هلمند استازی شبر محمد اخندزاده هم وايي چې د شهيدانو ورځ بايد د يو کس لپاره ځانگړې نه شي؛ ځکه افغانستان په ميليونونو شهيدان ورکړي دي. هغه زياتوي: "که چېرې د يو کس په نوم د شهيد ورځ نوموو، د احمدشاه مسعود پر ځای بايد د استاد رباني په نوم يوه ورځ ونومول شي؛ ځکه چې رباني د مسعود رهبر وو."

وروسته د مشرانو جرگې په ننني غونډه کې له حاضرو **۵۳** تنو څخه يې **۲۹** رايه ورکړه چې د وږي ۱۸مه دې د "ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې" په نوم ونومول شي. مشرانو جرگې هم تاييد کړه چې دغه ورځ دې عمومي رخصتي وي او هغه اوونۍ دې هم د شهيدانو د اوونۍ په نوم ياده شي چې دغه ورځ په کې راځي.

له پورتنيو خبرونو څخه څرگنده شوه چې په هېواد، حکومت او پارلمان کې واک د داسې کسانو په لاس کې دی چې تر پرونه پورې د جهادي مشرانو او بولندويانو په نامه يادېدل، خو له اره جنگسالاران دي او هويت يې زموږ ټولو افغانانو ته څرگند دی. هغه کومې پرېکړې چې دوی غواړي پلې شي او د دوی په گټه وي، هغه د مېلمستياوو، پيسو او ان وسلې په زور هم په خلکو منلای شي.

دلته به د مسعود په اړه د افغانستان د تاريخ حکم ته د درنو لوستونکيو پام راواړوو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود په اړه د افغانستان د تاریخ حکم

اسد الله جلال ،کابل

د افغانستان په معاصر تاریخ کې که یوازې دوه- درې څېرې هم داسې وي چې زموږ د ویاړلي وطن د تاریخ پاڼې پرې شرمېدلی شي، بې له شکه چې یوه دغسې څېره د احمد شاه مسعود ده.

نن چې د سیپټمبر نهمه نېټه او د دغې څېرې د مرگ له کالیزې سره برابره ده، زموږ نړدې ټول هېوادوال د هغه په مرگ اوښکې نه تویوي، دا ځکه چې هغه د خپل واک د ټینګښت لپاره د ډېرو بېگناه افغانانو وینې او اوښکې بهولې دي.

هغه د شوروي په وړاندې د افغانانو د سپېڅلي مقاومت په جگړو کې ستر خیانت وکړ او د جهاد او مقاومت په هماغو گرمو او اورنیو شېبو کې یې له روسانو سره نه یوازې دا چې د ورورۍ تړون لاسلیک کړ، د افغان مقاومت د نورو ټولو ډلو په ځپلو او له منځه وړلو کې یې هم ورسره د بې دریغه ملاتړ رسمي ژمنه وکړه چې له نېکه مرغه ټول هغه اسناد چې خپله روسانو هم خوندي کړي او بیا بیا خپاره کړي دي.

په راوروسته کې د ملگرو ملتونو د سوله ییز پلان د شنډولو لپاره د هغه او یو شمېر کمونیستي او ستمي کړیو توطیئه د افغانستان د داسې بربادۍ سبب شوه چې ټول افغانان یې له نږدې څخه شاهدان وو او لا دي. د هغه او ملگرو له برکته یې ټول افغانستان په کنډواله بدل شو او یوازې په کابل کې پنځوس زره بې گناه افغانان ووژل شول. نوموړی په افغانستان کې د قومي او ژبنۍ تفرقې او کرکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مؤسس او قهرمان دی او له همدې امله يې ټول افغانان د افغانستان د ملي خائن په توګه پېژني.

دا چې سږ کال هم په کابل کې ځينو ځانګړيو ډلو او حلقو د ببلابېلو موخو او يا د مصلحتونو له مخې د هغه درواغجنې لمانځنې وکړې، زموږ د خلکو کرکه يې د هغه په وړاندې نوره هم زياته کړه. کاشکې د مسعود پېژندنې په داسې غونډو او سيمينارونو کې د وطن رينښتينو بچو او د تاريخ څېړونکو ته هم د څه ويلو موقع ورکړل شوې او د سر د امن تضمين يې شوی وای، بيا به نو زموږ خلکو ته داسې څېرې او کړه وړه يې په ښه توګه بربنډ شوي وای.

زموږ ولس د دومره کمزورې تاريخي حافظې لرونکی نه دی چې خپل رينښتيني اتلان او درواغجن اتلان سره جلا نه کړای شي.

که خدای (ج) کول ډېر ژر به د داسې ملي خاينانو يادنښې ړنګې او تصويرونه به يې د وطن د اصيلو بچو په لاسونو د اور د لمبو خوراک شي او دا به د مصلحتونو خبره نه وي، دا د افغانستان د تاريخ حکم دی.

دغسې يو حکم نن په کابل کې د افغانستان د يو ګڼ شمېر تاريخ پوهانو په يوه پټه غونډه کې د احمدشاه مسعود په هکله صادر شو او غواړو چې د هېواد په دننه او بهر کې ترې ټول هېوادوال خبر کړو. د تاريخ دغه حکم وايي:

مسعود د افغانستان د تاريخ يو ملي خاين دی، هغه د پرديو يو غلام و او غلامان هيڅکله هم نه دي اتلان شوي. هغه په افغانستان کې د ملي تفرقې اتل او د افغانستان د ملي وحدت غليم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل_ د ۱۳۸۳ کال د سنبلې ۱۹

د ۲۰۰۴ کال د سیپټمبر نهمه

له لرا و برا وبپانې څخه

د افغانستان د تاریخ دغه حکم په ځینو اوبپانو کې خپور شوی او ګڼ شمېر لوستونکي ترې خبر هم دي. دلته یې متن ځکه اړین وبلل شو چې د دې کتاب له موضوع سره ټینګ تړاو لري او د هغو هېوادوالو لپاره د یو ځل بیا خبرتیا په توګه هم دی چې تېروتي دي، تر اوسه یې لا زموږ د هېوادني اوسمهاله تاریخ پېښې سمې، رښتونې او عیني نه دي شنلې.

اړینه ده وویل شي چې د دې کتاب په دویمه برخه کې په نیشه یې توکیو او د هېواد د قیمتي ډبرو، په تېره بیا پنجشېر زمردو په را ایستنه او سوداګرۍ کې د مسعود لاس لرلو په اړه توکي راغلي دي. په کتاب کې ټول راټول شوي لاسوندونه له بشپړې امانتدارۍ سره راژباړل شوي چې درانه لوستونکي یې د لوست لپاره رابولم. هیله من یم چې د ټولو لپاره به ګټور واقع شي.

زموږ په جګړه ځپلي هېواد افغانستان کې د یوې تلپاتې سولې په هیله.

په درنښت

د ۱۳۹۱ لمریز کال د وږي ۱۲

د ۲۰۱۲ ز کال د سیپټمبر ۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی برخه

احمد شاه مسعود او روسان

د مسعود لنډه پيژندنه

احمد شاه مسعود (۱۹۵۳ ز-د ۲۰۰۱ ز کال د سيپتمبر ۱۰) يو افغان ډگري بولندوی او د برهان الدين رباني د واکمنۍ پر مهال د افغانستان د دفاع وزير وو. مسعود د ده لقب وو چې په عربي ژبه کې د «نېکمرغه» مانا لري. دا لنډ نوم ده پر ۱۹۷۵ ز کال د ځان لپاره غوره کړی وو ، هغه مهال کله چې ده د پنجښر په دره کې د هغه مهال افغان حکومت پر ضد بغاوت وکړ.

مسعود پر کام تاجک وو. دی د پنجشېر ولسوالۍ د جگدلک په کلي کې د ډگروال دوست محمد په کور کې زېږېدلی دی. لومړنۍ زده کړې يې د کابل په استقلال لېسه کې پای ته رسولې. پر ۱۹۷۳ ز کال د کابل د پولي تخنيک انستيتوت د ودانيزو چارو په پوهنځي کې شامل شو، خو پر ۱۹۷۳ ز کال د شاهزاده داود خان تر کودتاه وروسته د پاکستان پېښور ته کډوال شو او هلته له اسلامي اپوزيسيون، چې مشري يې برهان الدين رباني کوله، سره يو ځای شو.

پر ۱۹۷۵ ز کال يې په پنجشېر کې په هغه ناکام پاڅون کې برخه واخيسته چې د داود خان پر ضد شوی وو. د دغه پاڅون د ناکامۍ په پايله کې مسعود پر ښنه تېښي او د جوارو په پټيو کې يې ځان پټ کړ. د پلټنې پر مهال يې سرتېري پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنګ تېر شول، خو دی یې ونه موند ، بخت یې ملګری وو او د سرتېرو له نېونې یې وکولای شول چې ځان وژغوري.

مسعود پر ۱۹۸۸ ز کال د خپل نږدې مرستندوی له لور سره واده وکړ، په پایله کې یې شپږ اولاده وزېږېدل چې د هغوی له شمېر نه یې یو زوی دی چې احمد نومیږي او د ایران د مشهد په ښار کې یې زده کړې کړې دي.

دا خبره ټولو ته څرګنده ده چې مسعود پر ۱۹۸۲ ز کال (یانې په شوروي اتحاد کې د اندروپوف د واکمنۍ په لومړیو کې) له شوروي پوځونو سره روغه جوړه وکړه.

ده له رباني سره په ګډه د افغانستان د اسلامي جمیعت ګوند مشري کوله. دغه ګوند د ۱۹۹۰ ز کلونو په لومړیو کې اعلان وکړ چې غواړي د افغانستان په شمال کې یو داسې بېل دولت جوړ کړي چې پښتني نه وي، یانې پښتانه پکې نه وي.

پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه د شوروي پوځونو تر وتلو وروسته یې د افغانستان شمال ختیځه سیمه لکه پروان، تخار، بغلان، بدخشان سیمه تر خپل لاس لاندې وګڼله، د دغې سیمې پلازمېنه یې تالقان وټاکه او هغه یې د «مسعودستان» په نامه ونوموله. دغې سیمې خپل حکومت، خپلې پیسې او وسله وال پوځ درلود چې شمېر یې ۲۰ (شپېتو زرو) ته رسید.

پر ۱۹۹۲ ز کال د مسعود او دوستم ځواکونو کابل ونیو، د نجیب الله حکومت یې راوپرزاوه او مسعود د دفاع وزیر شو. په همدغه وخت کې یې له ګلبدین

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمتيار سره، چې دا مهال کابل ته نږدې ځای پر ځای وو، مخامختيا او ډغرې پيل شوې.

د ۱۹۹۴ ز کال په جنوري کې ګلبدين حکمتيار له دوستم سره يو ځای په يوه اتحاد کې پر کابل باندې واک وځواک ته د رسېدو په خاطر له احمد شاه مسعود سره پوځي جګړه ييزه مخامختيا پيل کړه. [ايا په دغه جګړه کې د احمد شاه مسعود ګډون د واک ځواک په خاطر جګړه نه وه؟ ټولو افغانانو ته څرګنده ده چې د دغې جګړې او په هغې کې د لسګونو زرو افغانانو د وژنې پازه نه يوازې د نورو، بلکې د مسعود پر غاړه هم ده. ژ]

وروسته تر هغه کله چې پر ۱۹۹۶ ز کال په افغانستان کې مرکزي واکمني د طالبانو لاس ته ورغله، «مسعودستان» بيا په پېښو ودرېد او د شمالي ټلوالې په تشکيل کې شامل شو. د شمالي ټلوالې مشري احمد شاه مسعود په خپل لاس کې واخيسته. [دا خبره هم د روسي سرچينې مبالغه ده چې کړې يې ده. په شمالي ټلواله کې دا سې مشران هم ول چې د احمد شاه مسعود مشري يې کورټ نه منله. دغه ټلواله د څو ډګري خپلواکو يا نيمه خپلواکو جهادي بولندويانو يو اتحاد ته ورته کوم څه وو. ژ]. مسعود له ۱۹۹۹ ز کاله راهيسې له سي. ای. اې سره ټينګه همکاري درلوده.

د ۲۰۰۱ ز کال د سيپټمبر پر ۹ د مرکې پر مهال پر احمد شاه مسعود ځانمرګی بريد وشو. ځانمرګو بريد کوونکيو ځانونه د رسنوالو (ژورناليستانو) په بڼه چمتو کړي ول، چاودېدونکي توکي يې په ويډيويي کمره کې پټ کړي ول. تر چاودنې وروسته مسعود سخت ټپي شوی وو چې د دې بلې ورځ، يانې سيپټمبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۰ مړ شو. پر راتلونکي لنډ مهال د امریکا متحده ایالاتو او د هغوی د متحدینو له خوا په افغانستان کې د ترهګرۍ ضد عملیات پیل شول چې د شمالي ټلوالې ځواکونو یې هم ملګرتیا وکړه. په پایله کې د طالبانو واکمني پای ته ورسیده او «مسعود ستان» هم له منځه ولاړ.

۲۰۱۱ ز کال، د اپرېل ۲۲ ، روسی برېښنايي پوهنغونډ (۱)

«زما د ایجنټانو په شمېر کې شوروي جنرالان هم شامل ول»

له مسعود سره د نامتو روسي رسنوال «ولادیمیر سنېګیریوف» مرکه:

[...] مسعود لا شل کلن شوی هم نه وو چې خپله لومړۍ ډله یې جوړه کړه. دغه ډله یې هم د ده په څېر زده کړیالو نه جوړه وه ، او هماغه مهال یې د محمد داود د حکومت پرضد جهاد پیل کړ.

پوښتنه: داود خو سم مسلمان وو ، تاسو یې ولې پرضد جهاد پیل کړ ؟ له هغه سره جګړه کول څه مانا درلوده ؟

ځواب: مسعود زما د پوښتنې په ځواب کې وویل: تاسو تېروتنه کوئ. هغه پر خپل ځان کمونیستان راټول کړي ول او په اصل کې یې شوروي تېري ته زمینه مساعده کړه. خو زما اصلي او لویې جګړې هغه مهال پیل شوې ، کله چې تره کي په کابل کې د واک واګې په لاس کې واخیستې. هغه مهال زموږ د ډلې شمېر ۲۰ کسه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: اوس مو څومره وسله وال کسان تر لاس لاندې دي ؟

ځواب: دا یو پوځي راز دی ، چې نه غواړم افشا یې کړم. یوازې دومره تاسو ته ویلای شم ، چې زموږ پوځي ډلې د افغانستان په ۱۲ ولایتونو کې جنګیږي او په اتو ولایتونو کې زموږ خلک مطلق ډېری دي.

پوښتنه: بیا نو بله پوښتنه. هغه سیمه چې ستاسو تر کنترول لاندې ده ، په هغې کې څومره افغانان ژوند کوي ؟

ځواب: په تخمیني ډول د افغانستان د ټولو وګړیو دریېمه برخه.

مسعود د دریو ساعتونو په بهیر کې زما ټولې پوښتنې ځوابولې. ما دې ته پام وکړ ، چې هغه له شوروي پوځ سره د جګړو په اړه پوښتنو ته خورا په مینه مینه ځوابونه ویل. دی د خپلو جګړو لپاره تر ټولو بریالی ۱۹۸۴ زېږدي کال بولي ، کله چې له یو کال روغې جوړې او پوخلاینې وروسته څلوېښتم اردو وپتېیله ، چې حسابونه یې ورخلاص کړي.

مسعود : روسانو لویې او پرېکنده جګړې ته د لوی او کره چمتووالي لپاره له اوربند څخه کار واخیست. د دوی پلان دا وو ، چې [د پنجشېر . ژ] دره کلابنده کړي ، له ټولو لوریو پر دره بریدونه وکړي او په پایله کې په بشپړه توګه زموږ ځواکونه له منځه یوسي. د تېرو کلونو غمجن درسونه یې په یاد ول ، نو ځکه یې د عملیاتو تفصیلات پټ ساتلي ول ، تر دې چې ان د کابل جګپوړې مشري یې هم پرې نه خبروله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه کال پسرلی اوږد وو ، کوتلونه او غاښي له واورو ډک ول ، نو د دوی په اند له همدې کبله به موږ ونه شو کولای ، چې له پنجشېر نه کومې خواته ووزو . خو هر څه په سرچپه ډول سره پای ته ورسېدل . هو ، دا تر ټولو ډېره سخته او زموږ لپاره تر ټولو ډېره ویاړمنه جګړه وه .

پوښتنه: اجازه راکړئ...نو شوروي جنرالان خو وايي ، چې همدغسې وو ، خو په چپه ډول ، یانې چې په هغه جګړه کې تاسو ته زیان اوښتی وو . د ساري په توګه د یوه جنرال لید د " تېري " په کتاب کې هم راغلی دی . هغه برخه به یې تاسو ته اوس ولولم : «د عملیاتو په بهیر کې موږ څو زره کسه یاغیان له منځه یوړل ، ګڼ شمېر مو یرغمل ونیول او کابل ته مو واستول . زموږ د سرزیان ډېر لږ وو . ډېره ولجه مو لاس ته راغله . "

مسعود نری موسکا وکړه ، په کتاب پسې یې لاس را اوږد کړ . دا کتاب ما او " د . ګای " په ګډه لیکلی دی . دی له خپل یوه هغه سکرتر څخه ، چې روسي ژبه یې زده ده ، هیله کوي ، چې د دې کتاب ټولې هغه برخې چې د پنجشېر په عملیاتو پورې اړه لري ، د ده لپاره تر سبا سهاره پورې وژباړي .

ځواب: د سرزیان په اړه به وروسته وغږېږو . اوس نو که تاسو مخالف نه یاست زه به خپلو خبرو ته دوام ورکړم . هغه مهال د دوو لاملونو له مخې بری زموږ وو . لومړی دا چې ، خدای پاک له موږ سره مل وو . دویم ، پر هغه کال چې اوربند او روغه جوړه اعلان شوې وه ، موږ هم لاس تر زنې لاندې ناست نه وو . موږ په بشپړه توګه د دوښمن په ټولو اړخونو ځان پوه کړ ، موږ تر کوشنیو جزیاتو پورې خپله ستراتېجي وسنجوله بیا مو د هغې پر بنسټ خپلې کړنې پر مخ بوتلې . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې ستراتیجۍ کې زموږ د کړنو او کارندتیاوو بېلابېل ځېلونه (وریانتونه) په پام کې نیول شوي ول ، البته له هغه څه سره سم ، څه چې دوښمن په پلان کې لرل. هغه مهال موږ ته دا هر څه روښانه ول ، چې موږ باید خپلې اضافي اډې وکاروو ، هغه اډې چې موږ د همدې لپاره له درې څخه د باندې په گاونډیو ولایتونو کې جوړې کړې وې. موږ پرېکړه وکړه ، چې د روسانو لپاره جبهه اوږده کړو.

د هغو عملیاتو له پیل څخه ۲۴ ورځې مخکې ، ما ستاسو د بولندویې د پلانونو په اړه بشپړ مالومات درلودل ، زه له ټولو جزیاتو څخه خبر وم: هغه دا چې ، کوم کوم ځایونه به بمباري شي ، کله او چېرته به دیسانت راښکته شي ، د برید کوونکي پوځ شمېر به څومره وي ، او کوم ډول وسله به وکارول شي. دا ټول جزیات ان ستاسو د بولندویانو تر نومونو پورې ماته مالوم ول.

پوښتنه: ببخي هېښنده خبره ده. نو تاسو خو مخکې وویل ، چې دا عملیات ډېر پټ چمتو شوي ول. ؟

ځواب: هو ، همداسې وه ، خو ما په هر ځای کې خپل خلک درلودل ، له هغه شمېر نه ستاسو د افسرانو په منځ کې مې هم خلک درلودل. د هغوی له شمېر څخه یې ځینو په پیسو کار کاوه ، ځینو نورو یې په دې خاطر راسره همکاري کوله ، چې په پټه یې له موږ سره لېوالتیا درلوده. یو مهال به خپل یادښتونه چاپوم ، په دغو یادښتونو کې به په دې اړه مفصل بیان وکړم. سربېره پر دې ، موږ د کابل په سفارتونو کې خپل مخبران لرل. زموږ یوه له ډېرو ښو سرچینو څخه د هند په سفارت کې وه.

پوښتنه: په شوروي سفارت کې مو هم مخبران درلودل ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، هلته هم ځينو خلکو زموږ لپاره کار کاوه.

هغه څوک چې دې خواته راځي ، داسې احساس کوي ، چې دلته سم کلک دفاعي حالت چمتو شوی دی. په اصل کې په دره کې يوازې څو ۱۵ يا ۲۰ کسيزې ډلې پاتې دي. دغو ډلو ته امر شوی وو ، چې پاس په غرونو کې ځای پر ځای شي ، او هلته په پټه ښکار وکړي.

کله چې ستاسو پوځونو وليدل ، چې په دره کې د خدای يو بنده هم نشته ، نو لومړی وارخطا شول ، او بيا په غوسه شول. موږ په دغه وخت کې له پنجشېر څخه بهر په څو شوروي پوځي ځايونو باندې څو ګوزارونه وکړل. موږ دوښمن تېر ايست. شورويانو يو څه مهال هڅه کوله چې موږ تعقيب کړي ، خو ډېر ژر ستړي شول او دا کار يې پرې ښود. دا جګړه موږ وګټله.

پوښتنه: ښه ، نو د سر زيان مو څومره وو ؟

ځواب: زما د وژل شويو مجاهدينو شمېر ، چې د پنجشېر په دره او نورو سيمو کې د جګړو په ټوله موده کې وژل شوي ، له ۷۰۰ کسو څخه زيات نه دی. ښکاره خبره ده ، چې سوله ييز وګړي ډېر وژل شوي. په لومړي ګام کې همدغه سوله ييز وګړي د هوايي بمباريو ، توغنديو او توپچي له ګوزارنو څخه ډېر کړېدل.

مسعود له ډېرې لېوالتيا سره د خپلو پوځي برياليتوبونو په اړه کيسه کوله ، او داسې يې دوام ورکړ : اوس نو ماته څرګنده شوه ، چې ستاسو بولندويي به تاکتيک بدل کړي ، هرو مرو به هڅې وکړي ، چې د چورلکو ديسانت په ښه ډول سره وکاروي. همداسې هم وشول. زه غواړم ووايم ، چې که چيرې د تېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړیو کلونو کې داسې پېښې شوي وای ، نو دې تاکتیک به موږ ته ډېر زیان رااړولی وای ، خو اوس وخت له وخته تېر وو . [...]

زما ډلې تل له دې خبرې وې ، چې دیسانت به پر کومه لاره تېر شي . هغوی د کمین لپاره مخکې له مخې مناسب ځایونه نیول . معمولا یې دوښمن پرې ښوده ، چې تېر شي ، بیا یې وروسته ناڅاپي گوزار پرې کاوه او پخپله په غرونو کې تیتېدل . شورویانو ته د سر ډېر زیان ورواوښت او دوه درې میاشتې وروسته د لوبې له ډگره ووتل .

پوښتنه : ایا په دومره موده کې له یو وړ دوښمن سره هم نه یاست مخامخ شوي ؟ ما دا پوښتنه ترې وکړه ، خو مسعود ډېر بې رحمه دی :

ځواب : نه ، یو وړ دوښمن مې هم ونه لید ! شوروي بولندویان د درسي کتابونو له مخې جنگېدل ، هغه درسي کتابونه ، چې دوی په اکاډمیو کې لوستي ول . خو په دغو درسي کتابونو کې په دې اړه هیڅ هم نه وو لیکل شوي ، چې د چیریکیانو پر وړاندې څه ډول باید جگړه وشي ، هغه هم په تېره بیا په غرونو کې .

پوښتنه : مهرباني وکړئ ووایاست ، د ۸۹ زېږدي کال په فبرورۍ میاشت کې ، زموږ د پوځونو د وتلو پر مهال څه پېښې شوي ول ؟ ویل کیږي ، ستاسو او هغو شوروي پوځونو ، چې د سالنگ په سیمه کې مېشت ول ، تر منځ د اوربند اعلان او هوکړه شوې وه ؟ دا اوربند دواړو لوریو مراعت کړی وو ، خو وروسته ، لکه څنگه چې زه خبر شوی یم ، د نه پوهېدو وړ څه پېښې شول : هغه دا چې ، زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي ځواکونو د لويې لارې په اوږدو کې پر کليو باندې ډېره سخته او درنه بمباري کړې وه. دا رښتيا ده ؟

ځواب : شورويانو څو څو واره موږ په ډېرې مکارۍ سره تېر ايستي يو . د سالنګ بمباري هم له همدغو تېرايستنو څخه يوه تېرايستنه وه . د پوځونو تر وتلو مخکې د پروفيسر رباني له سلا سره سم موږ هر ډول پوځي عمليات بند کړل. په سالنګ کې زموږ بولندوی له شوروي جنرالانو سره وکتل ، هغوی ده ته ډاډ ورکړ ، چې پر مجاهدينو به ډزونه نه کوي. خو يوه ورځ ګهيځ وختي هوايي ځواکونو د شوبلو او توپچي په مرسته لارې ته نږدې د لسګونو کليو پر بمبارۍ پيل وکړ. زموږ د شمېرنو له مخې ، هغه مهال تاسو څه د پاسه ۷۰۰ کسه سوله ييز وګړي ووژل. ماته ووايا ست ، ولې دوی ووژل شول ؟

...ما نو څنګه کولای شوای ، چې د ده ځواب ورکړم او څنګه يې ورته تشريح کړم ؟ پخپله په افغاني جګړه کې زموږ ګډون يو جنايت وو . هره ورځ کوشني او لوی جنايتونه ترسره کېدل. داسې هم پېښې شوي ، چې ځينې سرتېري ، واړه ضابتان او بريدمنان محاکمه شوي ، او ان چندماري شوي هم دي. خو هيچا ، هيڅ وخت دا هڅه نه ده کړې ، چې د ډله ييزو وژنو د پېښو پلټنه وکړي ، د داسې ډله ييزو وژنو پېښې ، لکه په سالنګ کې چې شوې وه. [...]

پوښتنه : تاسو د هغو پروسو په اړه څه ليد لرئ ، چې اوسمهال په پخواني شوروي اتحاد کې پېښيږي ؟

ځواب: موږ د شوروي امپراتورۍ ړنګېدل ډېر ښه ګڼو ، او دا پخپله د مسکو د امپراتوريز سياست د پای مانا لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسنوال: ښکاره خبره ده ، چې ما به هم پر مسعود باندې د باټو (باټې وهونکي) فکر کړی وای ، که چیرې تر دې دمه له دې خبر نه وای ، چې پر ۱۹۸۵ زیږدي کال زموږ د بهرنۍ څارګرۍ له خوا د ده د ایجنټورۍ شبکه افشا شوې وه . د ایجنټورۍ دغې شبکې د افغانستان د ستر درستیز د کشف په اداره کې پټ کار کاوه . مشر یې هم د کشف ریس جنرال خلیل وو . وروسته د کې . جي . بي یوه جګپوړي افسر ماته په دې اړه وویل ، چې د شوروي افسرانو په منځ کې د مسعود د ایجنټانو د پیدا کولو او افشا کولو کار له پاسه کوم چا په لوی لاس ځنډاوه او په دې لاره کې یې خنډونه اچول. هغه مهال له ما سره مجلس کوونکي داسې اټکل وکړ : " داسې ښکاري ، چې هلته ډېرې غټې پیسې په کار اچول شوې دي. یا هم قیمتي ډبرې. داسې ، چې غټه برخه یې مسکو ته ځي. "

فاکټ بیا هم فاکټ پاتې کیږي: د نړدې ټول کمپاین په اوږدو کې ، له ټولو هغو پربکړو ، چې زموږ د بولندویي له خوا به کېدې ، څخه مسعود خبرېده. [...]

پوښتنه: تاسو څو عرادې شوروي پوځي تخنیک نیولی او له منځه وړی ؟

ځواب : څومره چې مو له منځه وړی د هغه په اړه هلته په مسکو کې پوښتنه وکړئ ، هلته به یې هغوی ته شمېر کره مالوم وي ، چې څومره وو . زر عرادې . موږ په لومړي سر کې درونډ تخنیک له ځان سره نه بووه ، هغه زموږ لاسونه او پښې راتړلې ، خو کله چې موږ پیاوړي شولو ، نو بیا مو شوبلې هم درلودې ، زغره وال ګاډي (۲۰ ـ پي . پي) مو هم درلودل ، او توپونه مو هم . ان دوې چورلکې مو هم وې. موږ ټوله هغه وسله چې تاسو کابل ته رالیږلې وه ، درلوده ، البته پرته له " سکاډ " توغندیو څخه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا ټول کلونه زموږ د ځانګړیو دندو پوځونه ، پوځي کشف او هوايي ځواکونه ستاسو په ښکار پسې راوتلي ول. څه شي له تاسو سره مرسته وکړه ، چې له مرګه وژغورل شوئ. ؟

ځواب: موږ الله وژغورلو ، ښه د کشف ضد کشف او بخت. موږ هيڅ مهال پر يو ځای ډېر وخت نه پاتې کېدلو . لس ځلي به يې زما د بولنتون (قرارګاه ، قوماندانۍ) سيمه بمباري کړې وي ، شاوخوا به خلک ووژل شول ، خو زه ان ټپي شوی هم نه يم. هر څه په خدای پاک پورې اړه لري. د هر چا د ژوند موده خدای پاک ټاکي.

يوه ورځ مې د روخې کلي ته نږدې په مخابره کې د (ايف ايم) په څپو کې له خپل يوه بولندوی سره خبرې کولې. ده له ما پوښتنه وکړه ، چې زه اوس چېرته يم ؟ ما له همدغه ځايه چې زه پکې وم ، يو کيلومتر لرې د بل کلي نوم ورته ياد کړ ، چې هلته يم. لس دقيقې وروسته اته جګړه ييزې الوتکې راغلې او هغه کلی يې په خاورو او دوړو بدل کړ.

زه پوهېږم ، چې اوس تاسو ډېرې ستونزې لرئ ، ژوند ستونزمن دی ، خو زه په دې باور يم ، چې پيل شوي بدلونونه به په راتلونکې کې ښه پايله ورکړي.

پوښتنه: ويل کيږي ، چې تاسو مسکو ته د مجاهدينو د پلاوي د سفر ملاتړ ونه کړ او د خبرو اترو په وړاندې مو منفي غبرګون وښود ...؟

ځواب: برعکس. موږ د سياسي روغې جوړې د ايډيې ملاتړ کوو ، او له هغو پايلو سره ، چې پلاوی له مسکوه راستون شو ، هغه مو ښې وارزولې. موږ هيله

(c) ketabton.com: The Digital Library

من یو ، چې خبرې اترې به پایینه (ادامه) وموميي او لاس ته راغلې هوکړې به پلې شي.

پوښتنه : له دغو هوکړو څخه یوه هم زموږ د یرغملو په اړه ده . دغه یرغمل له تاسو سره هم شته. دغه هلکان [موخه یې هغه شوروي پوځي یرغمل دي ، چې له مسعود سره ول. ژ] څه مهال کولای شی ، چې هېواد ته راستانه شي ؟

ځواب: زه نیت نه لرم ، چې له دې څخه کوم پټ راز جوړ کړم ، یا خو د یرغلمو پر مسله سوداګري وکړم. ستاسو د هغو پخوانیو سرتېرو ، چې له موږ سره دي ، بشپړ نوملیک ما پروفیسر رباني ته ورکړی دی. په دغه سیمه کې چې اوس موږ او تاسو سره ناست یو او خبرې کوو ، څو کسان شته ، چې تاسو کولای شئ له هر یوه سره یې خبرې وکړئ ، او په دې ډادمن شئ ، چې ټول روغ او جوړ دي. کوم کالي چې موږ اغوندو دوی یې هم اغوندي. کومه ډوډۍ چې موږ خورو ، دوی یې هم خوري. هر کله چې یې موږووینو ، چې تاسو رښتیا هم کابل ته د شوبلو (ټانکونو) ، توغندیو او چورلکو ورکول بند کړل ، نو دغه یرغمل به هم خوشي شي. د دوی برخلیک اوس په بشپړه توګه په تاسو پورې اړه لري.

احمد شاه مسعود پر خپله خبره ودرېد او پر دې بله ورځ موږ کولای شول ، چې زموږ د هلکانو له یوې ډلې سره وګورو ، هغه هلکان ، چې د افغانستان جګړه لا د دوی لپاره پای ته نه ده رسېدلې. په دې اړه به په بله ګڼه کې خبرې کوو.

ولادیمیر سنېګیرېف، افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «ترود» ورځپاڼه، ۲۲/۱/۱۹۹۲، (۲۱۵۳۸) ۱۴ گڼه. د دې ليکنې برېښنايي بڼه د ۳۴۵ شمېرې د بسانت غونډ په اوبپاڼه کې خپره شوې ده. (۲)

څوک، څوک دی؟

له مسعود سره د " ساوېرشېننه سيکرېتنه " خپرونې لپاره د روسي رسنوال (ژورناليست) " ميخاييل سېرديوکوف " مرکه

[...] موږ د پنجشېر درې په منځ کې ليدنه کتنه وکړه ، د جنگلک کلي په سيمه کې ، د يو لوړ غره له پاسه. دلته پر دې لوړ ځای يو ختين - ډبرين کور هم وو ، داسې کور چې د دې سيمې لپاره بشپړ يو عادي کور وو او سړي ته يې نيمه ړنگه شوې کلا ورپه يادوله. د غره په اړخ کې يوه باغچه وه ، چې د انگورو تاکونه ، د منو ، الوچو ، شلتالو او خوبانيو (زرد الو) ونې پکې ولاړې وې. باغچې ته نږدې يو ارام سړی ، لږ څه د خلکو خندنی سړی ، چې نه بدلېدونکی پکول يې پر سر او تسپې يې په لاس کې وې راتېر شو. ماته يې وچ لاس او کلک ورغوی را اوږد کړ. ما د ده نسواري سترگو ته وکتل ، هغوی موسکۍ وې ، نو پوه شوم ، چې ژوندی به پاتې شم. ځکه زما دا کيسه په ياد وه ، چې يو مهال په همدغسې يوه صحنه کې ، له يو سړي سره د مخامخېدو پر مهال د احمد شاه له سترگو ناڅاپه برېښنا رابکاره شوه ، ځکه چې هغه سړی څارگر وو او ده يې په وړاندې دا ډول غبرگون ونښود. دا سړی ده ته د ده دوښمنانو د رسنوال په بڼه رالېږلی وو.

پوښتنه: ستاسو کومه بوختيا تر ټولو ډېره خوښيږي ؟

ځواب: لوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د شپې پر مهال څه شی لولئ ؟ البته پرته له اوپراتیفي خبرونو.

ځواب: که شونتیا وي ، نو د هادېر اثار لولم. دا یو ډېر ښه پارسي شاعر دی. د ده شعرونه زما سندره ده ، پر ما ښه لګېږي.

پوښتنه: نن ورځ ستاسو دوښمن څوک دی او دوست مو څوک ؟

ځواب: د افغانستان دوښمنان زما دوښمنان دي. زه تل هغه ځواکونه دوښمنان بولم ، چې زمونږ پر ولس جګړه تپي. دا ځواکونه نن ورځ پاکستان او هغه څوک دي ، چې د ده تر شا ولاړ دي. اته کاله مخکې هم شوروي اتحاد وو ، خو کله چې مجاهدین بریالي شول او ستاسو پوځونه ووتل ، نو له روسیې سره زمونږ اړیکې ډېر ښه شول. نن ورځ په مسکو کې د افغانستان سفارت کارنده کار کوي. مونږ له روسي ولس ، د دغه ولس د " نوې څپې " له سیاستوالو سره ګټورو دوه اړخیزو اړیکو ته لېوال یو ، هغه سیاستوال ، چې زمونږ پر هېواد باندې یې شوروي تېری غندلی دی. ...زه ۴۳ کلن یم. زما ټول نیکونه پوځیان ول ، د افسرانو په توګه یې دنده درلوده. زما پلار د ډګروالۍ تر رتبې ورسید ، خو څه موده مخکې د یوې ناوړه پېښې په ترځ کې ووژل شو. هغه نه غوښتل ، چې زه د دود له مخې " کورني کسب " [یانې د افسرۍ مسلک. ژ] ته ادامه ورکړم ، نو هغه وو چې له ښوونځي وروسته د کابل په پولیتخنیک انستیتیوت کې شامل شوم. دوه کاله نېکمرغي وه: زده کړه ، شعرونه ، موسیقي ...ورپسې پاچا ظاهر شاه راوپرزېد او د داود کودتاه وه. په هېواد کې ګډوډي راغله ، نو ځکه خو دې ته اړوتم ، چې وسلې ته لاس کړم.

پوښتنه: تاسو پخپله کوم ډول وسله تر ټولو ښه ګڼئ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د کلاشنیکوف ماشینګنه. دې ماشینګنې زما لپاره د درسي کتابونو او قلمونو مانا درلوده او د هغوی بلونج (بدیل) وو.

پوښتنه: نن تاسو افسوس نه کوئ، چې زده کړې مو خوشي کړې دي؟

ځواب: ښکاره خبره ده، هر سالم انسان غواړي، چې ښې زده کړې ولري، په پوهنه کې پر خپلو بریالیتوبونو وویاړي، نه دا چې پر ژوندیو ننښو باندې د ډزونو پر کولو ...په ډېرې خواشینۍ سره، حالاتو زه دې ته اړایستم، چې پر جګړې لاس پورې کړم.

پوښتنه: تاسو خپل ځان یو شتمن انسان ګڼئ؟

ځواب: زه شتمني نه لرم.

پوښتنه: د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو له اتحاد سره د جګړې پر مهال، ستاسو پلرني ټاټوبي، پنجشېر درې ته دوه ځلي شوروي پوځونه ننوتي ول، له دې سره سره چې په ټنو ټنو درنې شوبلې یې درلودې، خو بیا هم له تاسو ډاربدل، ولې؟

ځواب: په دې اړه اړینه ده له هغه چا پوښتنه وشي، چې له هغه سپین سترګي تېري څخه ژوندي پاتې دي.

پوښتنه: نو ایا تاسو پخپله نه شئ کولای، چې له شوروي اتحاد سره د مقاومت پر کلونو خپل خدمتونه وارزوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: غوږ ونیسئ. دا د کوم یو شخص خدمت نه ، بلکې د ټولو مجاهدینو د پرله پسي سختې مبارزې پایله ده ، د هغو مجاهدینو ، چې د خپلواکۍ لپاره د خپلو سپېڅلو ارمانونو په خاطر وژل کېدل ، خو دوښمن ته نه تسلیمېدل. تاسو دا ومنئ ، چې زموږ مورال او روحیه د هغو پوځیانو ، چې د پردي دولت د نیولو لپاره رالېږل شوي ول ، له مورال څخه توپیر درلود .

پوښتنه: ایا په ټوله کې په جګړه کې مورال او اخلاق شته ؟

ځواب: زه په دې ډاډمن یم ، هغه څوک تل ربښتوني دي ، چې د خپل هېواد دفاع کوي . همدا اوس هم د طالبانو تر بیرغونو لاندې په ډېرې سپین سترګۍ سره پاکستانیان روان دي ، خپل کار کوي ، او موږ دا کړنې یو تېری بولو . دا چې حالت په دې ډول رامنځته شو ، نو اوس هر مجاهد پوهیږي ، چې جګړې ته د څه لپاره ځي او که د الله پاک رضا وه ، نو پکې وژل کیږي به هم. طالبان پر خپله ربښتیاینه دا ډول ډاډ نه لري او نه شي کېدای چې ویې لري. [...]

پوښتنه: ستاسو لپاره داسې کوم تاریخي شخصیت شتون لري ، چې تاسو ورته د درناوي سر ټیټ کړئ ؟

ځواب: هو ، هغه دې ګول دی.

پوښتنه: له اوسنیو سیاستوالو څخه څوک ستاسو د درناوی وړ دی ؟

ځواب: له اوسنیو څخه ؟ هیڅوک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: ستاسو پرضد داسې روسي جنرالانو جګړې کړې ، لکه " وارېنيکوف ، ګروموف ". ايا تاسو غواړئ ، چې اوس ورسره برعکس دوستانه اړيکي ولرئ ؟

ځواب: " وارېنيکوف " ماته دا اخطار راکړې وو ، چې که پر لاس ورغلم ، نو سولۍ (اعدام) به مې کړي . اوس دا ټول څه تېر شوي ، هغه مهال حالات همداغسې ول... موږ ګڼ شمېر روسي افسران يرغمل کړي ول . کله کله به کوم جنرال هم يرغمل شو . د هغوی په وړاندې هر څه چې وو ، موږ هڅه کوله ، چې له بشردوستۍ څخه کار واخلو . د وخت په تېرېدو سره مو ټول خوشي کړل. زه فکر کوم ، که چيرې يې " وارېنيکوف " ماته يرغمل راوستی وای ، نو هيڅ کوم بد چلند به ورسره نه وای شوی.

پوښتنه : خو که چيرې تاسو ده ته پر لاس ورغلي واست ، نو هرو مرو به يې سولۍ کړي واست ، يا خو به يې تاسو ته " د تېښتې هڅه " چمتو کړې وای ! تاسو ته لاس نه رسېدل (ياني چې چا نه شو کولای چې چېرته مو يرغمل ونيسي) ، ستاسو دا فانتازي توب په څه شي کې وو ؟ امريکايانو خو تاسو ان د " نه نيول کېدونکي جو " په نامه ياد کړي واست.

ځواب: ما ډېر لږ په يوه کور کې دوې شپې سر پر سر تېرولې. هڅه مې کوله ، چې له يوه شوا روزه ډېر وخت په خلاص ډګر کې تېر نه کړم.

پوښتنه: ټول راز په همدې کې وو ؟

ځواب: نه ، راز په بل څه کې وو . ما هيڅ مهال پر يوه ځای دايمي بولنتون (قرارګاه) نه درلود ، په تېره بيا مرکز خو مې کورټ تل پر يو ځای نه وو . بله خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چې ، له پیاوړو اطلاعاتي خدماتو پرته به ښایي چې یوه ورځ هم ژوندی نه وای پاتې شوی . کشف د هرې جګړې خدای دی ، په تېره بیا په چیریکي (پارتیزاني) شرایطو کې ځانګړې ارزښت لري . نه غواړم د ځان ستاینه وکړم ، خو دا فاکټ دی ، چې د کې . جي . بي او شوروي اتحاد د کشف ادارې مو څو ځلي تېر ایستلې دي .

پوښتنه : په څه ډول ؟ ایا ستاسو دا خبره دا مانا نه لري ، چې په شوروي ځانګړیو خدماتو کې مو خپل کسان درلودل ؟

ځواب : همدا مانا لري . هم په کې . جي . بي کې ، هم مو ستاسو په ستر درستیز کې خپل خلک درلودل . ډېرو یې له موږ سره د پیسو په خاطر مرسته نه کوله ، وړیا یې کوله . څومره چې د ایجنټ درجه لوړه وه ، هغومره لږ غرضي وو . ان تر دې ، چې ستاسو ځینو جنرالانو داسې ګڼله ، چې ببرک کارمل د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو اتحاد مشري تېره ایسته او دا په اصل کې نبواکګر کمپاین دی ، چې له ټولیز بشري لید ټکي څخه په هیڅ صورت نیاومن نه دی . د قیمتي مالوماتو په خاطر یوازې ټیټو عادي څارګرو پیسې غوښتې . په هر ډول چې وو ، خو زه له همدې لامله د شوروي بولنتون (قوماندانۍ) له ټولو ستراتېجیکي پلانونو څخه یوه اوونۍ مخکې خبرېدم او کله کله د دغو پلانونو له پلي کېدو څخه دوې اوونۍ مخکې خبرېدم .

پوښتنه : ایا تاسو کولای شئ ، چې په شوروي ځانګړیو خدماتو کې ، یا هم د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په ستر درستیز کې له هغو کسانو څخه ، چې ستاسو لپاره یې کار کاوه ، د کوم چا نوم واخلئ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: زه نه غواړم ، چې د هغوی نومونه تاسو ته افشا کړم.

پوښتنه: تاسو امید لرئ ، چې بیا به مو هم په کار شي ؟

ځواب: فکر نه کوم. د دوی ارامي ګډوډول نا اخلاقي کار بولم.

پوښتنه: ویل کیږي ، چې ستاسو په ساتندویانو کې یو روسی ساتندوی هم شته ، چې ستاسو ځاني ساتندوی دی. دا سړی هم زموږ د ځانګړیو خدماتو استازی دی ؟

ځواب: نه. هغه له یرغملو څخه یو کس دی. د وخت په تېرېدو سره خوشي شو ، دا شونتیا یې تر لاسه کړه ، چې د پنجشېر په دره کې تګ راتګ وکړای شي. هر ځای ته چې یې زړه غوښتل ، هلته تلای شو. له خلکو سره یې کتلای شو ، خبرې یې ورسره کولای شوای. ورو ورو موږ ته رانږدې شو. موږ په ده باندې باور وکړ. وروسته یې له ما څخه هیله وکړه ، چې د خپل ځان د ساتندوی (باډي ګارد) په توګه یې وګومارم. د ساتندویي چارې یې لا پخوا زده کړې وې. ما هم هوکړه وکړه ، پرې تېر نه وتم ، دا یو ژمن سړی وو.

پوښتنه: نوم یې څه وو ؟

ځواب: اسلام الدین. د هغه روسی نوم زما په یاد نه دی. څو کاله مخکې زړه تنګی شو. له ده سره بېلتون زما لپاره یو افسوس وو ، خو زه پرې پوهېدم...موږ اجازه ورکړه ، چې د ساتندویي دنده خوشي کړي او هېواد ته ستون شي. اوس یې زه هم په خاطر خوشاله یم ، چې اسلام الدین بالاخره دا شونتیا پیدا کړه ، چې له خپلو خپلوانو سره وګوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: روسي سرتېري ستاسو خوښ شول ؟

ځواب: ځيني ځيني پوځيان مې خوښ شول ، هغوی په رښتيا هم جنګيالان ول ، خو د وسله وال پوځ د جوړښت ، د جګړې د پرمخ بيولو تاکتيک ، زموږ په غرنيو شرايطو کې د وسلې کارونه يې زما په اند له بشپړتيا څخه لرې دي . شوروي اردو د چيريکي جګړې پر مخ بيولو ته چمتو نه وو...دا يې بدبختي وه .

پوښتنه : له شوروي پوځي بولندويانو څخه په ځانګړي ډول څوک ستاسو ډېر خوښېده ؟ لکه چې تاسو وړانديز کړی وو ، او يا خو مو مجاهدينو ته امر کړی وو ، چې له افغانستانه د وتلو پر مهال د "ګروموف" پر پوځ غرض ونه کړي ؟

ځواب : له جنرال " ګروموف " سره ما داسې کوم ځانګړي اړيکي نه لرل . سيده تړاوونه مې هم ورسره نه درلودل ، خو د شوروي پوځونو له وتلو مخکې ستاسو سفير " ورونځوف " له رباني سره وکتل . هماغه مهال دا هوکړه وشوه ، چې د شوروي پوځونو د وتلو په مخ کې به زموږ له لوري کوم خنډونه نه اچول کيږي . ما ټولو جبهو ته ځري (قاصدان) واستول ، په راډيو کې مې اعلان وکړ ، چې پر شورويانو نور غرض مه لرئ . بس دی ! جنرال " ګروموف " خپل کسان ماته راواستول ، ما هغوی ته يو وار بيا هم ډاډ ورکړ ، خو وروسته په خواشينۍ سره ، د "ګروموف" په بولنتون کې کوم چا امر وکړ ، چې څو کلي دې سخت بمباري شي . هو ، هلته مجاهدين هم ول ، هغوی له جګړو وروسته دمه کوله . څه يې وکړل ؟ وروسته يې بيا ډېرې سختې ببننې غوښتلې . وګړي ، له هغه شمېر نه کورټ ناپوځي خلک ووژل شول ...خير ، په هره توګه ، موږ دې ته اړوتو ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل هوډ په خپل سوک کې سره راټول کړو او خپله غوسه په خپله سینه کې سړه کړو. ستاسو د پوځ وتل په ښه ډول ترسره شول، پرته له کومو ستونزو.

پوښتنه: ستاسو له لیده، په افغانستان کې د طالبانو، چې تاسو ورسره په ټولو جبهو کې دومره سخت جنګېږئ، واک وځواک ته د رسېدا خطر د روسیې لپاره په څه شي کې دی؟

ځواب: طالبان اسلامي فاشیزم دی. د دوی ځانغوښتنې نه مړېدونکې دي. د طالب مشرانو په سرونو کې د نړیوالې واکمنۍ فکرونه ګرزي. دوی نه یوازې له افغانستانه غېږ تاووي، بلکې د منځنۍ اسیا نږدې پرتو هېوادو، لکه تاجکستان، تورکمنستان او ازبکستان ته یې هم زړونه ښه کړي دي. که چیرې دوی دا کار وکړای شي، نو د قزاقستان او قرغزستان نوبت به هم راشي. هلته ورته بیا روسیه هم نږدې کېږي. په دې صورت کې به د روسیې د ګټو سپکاوی هم وشي.

کله چې طالبان په بشپړ ډول واک وځواک ته ورسېږي، نو سملاسي به له روسیې څخه دا هم وغواړي، چې پر افغانستان باندې شوروي اتحاد تېری کړی وو، لکه څنګه چې روسیه د شوروي اتحاد میراث خوړونکې ده، نو د جګړې غرامت باید افغانستان ته ورکړي. د جګړې دا مادي تاوان په سلګونو میلیارده امریکایي ډالره دی. موږ خو روسیې ته دا ډول کومې ادعاوې نه واړندې کوو. موږ په دې پوهېږو چې نوې روسیې د تېري فاکټ غندلی، زموږ لپاره همدومره بس دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نو په غندلو خو سړی نه مړیږي. زه له پټو سرچینو څخه خبر شوم ، چې تاسو څه موده مخکې د روسيې د دفاعي شورا له منشي " يوري باتورين " سره ليدنه کتنه کړې. که چيرې د راز خبره نه وي ، ستاسو ترمنځ د څه شي په اړه خبرې وشوې ؟

ځواب: په اصل کې دا خبرې يو راز دی. ما داسې فکر کاوه ، چې دا يوه پټه ليدنه کتنه وه ، نو دا چې تاسو ترې خبر ياست....هو ، " باتورين " په الوتکه کې ماته د پنجشېر درې ته راغی. ما په ده پسې خپله چورلکه تاجکستان ته لېږلې وه. هغه موږ ته دا ډاډ راکړ ، چې روسيه به زموږ سياسي ملاتړ وکړي. همدا راز موږ کولای شو ، چې د بشري مرستو حساب هم پرې وکړو.

پوښتنه: تاسو پر " باتورين " باور وکړ ؟ ستاسو په پراکتيک کې داسې لاملونو شتون درلود ، چې د هغوی پر بنسټ بايد پر روسانو دومره باور ونه کړئ..؟

ځواب: خو سياسي ملاتړ ، لکه څنګه چې يې ژمنه راسره شوې وه ، هماغسې کيږي. د وټندويې (اقتصادي) مرستې مزه نشته ، دا مرسته نه راسره کيږي.

پوښتنه: نو هغه وسله او مهمات چې له تاجکستانه تاسو ته راروان دي ، ايا له روسيې څخه نه راځي ؟

ځواب: روسيه له موږ سره هيڅ ډول کومه پوځي مرسته نه کوي. وسله موږ په نورو هېوادو کې رانيسو.

پوښتنه: د بېلګې په توګه ، په کومو هېوادو کې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: په چک کې ، البانیا کې ، بلغاریا کې.

پوښتنه: دا به ډېرې غټې پیسې غواړي ؟

ځواب: هو ، څه وکړو ، ښکاره خبره ده ، چې ډېرې پیسې پرې ورکوو.

پوښتنه : تاسو دومره ډېرې پیسې له کومه کوئ ؟ هېواد مو تل په جګړه کې ښکېل دی ، هیڅ کوم تولیدات نه لري. اړینه ده وویل شي ، چې د اېنترپول د مالوماتو له مخې ، یوازې د تېر کال په بهیر کې په افغانستان کې دوه زره ټنه نېشه یي توکي راټول شوي او د هېواد پولو ته لېږدول شوي دي. دا خبره رښتیا ده ، چې ستاسو د هېوادنۍ وتې یوه له ډېرو لویو عایداتي څانګو څخه همدغه نېشه توکي دي ؟

ځواب: دا خبره کره نه ده. د بېلګې په توګه ، زموږ په ولایت کې یې تاسو پخپله کولای شئ وګورئ ، چې نېشه یي توکي نشته ، خو په خواشینۍ سره زه نه شم کولای ، چې د افغانستان د نورو ولایتونو په اړه هم تاسو ته همدا ویل وکړم. تر هغو پورې چې په هېواد کې ګډوډي وي ، نظم به رامنځته نه شي. دا حالت نورو مشرانو ته هم دا شونتیا ورکوي ، چې د خپل جېب د ګټې په خاطر نېشه یي توکي تولید کړي. په دې برخه کې دولت یو لوري ته دی.

پوښتنه: تاسو ولې د دغسې ناوړه او نومبدې سوداګرۍ مخنیوی نه کوئ ؟

ځواب: ځکه چې جګړه روانه ده او زه د دې کار لپاره وخت نه لرم ، خو کله چې مو د طالبانو کار ورختم کړ او مرکزي حکومت جوړ شو ، نو د نېشه یي توکیو د سوداګرۍ ستونزه به هم هواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: څنګه او په څه ډول ؟

ځواب: موږ به دغه ټوله سوداګري له منځه يوسو .

پوښتنه: تاسو داسې ګڼئ ، چې په دغه خطرناکه چاره کې به هيڅ ډول ستونزې ونه لرئ ؟

ځواب: زه په دې ډاډه يم ، چې هيڅ ډول ستونزې به نه وي.

پوښتنه : ټول خبر دي ، چې تاسو له خپلو هغو هم قوميانو سره نه پوخلاکېدونکي ياست ، چې د شريعت قانون ماتوي . د ساري په توګه ، نه يوازې نېشه توکي کاروي ، الکول څښي ، بلکې عادي تمباکو څکوي ، سګرېټ څکوي ، خو وايي چې قوانين د دې لپاره جوړېږي ، چې خلک يې مات کړي . تاسو هغو خلکو ته چې ياد قوانين ماتوي څنګه سزا ورکوئ ؟

ځواب: هر څوک چې وي ، ډېره سخته سزا ورکول کيږي.

پوښتنه: ښاغليه مسعوده ، تاسو پخپله يې هم کوم مهال خوند څکلی ، د ساري په توګه د نېشه يي توکيو کوم سګرېټ مو څکولی ؟

ځواب: نه ، هيڅ وخت مې نه دی څکولی ، او نورو ته يې هم د څکولو سلا نه ورکوم.

پوښتنه: ستاسو کوم ډول خواړه خوښيږي ؟

ځواب: ټول هغه څه ، چې له شيدو سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: له مېوو څخه مو کوم څيز خوښېږي ؟

ځواب: مڼه.

پوښتنه: تاسو ډېر دوښمنان لرئ ؟

ځواب: زه يې نه تعقيبوم ، خو فکر کوم ، چې ډېر نه دي.

پوښتنه: ستاسو امنيتي خدمات خو وايي ، چې ستاسو د له منځه وړلو هڅې تل کيږي. زه خبر يم ، د ساري په توګه يوازې نجيب الله ، چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد په مرسته واک وځواک ته رسېدلی وو ، ستاسو د له منځه وړلو لپاره يو ميليون ډالر لګولي ول...

ځواب: نجيب الله وژل شوی دی.

پوښتنه: دی طالبانو سولی کړ. تاسو د خپل سر دوښمن د مړينې په اړه څه اند او چلند لرئ ؟

ځواب: هو ، موږ پخپل منځ کې دوښمنان وو ، خو کله چې حالات بدل شول ، شوروي پوځونه له افغانستانه ووتل ، زموږ تر منځ اړېکي نرم شول. د طالبانو له خوا د کابل تر نيولو لږ مخکې نجيب الله د ملګرو ملتو په استازيتابه کې پټ شو . موږ نه غوښتل چې ده ته زيان ورسيږي. له ښاره تر وتلو لږ مخکې ما ده ته ځری ورولېږه ، او وړانديز مې ورته وکړ ، چې له موږ سره يو ځای شي. له موږ سره دې ووزي او هلته يې ټولې څلور خواوې پر مخ پرانيستې وې ، کولای يې شوای ، چې هند ته ، خپلې مېرمنې او خپلوانو ته تللی وای...خو ده ونه منله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د دې لپاره به یې کوم دلیل درلود ؟نجیب الله پر تاسو باور نه کاوه ؟

ځواب: د دې لپاره داسې کوم بنسټ نه وو. داسې وخت راغلی ، چې موږ ورسره د خوراکتوکیو مرسته کړې ... او همدا ځل یې هم له ما څخه ، زما د وړاندیز په خاطر مننه وکړه. ده له موږ څخه یوه هیله وکړه ، هغه دا چې دوه کسه ساتندویان دې ورسره پاتې شي. ده وویل ، چې دی د ملګرو ملتو سازمان مېلمه دی او کوم ګواښ ده ته شتون نه لري ، خو په هر حال ، بیا هم پرېږده چې زما خلک ورسره وي. هغه کسان چې ورسره پاتې شوي ول ، هغوی یې هم وروسته ووژل ...نجیب الله په دې هیله وو ، چې دی پښتون دی ، طالبان هم پښتانه دي ، یانې خپل خلک دي او د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد په مرسته پخواني واک و ځواک ته رسېدلي واکمن باندې به غرض نه کوي. سربېره پر دې ، داسې ویل کېدل ، چې نجیب الله داسې پلان درلود ، چې د طالبانو په مرسته په هېواد کې بیا واک وځواک ته ورسیږي او د افغانستان ولسمشر شي. [...]

پوښتنه: ښاغلیه مسعوده ، تاسو پخپله کوم مهال خلک وژلي ؟

ځواب: ما د ډزو پر پرتله بولندویي ډېره کړې ، خو ډېر داسې پېښې شوي ، چې ډزونه به مې هم کول.

پوښتنه: کوم مهال داسې پېښې شوي ، چې د شوروي یرغملو د چندمارۍ امر مو ورکړی وي ؟

ځواب: ما هیڅ یو یرغمل نه دی وژلی ، نه مې یې امر ورکړی او نه مې هم پخپله په ګولۍ وژلی. نه کوم روسی او نه هم ناروسی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نن ورځ هم تاسو د طالبانو د یرغملو په وړاندې ، چې ډېر پاکستاني افسران هم پکې دي ، همدغسې د بشردوستۍ سلوک کوئ ؟

ځواب: که پاکستانیان ول او که طالبان ، هیڅ یو یرغمل یې زموږ له خوا نه دی وژل شوی . په دې اړه تاسو کولای شئ د طالبانو د غورځنګ له مشرانو هم وپوښتئ. د دوی ځینې مشران هم یرغمل دي. [...]

یادونه: له مسعود سره د دغې مرکې ټلویزیوني بڼه به د سیپټمبر پر ۱۴ د «ار. ټي. ار» ټلویزیوني چینل له لارې د «ساوېرشېننه سیکرېتنه» په خپرونه کې وښودل شي.

میخایل سېردیوکوف

د **۳۴۵** شمېرې پاراشوټي-دیسانت غونډ اوبپانه. (۳)

د روسیې او تاجکستان پوځي همکاري

[...] **۵/۴/۱۹۹۹**، د روسیې د دفاع وزیر «سېرګېېف» په تاجکستان کې د روسیې د پوځي اډې د جوړولو په تړاو خبرو اترو لپاره دغه هېواد ته ورسېد .

۷/۴/۱۹۹۹، د دفاع وزیر «سېرګېېف» په دوشنبه کې د افغان طالبانو په مخامختیا کې ولاړې ټلوالې له یو مشر احمد شاه مسعود سره وکتل . مسعود هیله ښرګنده کړه چې روسیه به «په افغانستان کې په مخامختیا کې ولاړو لوریو باندې مثبت او سوله ییز اغېز وښندي او په عشق اباد کې به د طالبانو او شمالي ټلوالې ترمنځ د خبرو اترو د دویم پړاو په برې سره ترسره کېدو کې مرسته وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" سېرګېيف " دوشنبې ته د درې ورځنې سفر په ترڅ کې د تاجکستان او روسيې ترمنځ د پوځي - تخنيکي همکارۍ په اړه يو هوکړه ليک هم لاسليک کړ [...] .

د نړيوال ټولنيز فوند «تخليقي ازماينښتي مرکز» د «ښځينتر کورګيانيانه» خپرونه، ۱۹۹۹ ز کال، ۵ ګڼه. (۴)

افغانستان يو ځل بيا په اور کې

له يو کلنۍ چوپيتا وروسته د جنرال مسعود او طالب ځواکونو تر منځ د جګړه ييزو عملياتو اور له نوي زور سره بل شو .

پوره يو کال موړ ته له افغان پوځي او جګړه ييز ډګره کوم اند ښمن خبرونه رارسېدل. د پروسږ کال په اګسټ او سيپټمبر کې د طالبانو غورځنګ له پوځي برياوو وروسته ، په افغانستان کې لنډمهاله چوپيتا رامنځته شوه . هغه مهال ، يو کال مخکې ، طالبانو د افغانستان شمال ته ځانونه وايستل ، هغې سيمې ته ، چې ډېره موده د طالب ضد شمالي ټلوالې تر لاس لاندې وه . د ۱۹۹۸ زېږدي کال په اګسټ کې افغان اوزبکان د طالبانو لوري ته وروا وښتل. دوی خپلې مورچلې تسليم کړې ، جبهه يې پرانيسته او طالبانو ته يې دا شونتيا ورکړه ، چې د احمد شاه مسعود د جبهې شاته ځانونه وباسي. طالبانو په هماغه اګسټ - سيپټمبر کې يو بل طالب ضد وسله وال جوړښت ، يانې شعيه هزاره وو ته ، چې د تهران له ملاتړ څخه برخه من ول ، هم ماته ورکړه . دا د طالب ضد جبهې ماته وه او د طالبانو غورځنګ د ايډيې نږدې بشپړ بری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۹۹۸ ز کال د طالبانو په مخ کې یوازې یو پوځي ځواک پاتې شو ، چې هغه د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې وې . د شوروي تېري پر مهال ، د شوروي اتحاد پرضد د افغانستان په لس کلنه جګړه کې مسعود د افغان مجاهدینو یو له ډېرو ماهرو او تکړه ډګري بولندویانو څخه وو . او سمهال د افغانستان په خاوره کې احمد شاه مسعود د روسیې او منځنۍ اسیا د ځینو هېوادو یوازینی متحد دی . تر هغو چې دی په افغانستان کې د طالبانو غورځنګ پر ضد مبارزې ته دوام ورکوي ، کېدای شي وویل شي ، چې روسیه به د منځنۍ اسیا پر ټوله سیمه خپل اغېز وساتي . که چیرې مسعود د طالبانو په وړاندې ماته وخوري او طالبان پر ټول افغانستان خپل کنټرول ټینګ کړي ، په دې حالت کې به د روسیې اغېز یوازې پر یوه تاجکستان محدود شي .

وروسته له هغه ، کله چې د روان کال په پسرلي کې اوزبکستان د ډله ییز امنیت د تړون له سازمان څخه ووت ، څرګنده شوه ، چې په منځنۍ اسیا کې د روسیې د شتون شرایط پېچلي شول . په تاجکستان کې د روسیې پیاوړی پوځي ځواک په هغو مواصلاتي لارو پورې اړه لري ، چې د اوزبکستان او قرغزستان له خاورو تېرې شوې دي . د ۱۹۹۸ ز کال په سیپټمبر کې د " اوش " پېښې په پایله کې په ښکاره وښودل شوه ، چې په تاجکستان او ټوله منځنۍ اسیا کې د روسیې شتون د بیشکېک او تاشکند په سیاست پورې اړه لري . هغه مهال قرغزي ځانګړیو خدماتو د " اوش " ښار د وسپنې لارې په تمځي کې د رېل ګاډو یو داسې کتار ونیو ، چې پوځي پیټې پکې بار ول . د رېل ګاډو دغه کتار د اوزبکستان او قرغزستان له خاورو تېر شوی وو . د قرغزستان ځانګړیو خدماتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويلي ، چې په ربل ګاډيو کې دغه پوځي بارونه د احمد شاه مسعود لپاره ول او هغه ته ورلېږل کېدل.

ستونزمنه ده باور وشي ، چې زموږ د قرغزي ورونو دې ناڅاپه يوازې همدا اوس دې مسلې ته پام شوی وي ، چې د افغانستان شمال ته د وسلې او مهماتو ورلېږدول له کومو لارو سرته رسيږي. داسې مالوميږي ، چې د وسلې د لېږدولو دغې لارې تل شتون درلود . وروسته له هغه ، کله چې د ۱۹۹۸ ز کال په اګست کې د تاشکند په ښکاره اغماض سره ، د افغانستان اوزبکانو يو ځل بيا د جبهې کرښه بدله کړه او د طالبانو غورځنګ ته ورواوښتل ، افغانستان ته د افغان - اوزبک په پوله کې د حيرتانو له لارې د پوځي بارونو رسول ناشونی شو . نو د دې کار لپاره بله يوازينۍ لاره د " اوش " ښار له لارې ، د تاجکستان له خاورې او د پامير له لارې ، وړاندې د بلخ ولايت او د افغانستان شمال ته تللې ده . د افغانستان شمالي سيمه د احمد شاه مسعود تر کنټرول لاندې وه .

د احمد شاه مسعود وسله وال جوړښتونه په اصل کې يوازينی ځواک دی ، چې کولای شي په سيمه کې د روسيې او ايران له ګټو دفاع وکړي. په افغانستان کې د دغه ځواک د شتون په خاطر ، دغه ځواک چې کولای شي د طالبانو پرضد ودريږي ، مسکو او تهران پر ۱۹۹۷ زېږدي کال تاجکي سيال لوري دې ته راواړول چې په خپل منځ کې سره پوخلا شي. د تاجکي اپوزيسيون لپاره د ايران اوتوريته پرېکنده او مهمه واقع شوه ، په داسې حال کې چې مسکو ولسمشر رحمانوف دې ته اړايست ، چې له اپوزيسيون سره روغې جوړې ته حاضر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تاجکستان کې د کورنۍ جګړې د پای ته رسولو موخه دا وه ، چې د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د جبهې شاتنۍ برخه ډاډمنه شي.

د ۱۹۹۹ ز کال تود اګست:

د ۱۹۹۹ ز کال تر دوبي پورې د افغانستان په شمال کې پوځي - ستراتېجيکي وضعه ړچنده وه او په يو حال نه وه. په تېر کال کې طالبانو ونه شو کولای ، چې مسعود د تاجکستان له پولې رابېل کړي او لويې مواصلاتي کرښې بندې کړي. سربېره پر دې ، د طالبانو د اګست مياشتې د تعرض په تاوده حالت کې ، مسعود کابل ته نږدې د جلال اباد ښار په سيمه کې خپلې مورچلې ټينګې ساتلې وې. د ۱۹۹۸ ز کال په پای کې ، د يوبل پر ضد ولاړو ځواکونو پوځي - ستراتېجيکي انځور عجيب ښکارېده. مسعود د پخوا په څېر د افغانستان پلازمېنې کابل ته ګواښېده. طالبانو هممهال هڅه کوله ، چې د شمال له لوري ، د افغان - شوروي پخوانۍ پولې په اوږدو کې د مسعود اردو په ستراتېجيکي ډول کلابند کړي.

د ۱۹۹۹ ز کال تر دوبي پورې وضعې کوم ځانګړي بدلونونه ونه موندل. د جولای په مياشت کې د مخالفو لوريو تر منځ د ۲ + ۲ ډلې په اډانه کې خبرې اترې پيل شوې. دا ډله پر ۱۹۹۸ ز کال جوړه شوه ، چې له افغانستان سره همپوله شپږ هېوادونه ، همدا راز روسيه او د امريکا متحده ايالات پکې شامل دي. خبرې اترې په تاشکند کې ترسره شوې ، خو د اګست په پيل کې طالبانو ناڅاپه کابل ته نږدې د مسعود پر درېځونو تعرض پيل کړ او له پلازمېنې شمال لور ته په شل کيلومترۍ کې يې د بګرام هوايي اډه ورڅخه ونيوله. د نور وړاندې تګ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعرض په بهیر کې طالبان د پنجشېر درې ، یانې د مسعود تر لاس لاندې سیمې د زړه خولې ته نږدې شول. د طالبانو په مخ کې ستونزمنه دنده پرته وه ، چې هغه له پنجشېر څخه د مسعود شړل وو.

تر هغو پورې چې طالبانو هڅې کولې ، پنجشېر ته ننوزي ، مسعود په لغمان ولایت کې پر طالبانو ځوابیه ګوزار وکړ. هلته د مسعود ډلو وکولای شول ، چې د پاکستان او افغانستان تر منځ یوازینۍ لویه لاره بنده کړي. له دې وروسته داسې خبرونه راپیدا شول ، چې د مسعود ډلو د کابل په لور تعرضي ضد تعرض پیل کړی او د بګرام پوځي هوايي اډې په سیمه کې سخته جګړه روانه ده.

په افغانستان کې جګړه دا څووم ځل دی چې مخالفتي (اپوزیسیوني) ځانګړنه خپلوي. د لوریو پوځي شونتیاوې ان د ۱۹۹۸ ز کال په پرتله کمې شوې دي. په تېره بیا دا حالت په طالبانو کې ، چې د افغانستان د خاورې په سلو کې نوي (۹۰) برخې تر خپل کنترول لاندې لري ، ښه لیدل کیږي. [...] د طالبانو غورځنګ کارنده وسله والو ډلو شمېر له ۲۵ تر ۳۰ زرو زیات نه دی او د پخوا په څېر د پاکستان له دریځ سره تړاو لري. اړینه ده وویل شي ، چې د طالبانو غورځنګ ټولې پخوانۍ پوځي شونتیاوې او د هغوی پیاوړتیا ، ان له ۱۹۹۴ ز کاله راهیسې له پاکستان ، د دغه هېواد له اردو او پوځي څارګرۍ سره تړاو لري.

دا پوښتنه ، چې په افغانستان کې د جګړې دوام د چا په ګټه دی ، او د هغې پای ته رسول د چا په ګټه ، تر اوسه بې ځوابه پاتې ده. په دغه هېواد کې جګړه د یو مهم جیوپولیتیک فاکټور په توګه پاتې کیږي ، له هغه شمېر نه د شوروي اتحاد له ړنګېدو وروسته د منځنۍ اسیا د دولتونو لپاره هم. د قزاقستان لپاره هم دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې توپيره نه ده ، چې په دغه سيمه کې به راتلونکې پېښې په کوم لوري وده مومي ، او د سيمې د امنيت مسلې به کوم ځواکونه ټاکي. [...]

سلطان حکيم بېکوف

الما اتا

د «کانتينېنټ» مجله، د ۱۹۹۹ ز کال د سېپتمبر مياشت، ۴ (۵) گڼه. (۵)

مسعود د روسيې پر پلوی جنگيږي

پرون د طالب ضد شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود د طالبانو هغه وړانديز رد کړ ، چې له شمالي ټلوالې سره يې د پوخلاينې او د " چېچنيا له ورور ولس " سره يې د مرستې په خاطر کړی وو. په افغانستان کې د شوروي پوځونو د شتون پر مهال د شوروي پوځونو يو له ډېرو ځلانده دوښمنانو څخه نن ورځ په افغانستان کې د روسيې يوازينی ملاتړ کوونکی دی.

د روغې جوړې په اړه هغه وړانديز چې د طالبانو غورځنگ احمد شاه مسعود ته کړی ، د دې هڅې لپاره دومره نه دی شوی ، چې له " چېچني ورونو " سره مرسته وکړي ، بلکې په اصل کې يې موخه د افغانستان په دننه کې وضعه ده. خبره دا ده چې مسعود د افغانستان په منځ کې د پنجشېر ستونزمن لارې دره نيولې ده. دغه دره کابل ته نږدې او کولای شي ، چې له سويل نه د شمال په لور د طالبانو د وړاندې تگ مخه ونيسي ؛ همدارنگه کولای شي ، چې د نښه يې توکيو ، وسلې مخه هم ونيسي او د همگتيې هبوادو په لور يې د لېږد مخنيوی وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رارسېدونکي ژمي په شرايطو کې د مسعود د ځواکونو پر وړاندې د پراخو او لويو عملياتو سرته رسول ناشوني کيږي او په غرونو کې د تېرېدو راتېرېدو لارې هم کميږي. سربېره پر دې ، پوخلاينې به طالبانو ته دا شونتيا ورکړې واى ، چې چارې داسې سمې کړي ، چې په هېواد کې تولیزه ملي روغه جوړه راشي. دې کار به له طالبانو سره دا مرسته کړې واى ، چې له لوېديځ سره خپل ساړه اړيکي تاوده کړي او د دوى رژيم په نړيوال کچ په رسميت وپېژندل شي.

خو احمد شاه مسعود يو ځل بيا طالبانو ته د راپرزولو پښه کېښوده. د طالبانو د مشر ملا محمد عمر وړانديز ته د مسعود له خوا ورکړ شوى ځواب پرون په لندن کې خپور شوى دى. د پنجشېر د زمري په اند " په افغانستان کې خپلې ستونزې هم ډېرې دي ، اړينه ده چې هغه هوارې شي ، چېچنيا ته وزګار نه يو . " [...]

په دې ډول د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد پخوانى سرسخت دوښمن ، چې په زرګونو شوروي سرتېري يې په پنجشېر کې وژلي ، داسې وينا کړې ، لکه د روسيې د ستراتېجيکي متحد په توګه. مسکو په دې رښتيا بانديې لا پخوا خبر دى او تل په پټه له مسعود سره پوځي مرستې کوي ، د دې لپاره چې وکولاى شي له طالبانو سره مخامختيا او پر وړاندې يې مقاومت وکړي. پخواني شوروي پوځي بولندويان د افغاني جګړې کلونه يادوي او د مسعود په ستاينه نه ستړي کيږي.

واسيلي ميخايلوف

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، ۱۹۹۹ / ۱۱ / ۱۱، ۲۰۸ (۱۸۵۲) ګڼه. (۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبانو مات کړي اردو ته تاجکستان کاغوشونه جوړوي

«موږ دومره ډېره موده مسعود ته ډوډۍ ورکړې چې اوس مو زړه پر سوځي چې یوازې یې پرېږدو»

د طالبانو له خوا د تخار ولایت د منځی تالقانو او د شمالي ټلوالې د مهم بولنتون د نیولو خبر پرون د روسیې فدراسیون د بهرنیو چارو وزارت ، د روسیې د دفاع وزیر " یگر سېرگېېف " او په تاجکستان کې د روسیې د کډوالو ادارې د سرچینو له خوا پوخ شوی دی . خو اړینه ده وویل شي ، چې دغو ټولو موسسو ډاډ څرگند کړی ، چې دا د شمالي ټلوالې لنډمهاله ناکامي ده. همدا راز په تاجکستان کې د احمد شاه مسعود ماته خوړلي اردو ته وخته کاغوشونه جوړ شوي دي.

طالبانو د تالقانو پر نیولو بسنه نه ده کړې . تعرض په گاونډي بدخشان ولایت کې ادامه لري . د تالقانو شمال ختیځ لورته ، د کشم ښار ته نږدې سخته جگړه روانه ده. طالبانو ویلي ، چې دوی د فرخار ښار او کاپیسا ولایت یوه برخه نیولې ده . سربېره پر دې ویل کیږي ، چې طالبان مخ پر وړاندې تللي ، د خواجه غار له ښاره ، چې د تاجکستان پولې ته نږدې دی ، تېر شوي دي. په دې وړاندې تگ سره طالبانو هغه لویه لار بنده کړې ، چې پر هغې باندې د شمالي ټلوالې ځواکونه سمبالېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو د طالبانو لپاره د پنجشېر درې ته ، چې د مسعود د ځواکونو لوی تکیه ځای دی ، سیده لار پرانیستل شوې. د طالبانو مشر ملا محمد عمر ویلي ، چې " پر راتلونکي لنډ مهال به موږ شمالي ټلواله په بشپړه توگه ماته کړو ، ورپسې به د نورو چاره هم وکړو. "

له نورو څخه یې موخه د تاجکستان پر پوله د روسیې پوله وال (سرحدي ، پوله ساتي) پوځ دی. په دغه پوځ کې د مسکو ، پنج ، قلعه خوم ، خروگ ، او مرغاب سرحدي پوځي ټولگي او د دوشنبې د هوايي ډگر پوځي ټولگی شامل دی. اوسمهال په مسکو کې په دې اړه فکر کوي او دا موضوع هواروي ، چې د طالبانو له ډاره د مسعود تېنتېدلي سرتېري تاجکستان ته راپرېږدي او که نه. په دوشنبه کې یوه جگپوړي روسي افسر داسې څرگنده کړه ، چې : " موږ دومره اوږده موده مسعود ته ډوډۍ ورکړې ، چې اوس مو زړه پر سوځي چې یوازې یې پرېږدو. "

تاجک پوځیانو دا مسله وخته هواره کړې : که چیرې د افغانستان له لوري د طالبانو له خوا د شمالي ټلوالې ځواکونه په تنگ شي او بله هیڅ چاره ونه لري ، نو د مسعود د وسله والو ډلو لپاره په شور آباد او فرخار کې وخته پنډغالي (کمپونه) چمتو شوي دي. لکه څنگه چې د ورځپاڼې خبریال " تویوردي زناک " ته د تاجکستان د دولتي پولې د ساتنې د درستیزوالۍ په کومېټه کې خبر ورکړ شو ، دا مسله ان لا د ۱۹۹۷ زکال د مارچ په میاشت کې هغه مهال حل شوې وه ، کله چې مسعود په کولاب کې هممهال د تاجکستان د اپوزیسیون د اتحاد له ډگري بولندویانو او د حکومتي اردو له استازو سره خبرې اترې کولې. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجکستان ولسمشر امام علي رحمانوف او د تاجکستان اپوزيسيوني اتحاد هغه مهال پخپل منځ کې په جګړه کې ول ، خو دواړو لوريو د مسعود ملاتړ کاوه . هغه مهال د سيد شاه شامولوف افسرانو د مسعود ساتنه کوله. خو نن ورځ دی بريد جنرال دی ، د سرحدي لوا بولندوی دی او هم ده ته دا دنده ورکړ شوې ، چې د احمد شاه مسعود شاته راتلونکې (عقب نشيني کوونکې) وسله والې ډلې له پولې تر شورآباده بدرګه کړي.

ان لا تېره اوونۍ د شمالي ټلوالې مشر ته دا خبر ورکړ شوی وو ، چې چمتو دي د شمالي ټلوالې پوځونه ومني ، هغه مهال ، کله چې په دوشنبه کې ، تالقانو ته نږدې د جګړه ييزو عملياتو د بهير په اړه خبرې کېدې. مسعود هغه مهال تاجکي مشرتابه ته دا ډاډ ورکړ ، چې تر پايه به وجنګيږي. ښکاره خبره ده ، چې ده د طالبانو د يوبل مخالف جنرال رشيد دوستم په مرسته باندې هم حساب کاوه . دوستم د منځنۍ اسيا پر هېوادو وګرزېد او ژمنه يې وکړه ، چې که چيرې ده ته پيسې ورکړل شي نو دی به له احمد شاه مسعود سره مرسته وکړي. خو ده ته پيسې ور نه کړل شوې. په منځنۍ اسيا کې دا پېښه د ټولو ښه په ياد ده ، چې دوه کاله مخکې دوستم په ډېرې وارخطايي سره خپل سرتېري په مزارشريف کې پرې ښودل او په اوزبکۍ الوتکه کې تاشکند ته وتښتېد . کله چې د تېښتنه کوونکي الوتکه په تاشکند کې کېناسته ، نو له ده سره چا خبرې هم نه کولې ، پټه خوله يې په بله الوتکه کې سپور کړ او تورکيې ته يې واستاوه.

يوري چېرنوګايف ، دوشنبه

د "کومېرسانت" ورځپاڼه ، ۲۰۰۰ / ۹ / ۸ ، (۲۰۵۲) ۱۲۷ ګڼه. (۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغاني ناروغۍ د نښو له منځه تګ

روسي پوځيان د کابل پر لور لاره غځوي

مسکو د افغانستان په تړاو له اوږده بې توپيره چلنده وروسته ، ياني د افغانستان په خاوره کې د شوروي پوځونو له لس کلن شتونه وروسته ، بيا داسې اړمونو ته لاس اچوي ، چې د کابل پر سياست د کارنده اغېز شونتيا ورکولای شي . د طالب پلويانو کړنې نه يوازې کرېملين ته ، بلکې د همګټې هېوادو ټولنې د منځنۍ اسيا ملګرو هېوادو ته يې هم ګوابښ وربښيي . د دغې ستونزې د هواري په وړاندې يوازې سوچه ديپلوماتيک چلندونه کم اغېزه ول : په داسې حال کې چې نن طالبان نږدې ټول افغانستان تر خپلې څارنې لاندې لري ، له طالب واکمنۍ سره اړېکې ډېر پرېښودل شوي او بې پامه ځنډول شوي دي . لکه ځنګه چې ځرګنديږي ، داسې پرېکړه شوې ، چې د اړېکو له مخکينۍ مخبېلګې سره سم ، په دوه اړخيزو اړېکو کې پر روسي پوځيانو حساب وشي .

پرون په هغه هيجان راپاروونکې ليدنه کتنه کې ، چې د روسيې د دفاع وزير " ايګر سېرګېيف " او د طالب ضد ټلوالې له مشرانو څخه له يوه مشر احمد شاه مسعود سره وشوه ، د افغانستان په شمال کې د وضعې ، د طالبانو له غورځنګ څخه د راپيداشوي ، راپيداکېدونکي ګوابښ او د دغه ګوابښ پرضد د کارندتياوو په اړه خبرې وشوې . دغې ليدنې کتنې نارسمي ځانګړنه درلوده او د خبرو اترو منځپانګه يې هم ډېره پټه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا پوره ثرگنده ده ، چې په ليدنه کتنه کې د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د پوځي ملاتړ په اړه خبرې کېدې . د مسعود وسله والې ډلې اوسمهال په هېواد کې يوازينۍ کارنده اپوزيسيوني ډله ده . په دې وروستيو کې دا ښه په ډاگه شوې ، چې دغه وسله واله ډله کمزورې شوې او مادي - مالي مرستې ته اړتيا لري . اړينه ده په پوره ډاډ سره وويل شي ، چې د مخکنۍ افغان اپوزيسيوني مشر او د روسيې د لومړۍ درجې جگپوړي پوځي چارواکي ترمنځ پر دې مسلو مفصلې خبرې وشوې او تر ژورې څېړنې لاندې ونيول شوې . نور نو راتلونکې پرېکړې د کرېملين پر غاړه دي .

په ليدنه کتنه کې احمد شاه مسعود ته د مرستې لېږدولو لاره هم وټاکل شوه . مالومېږي ، چې دا لاره به د ايران له خاورې تېره شي . مارشال " سېرگېېف " د ايران د بهرنيو چارو له وزير سره هم پټه ليدنه کتنه درلوده .

د دې پر پرتله چې د طالبانو تېري کوونکو هڅو ته د همگټو هېوادو پر پوله ځواب ورکړ شي ، د روسيې لپاره دا کار گټور دی ، چې کړکېچ او ترېنگلتيا د افغانستان په دننه کې وساتل شي . په دې ډول د طالبانو جگړه ييزه کارندتيا په هېواد کې دننه سره غوټه کيږي . لکه څنگه چې د روسيې د دفاع وزير د [تاجکستان په پلازمېنه . ژ] دوشنبه کې ثرگنده کړه : " له نړيوالو ترهگرو سره له يوازيني اسلامي مرکزه ، چې په کندهار کې دی ، مالي مرسته کيږي . " د ده پر گروهه ، اسلامي افراط غوښتونکي هڅه کوي ، چې د منځنۍ اسيا نقشه بدله کړي . د دوی مشران ، په تېره بيا اسامه بن لادن د نړۍ ټول مسلمانان دې ته رابولي ، چې د ده تر رهبرۍ لاندې سره راټول شي . يوازې په روان کال کې ، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځنۍ اسیا کې د نړیوالو ترهګرو د پټو کارندتیاوو لپاره ، د اسلامي منځۍ له خوا له ۲۰۰ څخه تر ۷۰۰ میلونو ډالرو پورې پیسې بېلې شوې دي . مارشال " سېرګېیف " همدا راز په چېچنیا کې د دغو ترهګرو د کارندتیاوو او بېلتون پالو د عملیاتو د فاکتونو یادونه وکړه . [...]

وادیم سولویوف

د «نېزاویسیمایا ګزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۰ / ۱۰ / ۲۷ نېټې ګڼه. (۸)

د مارشال پلان

یګر سېرګېیف د لوی مجاهد ملاتړ کوي

افغان طالبي غورځنګ داسې اعلامیه خپره کړې ، چې د " پر روسیه باندې به وقایوي ګوزار وکړي " مانا لري . د کابل رسمي استازي عبدالحی مطمن پرون له روسیې څخه غوښتنه وکړه ، چې " د افغانستان په کورنیو چارو کې له لاسوهنې لاس په سر شي . " " ملا مطمن وویل ، چې په برعکس حالت کې به یې پایلې د روسیې لپاره ډېرې جدي وي . موږ کولای شو د روسیې لپاره ډېرې ستونزې راپیدا کړو او ډېر زیان ورواړوو . "

د طالبانو له لوري دومره کوټلی غبرګون د هغې لیدنې کتنې په تړاو شوی ، چې په دوشنبه کې د روسیې د دفاع وزیر " یګر سېرګېیف " او د افغانستان د طالبانو ضد شمالي ټلوالې پوځي مشر احمد شاه مسعود ترمنځ شوې ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارشال «سېرګېېف» لومړنی جګپوړی روسی پوځي دی ، چې پخپله له مسعود سره یې لیدنې کتنې ته زړه کړی دی. [...]

دغه لیدنه کتنه ورمه ورځ په دوشنبه کې د همګتې هېوادو د دفاع وزیرانو د شورا غونډې تر پیل مخکې ترسره شوه . د همګتې هېواودو د دفاع وزیرانو د شورا د غونډې یوه بنسټیزه سکالو ، د تاجکستان پولو ته د افغان طالبانو د رانږدې کېدو په تړاو د متحدینو د پوځي ځواکونو همغږي کول وو . پوځیان په پراخه پیمانه خبرې کوي او وایي ، چې " د همګتې هېوادو سویلي پولې دې کلکې شي . " خو د همګتو هېوادو دوه غړي هېوادونه اوزبکستان او تورکمنستان ، چې د افغانستان له لوري یې پولې دا ډېر وخت کیږي چې د طالبانو له خوا تر څارنې لاندې دي ، دا نه ګڼي ، چې سویلي پولې د خپلو ځواکونو په واسطه کلکې کړي. عشق اباد او تاشکند (یو یې مخکې بل یې په دې وروستیو کې) دې پایلې ته رسېدلي ، چې له سویلي لوري د خپل ځان امنیت سمبالول یوازې له یوې لارې کېدای شي ، چې هغه د هر ډول افغان پوځي ډلو له اختلافونو څخه لاس اخیستل دي.

په دوشنبه کې د مارشال " سېرګېېف " او مسعود لیدنه کتنه هماغومره هیجان راپاروونکې پېښه ده ، لکه څومره چې قانونمنده ده . افغان ډګري بولندوی په داسې حال کې چې اوس هم په سرسري ډول د برهان الدین رباني په حکومت کې د دفاع وزیر ګڼل کیږي ، په افغانستان کې ربښتونی واک څه د پاسه څلور کاله پخوا له لاسه ورکړی دی. دی د روسیې د دفاع له وزیر سره د خپل هېواد له پولو بهر ، په تاجکستان کې لیدنه کتنه کوي . د تاجکستان جمهوریت همهال له

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوې خوا د روسيې لپاره يو پوځي تکيه ځای دی او له بلې خوا په افغانستان کې د شمالي ټلوالې ، چې مسعود او رباني يې مشري کوي ، لپاره د جبهې شاته تکيه کوونکې اډه ده. شمالي ټلواله په داسې حال کې چې د طالبانو د واکمنۍ د پراختيا پر وړاندې جنګيږي ، د همدغه تاجکستان له لارې پوځي ، مادي - تخنيکي مرستې په لومړي ګام کې له ايران او روسيې څخه تر لاسه کوي.

د ايران - تاجکستان - روسيې دغه مثلث پرون په څرګند ډول په دوشنبه کې جوړ شو : روسي مارشال له مسعود سره له خبرو وروسته ، د ايران د بهرنيو چارو له وزير کمال خرازي سره هم وکتل. دی په تاجک پلازمېنه کې د همګټو هېوادو د دفاع وزيرانو د غونډې پر ورځ په تصادفي ډول نه وو راپيدا شوی. د " ورېميه نووستی " ورځپاڼې د مالوماتو پر بنسټ ، تهران مخکې له مخکې له مسکو څخه د دغې ليدنې کتنې هيله کړې وه.

له " يګر سېرګېېف " سره د خبرو پر مهال ښاغلي خرازي څرګنده کړه ، چې " مسکو او تهران پخپل منځ کې ډېر ښه اړېکي لري. " او د تاجکستان د کورنيو ستونزو په هواري کې د دوی ګډه تجربه " چې دوی پکې پرېکنده رول لوبولی " ، کېدای شي د افغاني ستونزې د هواري لپاره هم وکارول شي. د ښاغلي خرازي په وينا ، تهران په افغانستان کې د ايتلافي حکومت جوړېدو لپاره د دې پلوی دی ، چې د طالبانو او شمالي ټلوالې تر منځ خبرې اترې وشي.

د روسيې د دفاع وزير له ايراني وزير او افغان مجاهد سره د خپلو خبرو د سکالو په اړه هيڅ ويل ونه کړل. دی دې ته اړوت ، چې د روسيې د پوځي الوتکې د رالوېدو له کبله په بېړه ګورجيستان ته الوتنه وکړي. په دوشنبه کې هغو افغان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډيپلوماتانو ، چې د رباني د تش په نامه حکومت استازي کوي ، يوازې دومره ووېل ، چې د «سېرګېيېف» او مسعود په ليدنه کتنه کې په افغانستان کې د «سولې پروسې» په اړه خبرې وشوې. پر ځای ده وويل شي چې درې ورځې مخکې مسعوديانو د سولې د پروسې بيا پيلول رد کړل او دغه وړانديز يې رښتونی ونه باله. يوه اوونۍ مخکې په مسکو کې افغان سفير چې د شمالي ټلوالې استازي کوي، د روسيې د بانديڼيو چارو وزارت ته ډاډ ورکړ چې «نيت لري د طالبانو د تېري کوونکيو هڅو پر وړاندې کلک ودريږي.» مسکو په ځواب کې ورته څرګنده کړه چې «په راتلونکې کې به هم د قانوني او د ملګرو ملتو له خوا د منل شوي حکومت سياسي، بشري او نور ملاتړ ته دوام ورکړيږ»

د طالبانو له لوري سخت روسي ضد ديمارش ښکاره خبره ده له دې لامله څرګند شوی، چې د روسي مارشال د دوشنبې په سلا مشورو کې دوی په سيده ډول دا ليدلي چې مسکو چمتو دی د دوی د مخالفينو هماغه «نور» (که هر څه په خپل نامه سره ياد کړو پوځي) ملاتړ وکړي. په واقعيت کې که وويل شي، جنرالان د څه په اړه خبرې کوي، ښکاره خبره ده چې د پوځي ملاتړ په اړه. د سوله ييزو هلو ځلو په اړه مامولن سياستوال او ډيپلوماتان خبرې اترې پر مخ بيايي. [...]

ارکادي دوبنوف

د ۲۰۰۰ ز کال د اکتوبر ۲۷ ، د «ورېميه نووستی» ورځپاڼې **۱۵۲** ګڼه. (۹)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه مسعود متحدين راټولوي

مسعود تر تهرانه ورسېد

د افغانستان د شمالي ټلوالې پوځي مشر مسعود پرون ټوله ورځ په تهران کې تېره کړه . هلته د ايران پوځ او ځانګړيو خدماتو جګپوړيو استازيو له ده سره ليدنې کتنې وکړې. د " ورېميه نووستى " ورځپاڼې د هغو مالوماتو پر بنسټ ، چې د ايراني خبري سرچينو څخه يې تر لاسه کړي ، د افغاني شمالي ټلوالې مشر ، د نوامبر د لومړۍ نېټې پر ماښام تهران ته رسېدلی دی.

مسعود تر اوسه هيڅ مهال تهران ته نه وو تللی ، خو ايران ته دا د ده دويم سفر دی ، البته وروسته له هغه ، کله چې نږدې دوې مياشتې مخکې د شمالي ټلوالې پوځونه اړوتل ، چې تاجک پولې ته نږدې د تالقانو ستراتېجيکي ښار طالبانو ته تسليم کړي. د اکتوبر په پيل کې په مشهد کې ايرانيانو په دې وتوانېدل ، چې مسعود د هغو افغان ډګري بولندويانو په غونډه کې په ګډون کولو راضي کړي ، چې د طالبانو پر ضد يې جګړې کړې ، او د هغوی له خوا له هېواده شړل شوي دي . دوی ټولو جنرال دوستم ، عبدالمالک ، د افغان شعيه مشرانو نن ورځ په مشهد کې پناه موندلې او هڅه کوي له مسعود سره په ګډه ، د طالبانو پر ضد وسله واله مخامختيا منظمه او همغږې کړي.

دا څرګنده ده ، چې پرون د افغان شمالي ټلوالې له يوه مشر سره خبرې اترې په يوه داسې مجرا کې روانې وې ، چې ايران پکې دا هڅې وښودې ، له شمالي ټلوالې سره پوځي مرسته لا ډېره کړي. دا خبره هم ځانته پام وراړوي ، چې تهران

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د مسعود سفر له هغې ليدنې کتنې څو ورځې وروسته کيږي ، چې په دوشنبه کې يې د روسيې له دفاع وزير مارشال " سېرگيېف " سره کړې وه . د دوشنبې په هغه ليدنه کتنه کې افغان مجاهد مسعود له مسکوه هيله کړې وه ، چې د طالب ضد جبهې پوځي ملاتړ پياوړی کړي . دا هم مستثنا نه ده ، چې ايران ته د روسيې د امنيت شورا د ريس " سېرگی ايوانوف " د څه موده مخکيني سفر په ترځ کې هم د مسکو او تهران تر منځ په افغاني لوري کې د گډو کړنو او همغږۍ هوکړه شوې.

د نوامبر په دويمه نيمايي کې به د مسکو او تهران طالب ضد اتحاد سره ډيلی هم يو ځای شي . هلته به د روسيې - هند کاري ډلې لومړنۍ غونډه جوړه شي ، چې موضوع به يې له ترهگرۍ او مذهبي افراط غوښتنې سره هاند و هڅه او د طالبي گواښ خنثا کول وي . [...]

ارکادی دوبنوف

۲۰۰۰ / ۱۱ / ۳ ، د «ورېميه نووستی» ورځپاڼې ۱۲۱ گڼه . (۱۰)

روسيه ، چين ، طالبان

[...] د ۲۰۰۰ ز کال په می مياشت کې [د روسيې د ولسمشر مرستندی . ژ] " س . يسترژېمبسکي " څرگنده کړې ، چې روسيه دا شونتياوې نه ردوي او احتمال لري ، چې د طالبانو غورځنگ پر وسله والو ډلو باندې هوايي گوزارونه وکړي . په مني کې په پاکستاني رسنيو کې داسې خبرونه خپاره شوي ، چې د احمد شاه مسعود په وسله والو ډلو کې روسي سلاکاران شتون لري ، چې د جگړه ييزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملیاتو په سرته رسولو کې پخپله له ده ، او له ډګري بولندویانو باباجان او الماس سره مرسته کوي. مسعود د اکتوبر پر ۲۵ – ۲۲ په دوشنبه کې د روسیې فدراسیون له دفاع وزیر " ي. سېرګېېف " سره کتلي دي. [...]

واسیلېف. پ، د اقتصادي پوهنو ډاکتر، د نړیوالو چارو چارپوه. «د لرې ختیځ مسایل» خپرونه، د ۲۰۰۱ ز کال ۳ ګڼه. (۱۱)

د «دویم افغانستان» شبح

د منځنۍ اسیا له هېوادو سره پوځي ملګرتیا حتمي ده ، خو د روسیې لپاره خطر لري

نن مانبام «ولادیمیر پوتین» د روسیې د ولسمشر په توګه خپل لومړنی سفر تاشکند ته پیلوي. له تاشکنده وروسته بیا نیت لري ، چې عشق اباد ته هم الوتنه وکړي. په دغه سیمه کې د مسکو د کارندتیا په اړه ان لا د ۱۹۹۹ ز کال د ډیسمبر له ۳۱ نېټې نه مخکې خبرې کېدې. د ۱۹۹۹ ز کال د ډیسمبر ۳۱ نېټه د روسیې لپاره د نوي پېر د پیل ورځ ده . ځرګنده شوه ، چې د روسیې نوې کېدونکې مشري نیت لري ، له خپلو نژدې ګاونډیو سره د اړیکو پر ښه کولو بوخته شي ، چې له هغه شمېر نه په ختیځ کې د منځنۍ اسیا سیمه هم ده . د روسیې فدراسیون د ولسمشر د سرپرست په توګه د ولادیمیر پوتین له ګومارل کېدو یوه ورځ مخکې پوتین په یو رسمي سفر اوزبکستان ته وخوځېد . هلته د دغه جمهوریت له لوړ مشرتابه سره د لیدنو کتنو پر مهال د دوه اړخیزې او سیمه ییزې او ږد مهالې ملګرتیا لومړیتوبونه په ګوته شول. په دې اړه چې هم د مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هم د تاشکند لپاره په ننبه شوي گامونه تشې اعلامیې نه وې ، هغه فاکټ شاهدي ورکوي ، چې ولادیمیر پوتین پر نوې دنده باندې له پیل کولو لس ورځې وروسته یو ځل بیا اوزبکستان ته ولاړ.

دا ښکاره خبره ده ، چې هم تورکمني او هم اوزبکي مشران له پوتین څخه ، د هغې پوځي مرستې او ملاتړ انتظار لري ، چې د روسیې له لوري یې ورته ژمنه شوې ده . د منځنۍ اسیا د دغو جمهوریتونو لړ سمبال وسله وال ځواکونه ، د رسمي تاشکند او عشق اباد کمزورې سیاسي تګلارې دوی ته دا کابو (چانس) نه ورکوي ، چې سیمه ییز امنیت په خپلو ځواکونو وساتي . د دې پر څنګ اوزبکي او روسي ځانګړې خدمتونه داسې وړاندوینه کوي ، چې کېدای شي د جولای - اگسټ په میاشتو کې پر دغه سیمه داسې ترهګریزې ډلې تېرى وکړي ، چې د افغانستان او پاکستان په پوځي اډو کې روزل شوې دي. د مسکو د پوځي سرچینو د مالوماتو له مخې ، د احمد شاه مسعود له پوځونو سره د فزیکي مرستې او ملاتړ د موضوع په اړه نن ورځ د روسیې مشري له تاشکند او دوشنبې سره نارسمي خبرې اترې پر مخ بیایي . یوه میاشت مخکې هم د اوزبکستان په سرحدي ښار ترمز کې احمد شاه مسعود او عبدالرشید دوستم د روسیې فدراسیون ، اوزبکستان او تاجکستان له استازیو سره وکتل.

نتالیه پولینه، یکاترینه تېسېمنیکووا

د ۲۰۰۱ ز کال د جون ۲۱ ، د «نېزاویسیمایا گزېته» ورځپانه، (۳۰) ۱۰ گڼه. (۱۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان، ایران او عراق: کورنی حالت، بهرنی سیاست، د بشر حقوق

دا لاسوند په مسکو کې د ملګرو ملتو سازمان د کډوالو د عالي کميسارۍ له دوتر څخه تر لاسه شوی دی.

هېواد : افغانستان

د لاسوند نوم : افغانستان ، ایران او عراق : کورنی حالت ، بهرنی سیاست ، د بشر حقوق

د لاسوند اوډونکی : کیرپېنکه. پ. ف. ، د " شنونکې کتنه " د خپرونې ۳ ګڼه ، کییف ، د ملګرو ملتو سازمان د کډوالو عالي کميسارۍ

د چاپ نېټه : د ۲۰۰۱ ز کال د جون میاشت

اروپا ته د احمد شاه مسعود سفر

اروپا ته د افغاني نښه يي توکيو د لېږدېدو زياتوالي او د اسلامي ترهګرو ، چې سازمانوونکي يې د طالبانو رژيم او اسامه بن لادن دی ، له لوري د ګواښ زياتوالي ، په اروپا کې د طالبانو له مخالفينو سره لېوالتيا زياته کړه . د دغې لېوالتيا د زياتوالي ښکارندوی يوه هغه پېښه وه ، چې د اپرېل په لومړيو کې رامنځته شوه . دا پېښه اروپا ته د شمالي ټلوالي د مشر احمد شاه مسعود سفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو ، چې د اپرېل په لومړيو کې يې فرانسې ته وکړ. مسعود د اروپايي پارلمان د ريسې " نيکول فونتېن " او پرانسي (فرانسي) چارواکيو په بلنه هلته تللی وو.

د دوو اونيو په بهير کې ده له پرانسي سياستوالو سره ليدنې کتنې وکړې. مسعود په ستراسبورګ کې په اروپايي پارلمان کې وينا وکړه ، هلته يې له بېلابېلو اروپايي سياستوالو سره وکتل. لکه څنګه چې رسنيو خبر ورکړی ، ده هاوېر سالانه ، چې د اروپايي ټولنې د بهرني سياست او نړيوالو اړيکو پازوال دی ، د ملګري په توګه ولید او ومانه. مسعود په اروپا کې د شتون پر مهال له دې سر ټکاوه ، چې پاکستان له طالبانو سره پوځي مرستې کوي. مسعود او د ده تر لاس لاندې شمالي ټلواله سياسي او مالي ملاتړ ته اړتيا لري. هغه څه چې د وسلې په اړه بايد وويل شي ، هغه دا چې روسيه ، ايران ، تاجکستان ، هند ده ته وسله ورکوي او يا هم کولای شي ، چې په پوره اندازه وسله ورکړي. (۱۳)

له مسعود سره مرکه

احمد شاه مسعود : تر جګړې وروسته غواړم خپل هېواد په پښو ودروم.

دا د مسعود د ژوند وروستۍ مرکه وه، چې د روسۍ ورځپاڼې «کامسامولسکايا پراودا» له خبريال «ولاديمير وېلېنګورين» سره يې کړې وه.

له مسعود سره مورږ د ده په ټاټوبي يانې پنجشېر په دره کې وليدل. [...] پر دره سربېره ، ده د افغانستان شمال ختيځې سيمې ، نږدې د افغانستان د خاورې لس سلنه تر لاس لاندې درلوده. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په افغانستان کې د جګړې د پای ته رسولو لپاره باید څه وشي ؟

ځواب: زه غواړم په کلکه ووایم ، لکه څنګه چې د افغانستان په جګړه کې پاکستان برخه لري ، نو دا کورنۍ جګړه نه ده . که چیرې نړیواله ټولنه پر پاکستان فشار راوړي ، په افغانستان کې مقاومت پیاوړی شي او له موږ سره پوځي مرسته وشي ، نو کېدای شي ، چې جګړه پای ته ورسیږي.

پوښتنه: ایا تاسو له لوېدیځو کارپوهانو او چارپوهانو سره په دې کې باندې (موافق) یاست ، چې وایي شمالي ټلواله نه شي کولای ، چې ټول افغانستان ازاد کړي ؟ بله دا چې ستاسو اغېز یوازې په هغه سیمه کې محدود دی ، چې ملي لړه کې ، تاجکان او اوزبکان پکې ژوند کوي ؟

ځواب: نه ، باندې (موافق) نه یم. موږ اصلي واک وځواک یو ، د مقاومت جبهه نه یو ، او دفاع کوونکی لوری هم نه یو . د طالبانو پر ضد د هېواد په ټولو ولایتونو کې مبارزه روانه ده ، په پروان ، کندهار ، د افغانستان په ختیځ کې . هیله من یم ، چې په ګډو هلو ځلو سره به موږ وکولای شو ، هېواد ازاد کړو ، یا هم طالبان د خبرو اترو مېز ته په کېناستو اړباسو.

پوښتنه : د طالبانو ملاتړ پاکستان او سعودي عربستان کوي ، ستاسو ملاتړ څوک کوي ؟

ځواب: موږ د افغانستان د اسلامي جمهوریت قانوني حکومت یو . زموږ استازی په ملګرو ملتو سازمان کې دی. موږ ډېرو هېوادو په رسمیت پېژندلي یو ، زموږ سیاسي ملاتړ کوي ، له موږ سره دیپلوماتیک اړیکې لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه : د تاریخي پڅیو (مجسمو) له منځه وړل، د ټلویزیون او انټرنېټ بند اعلانول، عیسویان شړل، د طالبانو دا کړنې د اسلام له لیده سم کار دی؟

ځواب: موږ تل د دې ډول وحشت پرضد وو ، هغه وحشت چې له ربښتوني اسلام سره هیڅ کوم تړاو نه لري.

پوښتنه: تاسو ټول ژوند په جګړه کې تېر کړ. که چیرې بیا هم سوله راشي نو تاسو به څه بوختیا ولرئ؟

ځواب: زه به ډېر نېکمرغه واوسم که چیرې د خپل هېواد په بیا ودانولو کې برخه واخلم.

پوښتنه: ایا شونې ده چې یو تاجکي ژبی دولت جوړ شي او په هغه کې د شمالي افغانستان، تاجکستان، بخارا او سمرکند سیمې شاملې شي؟

ځواب: پاکستان، بن لادن، او طالبان دا ډول پلانونه لري. هغوی غواړي چې لومړی واک وځواک ته ورسیږي، ورپسې ګاونډي هېوادو ته د خپل اغېز سیمه پراخه کړي. هغوی په دې اړه تل په ښکاره څرګندونې کوي.

پوښتنه: ستاسو له اردو سره له کومو سرچینو نه مالي مرستې کیږي؟

ځواب: موږ قانوني حکومت یو او ربښته لرو چې خپلې پیسې چاپ کړو. موږ ګټورې طبیعي سرچینې لرو چې موږ یې پلورو، همدا راز موږ مالیې هم راټولوو.

پوښتنه: طالبان په خپل منځ کې تر کومه بریده سره یو موټی دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا یو بېلابېل ولس لرونکی غورځنګ دی. په دوی کې کورني طالبان شته، د بن لادن پلویان پکې شته، د پاکستان د منظم پوځ طالبان پکې شته. د طالبانو د بولندویانو په سلو کې څلوېښت سلنه څوکۍ بهرنیانو نیولې دي.

پخوا طالبان ډېر ول، مورال یې پیاوړی وو. د دوی وسله زموږ له هغې نه ښه وه، او دوی ته له بهر څخه ډېره مرسته راتله. خو د جګړې په بهیر کې ډېر څه بدل شول. اوسمهال طالبان اردو ته د نویو کسانو د راجلبولو په برخه کې ستونزې لري. که څه هم وسله یې ښه ده، خو په ټوله کې یې جګړه ییز قابلیت کمزوری کیږي. [...]

ولادیمیر وېلېنګورین، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۱، (۱۴)

له کندهاره تېښته

کله چې د **۱۹۹۵** زېږدي کال د جولای پر ۱۴ «ایل-۷۶» ډوله الوتکه، چې د کازان د هوایي شرکت «ایروستان» یوه الوتکه وه، له شارجې څخه خپله لومړۍ الوتنه کوله، نو هیڅ داسې کومه ناوړه پېښه نه وړاندویل کېده. دغه الوتکه «ترانس اویا» شرکت په باړه (اجاره) نیولې وه او د دغه شرکت یوه ترانزیتي اډه هم د عربي اماراتو په خاوره کې وه. روسي پیلوټانو هلته د کالیو انډي، سونتوکي وړل، یو ځل خو یې ان پیسې هم یووړې، ټولې **۳۴** ټنه وې.

یوه ورځ د کمپنۍ منېجر د الوتکې پرسونل ځانته وروغوښت او ورته ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

گورئ هلکانو ، ستاسو لپاره يو ښه کار شته. دا کار له البانيا څخه باګرام ته د بار رسول دي. اتن ته به الوتنه وکړئ ، هلته به الوتکې ته تېل واچوئ ، بيا به تيرانا [د البانيا پلازمېنه.ژ] ته په بار پسې ولاړ شئ...

پېټي ، د ماشينګڼو کارتوس دي.

د دې وړانديز په وړاندې هغه مهال کوم رد ځواب ونه ښودل شو . د الوتکې کپتان " ولاديمير شاراپوف " داسې وويل ، چې ده پخوا هم داسې بارونه وړي دي ، او د هوا له لارې يې پوځي تخنيک او مهمات لېږدولي دي. بيا د کارتوسو د رسولو په برخه کې خو د البانيا او افغانستان تر منځ موافقې هم شتون درلود .

روسي پيلوټانو دوه الوتنې پرته له کومې پېښې ترسره کړې . پاتې يوه ، وروستۍ الوتنه وه ، چې هغه هم ترسره شي. د دريمې الوتنې پر مهال چې کله د کندهار له پاسه الوتلو ، نو له ځمکې نه راباندې داسې امر وشو : " پلانکۍ ډول الوتکه ښکته کړئ ، الوتکه کېنوئ ، دا امر دی ! " خبرې يې په روسي ژبه کولې. د الوتکې د کېنولو د لامل په اړه يې وويل چې : " غواړي الوتکه وګوري او تلاشي يې کړي ".

زموږ په " ايل - ۷۶ " ډوله الوتکې پسې د طالبانو جګړه ييزه الوتکه راوالوته ، چې جدي نيتونه يې ښودل. د الوتکې انجنير " بوتوزوف " وړانديز وکړ ، چې وخت تېر کړو ، ځان ناګاره واچوو ، خو په خواشينۍ سره ، چې چالاکي په درد ونه خوړه . د الوتکې له انګار څخه بله جګړه ييزه الوتکه راووته او الوتنې ته چمتو شوه. دا مهال يې له ځمکې څخه داسې خبرداری راکړ: که الوتکه ښکته نه کړو ، نو الوتکه به مو وولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الوتکې پرسونل د " لوی سیاست " نازکۍ ته ځیر نه وو . پښتې پښتې دی . پیلوټان له دې خبر نه ول ، چې دغه پښتې [د ماشینګنو کارتوس .ژ] احمد شاه مسعود ته ورکول کیږي . هغه مهال د باګرام پوځي هوايي اډه د همدغه مسعود تر لاس لاندې وه . خو داسې ښکاري ، چې باګرام ته د دغه پښتې د رسولو خبر افشا شوی وو . باګرام ته د دوو الوتکو د الوتنو خبر د طالبانو بهرنۍ څارګري او کشف ته رسېدلی وو ، هغه وو چې درېیمې الوتنې ته یې ځانونه چمتو کړل ، چې ویې نیسي.

د پلټنې پر مهال له صندوقونو څخه په یوه صندوق کې د لوی قطر داسې لوی کارتوس وموندل شول ، چې لېږدونه یې منع وه . د لویو کارتوسو دغه صندوق په پای کې الوتکې ته ورپورته شوی وو . احتمال لري ، چې دا کار په تیرانا کې اسلامپالو څارګرو په لوی لاس کړی وي.

هغه وو چې روسي پیلوټان د دیني زدکړیالو [طالبانو . ژ] په لاس کې یرغمل شول.

د ولادیمیر شاراپووف له یادښتونو څخه:

«د سیپټمبر ۲ . د راتلونکو اوونیو او میاشتو لپاره سبک له کومه شي ؟ که چیرې دغه حالت دوام وکړي ، فکر نه کوم چې څو اوونۍ وروسته دې له خپل ځایه د ځان ښورولو سېک ولرو . یوازې اوه کرښه او به پاتې شوې . "

" سونتوکي " یانې خوراک مو څه شی دی ، وربجې دي ، چې له کوشنیو کانو او د مږو له فاضله موادو سره به یې پخې کړې وې . ورغستلي به یې نه پاکول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطلب راټول کړې به يې ول او هماغسې چې په کوم حالت ول ، هماغسې به يې پخول او يرغملو ته به يې ورکول. کله چې بله چاره پاتې نه شوه ، نو پيلوټانو وکړاى شول ، چې پټاټې ترې تر لاسه کړي. زموږ وچ او سپور خوراک ختکيو او هندوانو څه نا څه ښکلی کړی وو.

هغه کوشنی انګړ ، چې يرغمل به پکې ګرزېدل ، پر ماشينګڼو وسله والو کسانو له خوا تر څارنې او ساتنې لاندې وو . له دېوال نه ها خواته تل ځينې ږيره ور کسان راټولېدل ، هغوى خپلې ولولې په ډېر توپاني ډول څرګندولې ، او غوښتل به يې چې د روسي کافرانو کار ورختم کړي. کله کله به بنديخانې ته ځايي خلک هم ورتلل ، د بهرنيانو ليدل او سيل کول د دوى لپاره داسې وو لکه سيلانيان چې د ژويو کومې پنجرې ته ورولې.

لکه څنګه چې هلته دود ده ، د يرغملو هوس به يې په دې راپاراوه ، چې که چيرې مسلمانان شي او د اسلام دين ومني ، نو له مړينې به وژغورل شي. ملا به وخت ناوخته راته ، هڅه به يې کوله ، چې روسان پر خپله ګروهه (عقيده) وروا ړوي.

د ولاديمير شاراپوف له يادښتونو څخه:

«د سيپټمبر ۱۵. درې مياشتې وشوې ، چې موږ له کوره راوتلي يو او څلوېښت ورځې وشوې ، چې موږ دلته [په کندهار کې. ژ] يو. نن ګهيځ يو زوړ مبلغ راغی ، غوښتل يې چې موږ ته قران رازده کړې او موږ مسلمانان کړي. په بدل کې يې ژمنه وکړه ، چې زموږ د خوشي کولو لپاره به شفاعت وکړي. ما خپل ليد ورته څرګند کړ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سیپتمبر ۱۷. نن د چهارشنبې ورځ ده. ګهیځ مو له ژباړونکي څخه هیله وکړه، چې د سرې میاشتې خلک راوغواړي. زما تل سر خوږیږي. ګولۍ (تابلیتونه) یوازې دوه درې ساعته اغېز لري بس خلاص. ټوله ورځ خو سړی ګولۍ نه شي خوړلای. صبر کوم، او ځان داسې نه ښیم، چې سر مې خوږیږي. دا ښایي چې د اعصابو او ګرمۍ اغېز وي. موږ ټولو هېر کړي یو، هم د بهرنیو چارو وزارت او هم روسیې. ولسمشر خو پر موږ ناړې (لاړې) تو کړې دي. دی یوازې په چپچنیا کې زموږ د الوتکې له پرسونل نه ډېر خلک له لاسه ورکوي. ټول له سر زیان سره روږدي شوي دي..."

ولسمشر "باریس یلڅین" او د بهرنیو چارو وزیر "اندری کوزیریف" هغومره څه کړي، څومره چې یې په وس کې ول. د ملګرو ملتو سازمان دوه ځلې غوښتنه وکړه، چې الوتکه او د هغې پرسونل خوشي کړي، خو طالبان د دغو کاغذي پرېکړه لیکونو کومه پروا هم نه لري. دوی د دغې ستونزې د هواري لپاره خپل ځېل وړاندې کړی وو، هغه دا چې، د یرغملو د خوشي کولو په بدل کې روسیه باید د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د دفاع پخواني وزیران او د خاد پخواني جګپوړي کارمندان طالبانو ته وسپاري.

مسکو نه شو کولای، چې دا ډول ادلون بدلون ورسره وکړي. د یرغملو د خوشي کولو په برخه کې روسي جګپوړو چارواکیو نه غوښتل چې ټینګار وکړي، او نه یې د دې کار لپاره داسې کوم کلک هوډ درلود، ځکه چې د "باریس یلڅین" د واکمنۍ پر مهال سیاسي مشرتابه خپله اتوریته له لاسه ورکړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې یوه پېښه هم وشوه. یوه ورځ پر نیمه شپه ، پر ماشینګنو هغه وسله وال ساتندویان ، چې پیلوټان یې ساتل ، پیلوټان له خوبه راوېښ کړل او پر نامالوم لوري یې بوتلل. دوی داسې فکر کاوه ، چې بس چندماري ته یې بوتلل...

موټران له ښاره ووتل او د اوبدلو یوې زړې فابریکې ته نږدې ودرېدل. مالومه شوه ، چې دوی غوښتل پیلوټان په بل ځای کې پټ کړي. کله چې دوی راډیو ولګوله ، نو داسې خبر یې واورېد : " د افغانستان حکومتي پوځونه پر کندهار باندې د دې لپاره یرغل کوي ، چې روسي پیلوټان او الوتکه له بنده خلاص کړي ." دا په اصل کې یو پروپاګند وو ، چې د نړیوال ټولنیز نظر لپاره محاسبه شوی وو. خو بیا هم د یرغملو لپاره دا خبر په زړه پورې او خوښۍ ښښونکی وو.

طالبانو د شمالي ټلوالې یرغل پر شاه وتمباوه او یرغمل یې بېرته خپلو کوټو ته راوستل.

د ولادیمیر شاراپوف له یادښتونو څخه:

«د ټولو روحیه مړاوې شوه. ایا دومره لوی دولت ، لکه موږ چې یې لرو ، دومره هم نه شي کولای ، چې خبرې اترې ورسره پیل کړي ؟ د دوی لپاره هلته په کرېملین کې اوس تر ټولو ارزښتناکه مسله ټاکنې دي. روسي سیاستوالو لکه د وړېو سپیو د ګلې په څېر ، د ټاکنو پر مقدماتي جګړه ګۍ باندې پیل وکړ. " د روسیې غږ " نن ګهیځ خبر خپور کړ ، چې د بهرنیو چارو وزیر " کوزیرېف " سعودي عربستان ، پاکستان او د اسلامي هېوادو سازمان ته پاملرنه کړې ، چې د روسۍ الوتکې او پیلوټانو په خوشي کولو کې مرسته وکړي...."

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره خبره ده ، چې د پيلوټانو پر برخليک ټولو لاړې نه تو کولې. د روسيې د بهرنيو چارو وزارت او پاکستان سفارت استازي څو ځله کندهار ته راغلل. د ټولو شونو چينلونو له لارې کار روان وو . له رواني پلوه په دغسې درنه او ستونزمنه وضعه کې (بدني او رواني سخته ستړيا) ډاکتر - اروا پوه ډېره مرسته کوله. هغه دا مرسته وکړه ، چې د نهيلۍ او د ژوند نه غوښتلو له حالت سره مبارزه وکړي.

وروسته له دې پيلوټانو وپتېيله چې بايد يو څه وکړي. په دې وخت کې طالبانو له نيول شوې الوتکې سره ورو ورو لېوالتيا وښوده. اسلامپالو له " يل - ۷۶ " ډوله الوتکې څخه کار نه شو اخيستلای ، ځکه چې دوی په دې څانگه کې کوم ځانگيز کسان نه درلودل. يرغملو له همدغه حالت څخه د ځان خلاصولو لپاره کار واخيست. پيلوټانو طالبانو ته وويل ، که چيرې دوی غواړي ، چې الوتکه يې کار وکړي او ښې الوتنې وکړای شي ، نو اړينه ده چې په پرله پسې ډول د هغې تخنيکي حالت وکتل شي او سمبال شي.

طالبانو فکر پر وکړ او هوکړه يې وکړه. پيلوټانو ته په دريو مياشتو کې يو ځل دا اجازه ورکړ شوه ، چې الوتکې ته ننوزي. د الوتکې په ټانکيو کې سونتوکي پوره ول ، ځکه تېل د دواړو لوريو يانې تگ راتگ د واټن لپاره پوره اچول شوي ول.

د ۱۹۹۶ ز کال په اپرېل کې د زندان بولندوی بدل شو .

د جولای پر لسمه يرغمل هوايي ډگر ته وروستل شول ، خو پر دغه ورځ تېښته ونه شوه ، ځکه چې وسله وال ساتونکي ډېر ول. خو د ولسمشر " بلڅين " پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرتله ، خدای روسي پیلوټان په بده ورځ کې پرې نه ښودل او د الوتکې ټایر وچاودېد . د پرسونل لپاره دا پلمه پیدا شوه ، چې الوتکې ته راستانه شي ، د دې لپاره چې خرابي سمه کړي.

دا پېښه د اګست پر ۱۲ وشوه . د چهار شنبې (د مسلمانانو د جمعې) ورځ وه او رخصتي وه . پیلوټان په خپل منځ کې داسې جوړ راغلل : " په هر حالت کې چې وي الوتنه کوو ! که ویې وژلو بس وژلي به یې یو ، که الوتکه ولوېده ، بس لوېدلې به وي . "

څو کاله وروسته د الوتکې پیلوټ، د «کومسامولسکایا پراودا» ورځپاڼې رسنوال (ژورنالېست) «انتون کلیویف» ته په مرکه کې وویل:

داسې د ماسپښین مهال به وو ، چې ساتندویان ، د قراول بولندوی او د زندان بولندوی د الوتنې د پټارې له لارې ولاړل ، چې لمونځ وکړي . د الوتکې مېخانیک کار په منډه راځي او وایي : " څنګه بولندویه ، ویې ازمویو ؟ " " شاراپوف " سملاسي د کوشنۍ پاڼې کاغذ پر مخ د هوایي ډګر نقشه رسموي . بیا الوتکه ورو ورو په منځنۍ پټارې باندې ګرزوي . د حرکت پر مهال درېیم او څلورم انجن چالانوو...په دې وخت کې دوه " اورال " موټرونه او یو بس زموږ مخې ته رادرومي . زه ګورم چې بله چاره نشته ، د الوتنې تر پټارې پورې ځان نه شم رسولای ، بس له همدې ځایه الوتکه منډې کولو ته برابروم . پټارې ته ځان باسم ، نږدې وو چې د الوتکې وزر پر ځمکه راښخه ولګېږي ، خدای ته دعا کوم ، چې شاسي یې ماته نه شي... خو شکر خدایه ، ویاړ زموږ پر الوتکه جوړونکیو او پوهانو ، چې داسې ښه الوتکه یې جوړه کړې ده . موټرونه رانږدې کیږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نږدې په شل متره واټن کې، د الوتکې تر وزرونو لاندې دي . د الوتکې ګړندیتوب ۲۲۰ دی ، اړینه ده چې ۲۰ نور هم پرې ورزیات شي ، خو پټاره پای ته رسیږي او وړاندې نوره سیمه کې ماینونه خښ دي . پر دې مهال مې سټرینګ ځان ته راکش کړ ، او الوتکه د هوا پر لور ورو ورو پورته شوه . [...]

په الوتکه کې له موږ سره درې طالبان پاتې دي . هغوی سملاسي ونیول شول ، وسلې ترې واخیستل شوې او دوی وتړل شول . تر شاجویه پورې ټوله لاره دوی په غمجن تمرکز کې پاتې ول ، یوازې یې خدای پاک ته هیله وه ، خدای پاک هم پر کافرانو د رحم اوبه توی کړې.

«یل-۷۶» ډوله الوتکې په خپل وروستي ګړندیتوب سره الوتنه کوله ، چې لوړوالی یې هم ۵۰ متره وو ، د دې لپاره چې رادار یې پیدا نه کړي . دوه ساعته وروسته تښتېدونکي په عربي اماراتو کې د روسیې په اډه کې ول .

د دغې پېښې ویډیو هم ثبت شوې ، دغه تاریخي شېبه پکې ثبت او ساتل شوې ده . یل - ۷۶ الوتکه د الوتکو د کښناستو له پټارې سره خپل ټایرونه لګوي ، ګړندیتوب بندوي ، او تمځي ته ځي . له کابین څخه د الوتکې د پرسونل ډېره ور مخونه راښکاره کیږي . پر ډګر باندې پولیس نارې وهي : " طالبان دي ، طالبان الوتکه چلوي ! " د روسي لوري استازي ورته وایي ، چې اند ښنه مه کوئ ، دا طالبان نه دي ، زموږ خپل خلک راستانه شول.

الوتکې ته تر ټولو لومړی ځارندوی له بېړې سره ننوتل ، د طالبانو لاسونه یې ولچک کړل او له الوتکې څخه یې په ټېله وایستل . روسي همکارانو پر خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيلوټانو ورمنډه کړه ، هغوی يې په غېږ کې ونيول او چيغې يې و هلې. يو کال او د برش ورځې لرې په وچه او ډېرينه افغاني خاوره کې پاتې شول.

په مسکو کې له ګلانو سره د دغو اتلانو هرکلی وشو . جګپوړي ماموران ، رسنوال ...په لوړه کچه تشې ژمنې . وروسته له دې کازان ته ولاړو ، هلته د جمهوريت مشري د الوتکې زينې ته راغلې وه .

له دغې يرغملۍ څخه له خلاصېدو مخکې رسنوالو د پام وړ مالومات راسپړلي ول ، هغه دا چې هغه کارتوس چې په دغه " يل - ۷۶ " ډوله الوتکه کې په دريو الوتنو کې افغانستان ته لېږدول کېدل ، له کازان څخه استول شوي ول.

" ولاديمير شاراپوف " وايي ، کله چې زموږ همکاران خبر شول ، چې په رسنيو کې دا خبر خپور شوی ، نو وارخطا شول ، چې کله هېواد ته ستانه شو ، نو هلته تاتاري مافيا موږ ته انتظار باسي او کار به مو وکړي. ځکه چې ګواکې د پېټي له لاسه ورکولو لامله د کازان کوم بانک سپېره شوی دی ... که چيرې يې زموږ الوتکه ويشتلې وای ، نو د دوی لپاره ګټوره وه ، ځکه چې په دې صورت کې دوی ته د الوتکې او پېټي بيمه ورکول کېده.

پر ځای ده وويل شي ، چې پر ۱۹۹۸ زېږدي کال ، احمد شاه مسعود په يوه مرکه کې په صادقانه ډول منښته (اعتراف) وکړه ، چې روسی مافيا ده ته وسله او مهمات ورکوي. [...]

د «سپېڅناز روسيي» خپرونه، ۱۱ (۲۲) ګڼه، ۲۰۰۱ ز کال، نومبر. (۱۵)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «یل–۷۶» ډوله الوتکې نیول ، د ۱۹۹۵ ز کال د اګست ۳

د ۱۹۹۵ ز کال د اګست پر ۳ د روسیې د کازان هوايي کمپنۍ الوتکه، چې د شمالي ټلوالې لپاره پکې کارتوس بار شوي ول، له اووه کسه پرسونل سره په افغانستان کې د طالبانو غورځنګ د ځواکونو له خوا ونیول شوه او د کندهار په هوايي ډګر کې رانښکته کړای شوه.

دغه الوتکه چې لمبر یې (یل-۷۶ ټي.ډي) (ار.اي-۷۶۸۴۲) وو، د کازان د «ایروستان» په کمپنۍ پورې اړه درلوده. په الوتکه کې بار شوي مهمات ، چې د ماشینګڼو کارتوس ول ، له البانیا سره د افغانستان د حکومتي هوکړې پر بنسټ ، د کابل حکومت پر پرمایش ، د البانیا له پلازمېنې تیرانا څخه بګرام ته لېږدول کېدل. د کارتوسو تسلیمېدونکی لوری په باګرام کې شمالي ټلواله او احمد شاه مسعود وو ، چې د طالبانو سرسخت دوښمن او دا مهال یې د باګرام سیمه تر کنترول لاندې وه. دغې الوتکې څو څو ځلې له شارجوی او ځینو نورو ځایونو څخه باګرام ته الوتنې کړې او بېلابېل توکي یې هلته رسولي دي. دا ځل له تیرانا څخه کارتوس بارشوي ول ، چې دوه الوتنې سمې پر خپل مهال ټاکلي ځای ته وشوې ، خو دریيمه الوتنه ونه شوه ، ځکه چې طالبان خبر شول او د خپلو جګړه ییزو الوتکو " میګ – ۲۱ " په واسطه یې الوتکه د کندهار هوايي ډګر ته ورښکته کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه د پاسه یو کال یانې ۳۷۸ ورځې الوتکه او د هغې پرسونل د یرغملۍ په سختو شرایطو کې ول ،چې هغه گرمي ، د اوبو کموالی او خرابو خوراکتوکیو شتون وو. [...]

د ۱۹۹۲ ز کال د اگست پر ۱۲ ، د الوتکې پرسونل وکولای شول ، چې په خپله الوتکه کې د ایران او عربي متحده اماراتو له لارې وتښتي. [...]

د الوتکې د پرسونل غړي:

۱. شاراپوف ولادیمیر ایلیچ - د الوتکې پیلوټ.

۲. خیرولین غازي نور گاریفزیانوویچ - دویم پیلوټ.

۳. زدور الېکساندر ویکتوروویچ - کشاف.

۴. ابیازوف اسخات مین اخمېتوویچ - د الوتکې مېخانیک کار.

۵. وشیفخېف یوري نیکولایوویچ - مخابره چي.

۶. بوتوزوف سیرگی باریسوویچ - انجنیر.

۷. ریازانوف ویکتور پیتروویچ.

روسی برېښنایي پوهنغونډ ، (۱۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود او روسانو ترمنځ پټه ليدنه کتنه

«دی ګوت څنډې ته منتظر وو، خو موږ ورته د جوړ راتګ وړانديز وکړ»

احمد شاه مسعود د پوځي ځارګر او کشاف «ډګرمن اناتولي تکاچيوف» له ليده.

د احمد شاه مسعود د تکيه ځای پنجشېر په هره خوا کې د جګړو غربا وه، خو افسر «اناتولي تکاچيوف» د خبرو اترو لپاره احمد شاه مسعود ته ورغی. دی لومړنی سړی وو، چې ويي کولای شول، د " پنجشېر له زمري " سره جوړ راشي، او د " ارګومېنتي نبد بليې " لومړنۍ ورځپاڼه ده، چې په دې اړه کيسه کوي.

پر ۱۹۸۱-۱۹۸۳ زېږدي کلونو ما په کابل کې د کشف په مرکز کې کار کاوه. موږ د مجاهدينو د وسله والو ډلو په اړه کره او ربښتوني کشفوي مالومات راټولول. يو داسې دستور (هدايت) شتون درلود، چې په دغو مالوماتو کې موږ بايد د افغاني ټولنې د پوځي - سياسي حالاتو د ودې يوازې مثبت لوري ولټوو، ځکه چې د کشف او پوځي ځارګرۍ له مرکز څخه زموږ مالومات له بنندې (مبالغې) سره لېږدول کېدل. [د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په ستر درستيز. ژ] او د کشف د لوی رياست په پېنځمه اداره کې دغه مالومات نور هم سره پرسول کېدل او تر دې بريده بدلېدل، چې د دغو مالوماتو له هماغه لومړني ځېل سره به يې بشپړ توپير درلود. هيچا نه غوښتل چې دا پازه پر خپله غاړه واخلي، د پېښو او وضعې په اړه ربښتونی رپوټ منځۍ ته وکړي.

هيڅ کومو مثبتو لوريو شتون نه درلود. د هر چا چې به څه ډول زړه غوښتل، هماغسې به يې د وضعې په اړه رپوټ ورکاوه او هغه به يې ربښتيا او واقعيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

باله. له پنجشېر څخه په پر له پسې ډول زموږ وژل شوي او ټپي شوي سرتېري او افسران لېږدول کېدل ، خو دې حالت زموږ مشران دومره نه اند ېښمنول.

زما په اند په پنجشېر دره کې پوځي عمليات د دې لپاره ترسره کېدل ، چې پوځي مشري ببلابېل انعامونه او مډالونه تر لاسه کړي. دا تصادفي خبره نه وه ، چې د پوځي عملياتو پر مهال به افغانستان ته ډېر پوځي بولندويان راتلل ، د دې لپاره چې وښيي ، دوی خو دنده په ښه ډول ترسره کوي ، ان تر دې چې پخپله هم په پوځي عملياتو کې ګډون کوي.

له همدې لامله له احمد شاه مسعود سره د سوله ييزو خبرو اترو په اړه زما پر وړانديز چا نه غوښتل ځان پوه کړي ، تر هغه مهاله ، کله چې وروسته د کشف لوی ريس " پ. ايواشوتين " او د دفاع مرستيال وزير مارشال " س. سوکولوف " زما ملاتړ وکړ. د دوی له برکته او د دوی پر اجازه موږ له احمد شاه مسعود سره د ليدنې کتنې او د ټولو مسلو په اړه د خبرو اترو د عملياتو پلان جوړ کړ. د دې کار وروستۍ او اصلي موخه د پنجشېر درې او هغې ته په څېرمه سيمو کې د اوربند اعلانول وو.

موږ په کابل کې له پنجشېر څخه راغليو او په کابل کې له مېشت شويو وګړيو سره ډېرې خبرې وکړې ، په تېره بيا له هغه چا سره چې له مسعود سره يې په کوشنيوالي ، د زده کړيالۍ پر کلونو او د همدغه مقاومت پر کلونو پېژندل. په پايله کې له موږ سره د يو اړوپيچ (ضد ونقيض) انسان تصور پيدا شو ، يانې د يو داسې سړي ، چې مثبتې او منفي ځانګړتياوې پکې يوځای شوې وې. خو يو ټکي موږ ته پرنسيپي ښکاره شو ، هغه دا چې ټولو ويل ، مسعود پر خپله خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ سرې دی. دې ټکي موږ ته دا ډاډ راکاوه ، چې له مسعود سره له ليدنې کتنې وروسته به ژوندي راستانه شو ، ځکه مسعود ژمنه کړې وه ، چې زموږ امنيت به گرانټي کوي. هغه وو ، چې د منځگړيو له خوا له احمد شاه سره د ليدنې کتنې ځای او مهال وټاکل شو ، هغه هم د احمد شاه مسعود د شرايطو په پام کې نيولو سره . د ده شرايط دا ول ، چې ليدنه کتنه به په پنجشېر کې ، د مجاهدينو تر کنترول لاندې سيمه کې او د ۱۹۸۲ زېږدي کال له پيل څخه يوه ورځ مخکې ترسره کيږي. د ليدنې کتنې ځای ته به د نوي کال پر شپه ورځو . موږ بايد بې ساتندويانو او بې وسلې ورشو .

معمولاً پر جشني ورځو دا دود وو ، چې ځلوښتم اردو به د ټولې وسلې يو باړ چلاوه. خو دا ځل د دې لپاره چې د ناارامۍ لپاره کومه پلمه جوړه نه شي ، موږ د درې سوه پينځه ځلوښتم ۳۴۵ پاراشوټي - ديسانت غونډ له مرستيال بولندوی سره داسې جوړ راغلو ، چې هيڅ ډول جشني ډزې به نه وي او بشپړه چوپتيا به وي. پر ځای ده وويل شي ، چې دا سړی [د غونډ مرستيال بولندوی. ژ] جگړن " پاول گراچيوف " وو ، چې وروسته بيا د روسيې د دفاع وزير شو .

کله چې تياره شوه ، نو د روخې (رخې) له کلي څخه [د خبرو اترو د ترسره کولو ځای ته. ژ] روان شو . د خبرو اترو ځای ته موږ دوه کسه روان وو ، زه او ژباړن " ماکس ". ټاکلي ځای ته ژر ورسېدلو . هلته زموږ د هر کلي لپاره د مجاهدينو يوه ډله منتظره وه ، چې مشر يې د احمد شاه د کشف ضد خدماتو مشر تاج الدين وو . له دغې ډلې سره موږ پلي تر بازارکه ولاړو . موږ په غرونو کې پر نريو لارو نږدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور ساعته مزل وکړ. پر لاره د یاغیانو له وسله والو ساتندیو پوستو څخه تېر شو.

زموږ په وړاندې د مجاهدینو چلند ډېر دوستانه وو. په بازارک کې یې موږ ته په ښه توده کوټه کې ځای راکړ. برېښنا نه وه، خو د خاورو تېلو څراغ بلېده. له مجاهدینو سره په یوه کوټه کې ویده شولو. موږ له ځان سره وسله نه وه اخیستې، او دې کار زموږ په وړاندې د دوی دوستانه روحیه نوره هم ښه کړه.

د جنوري پر لومړۍ نېټه ګهیځ، تاج الدین خبر راکړ، چې له احمد شاه مسعود سره لیدنه کتنه به د سهار پر نهو بجو او دېرشو دقیقو پیل شي. نه شم ویلای، چې د دغې لیدنې کتنې انتظار دې له ما سره کومه ځانګړې اندېښنه راپیدا کړې وي. دغه انتظار زما تلوسه راپاروله وه، ځکه چې تر موږ مخکې هیڅ کوم شوروي پوځي بولندوی مسعود نه وو لیدلی، ان عکس یې هم نه وو لیدلی. د ده په اړه یوازې د نورو خلکو له خبرو څخه اخیستل شویو مالوماتو شتون درلود، چې هغه د ده د خاصیت، د سلوک ډول یا طرز په اړه مالومات ول، چې د عملیاتو د چمتووالي پر مهال راټول شوي ول. دا مالومات به څومره کره او رښتوني وي؟

پر ټاکلي مهال کوټې ته یو داسې ځوان سړی راننوت، چې ونه یې لوړه نه وه، وېښتان یې تور ول او لږ ډنګر غوندې وو. د ده په څېره کې موږ هیڅ داسې کوم څه د ځناورو ونه لیدل. (له دې سره سره، چې په دې اړه زموږ رسنیو ډېرې لیکنې کولې). ده افغاني دودیز کالي اغوستي ول. په مخ کې یې تمرکزوالی لیدل کېده. لنډه دا چې د حالت سختوالي څو ثانیې دوام وکړ. له دې وروسته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود مخ پر انیستل شو ، په سترګو کې یې مهرباني او ښه نیت ، ان ډېره مهرباني او زړه سواندي وځلېده . داسې ښکارېده ، چې زموږ په مخونو کې هم د دوښمن توب نښې نه وې.

د افغاني دود له مخې له څو ثانیو ګډوډ کېدو وروسته مو دودیز روغبړ وکړ. له دې وروسته سباناري ته وروبلل شو.

لکه څنګه چې په ختیځ کې دا دود دی ، تر هر څه ړومبی احمد شاه زموږ د روغتیا پوښتنه وکړه ، بیا یې وویل ، چې د لارې له ستړیا وروسته مو استراحت ښه وکړ او که څنګه ؟ موږ په ځواب کې ورته وویل ، چې هر څه سم دي. موږ هم پر خپل وار د ده د روغتیا پوښتنه وکړه. پر همدې ډول د سباناري کولو پر مهال ورو ورو خبرې پیل شوې . خبرې لومړی له جګړې څخه لرې د عادي ژوندنیو موضوعګانو په اړه وې. موږ ته لکه مېلمنو ته ، دودیز درناوی وشو ، هغه دا چې تر ټولو ړومبی د کوزړې پر اوبو لاس پرې مینځل ، تر ټولو لومړی پر تازه لاس وچوني باندې لاسونه وچول او تر ټولو لومړی له ډوډۍ څخه د ګولې راماتولو او تر ټولو لومړی له ګډ غوري څخه د پلو د خوراک د پیلولو حق دی ، چې مېلمه ته ورکول کېږي...

له سباناري وروسته احمد شاه مسعود له خپل یوه نږدې کس سره او زه له " ماکس " سره ، ټول څلور کسه په کوټه کې پاتې شولو . خبرې پیل شوې. موږ له احمد شاه څخه داسې پوښتنې وکړې ، چې موږ ته یې د مشرتابه له خوا سپارښتنه شوې او د دندې په توګه راکړل شوې وې. دی لږ هېښ شو ، چې زموږ له لورې ده ته کومه ګوتڅنډنه ونه شوه ، چې تسلیم شي او وسله پر ځمکه کېږدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه چې تر دې مهاله له ده څخه سختې غوښتنې کېدې او ورلېږل کېدې . د ساري په توګه ، د کارمل د حکومت پر وړاندې مقاومت بند کړه او تسلیم شه . زموږ په وړاندیزونو کې تر ټولو مهمې مسلې ، په پنجشېر کې د دوه اړخیز اوربند اعلانول او د ځايي وګړیو د عادي ژوند د سمبالولو دوه اړخیزې ژمنې وې .

ولسوالۍ ته د هغو وګړیو ، چې د جګړه ییزو عملیاتو لامله یې خپل کورونه پرې ایښې ول ، د بېرته راستنېدا ، په ګډه د دوی د امنیت سمبالتیا او د سوله ییز ژوند لپاره له دوی سره د هر اړخیزې مرستې په اړه وړاندیزونو د مسعود ځانګړې لېوالتیا راوپاروله . دا د ده په ګټه وې .

د هر وړاندیز پر هره برخه باندې ژور او مفصل بحث کېده . دا د نزاکتونو او مهربانۍ د مراعت خبره نه وه . احمد شاه مسعود څرګنده کړه ، هغه ګوتخنډونې (اولتیماتومونه) چې د جګړې د دوو کلونو په بهیر کې ده ته د شوروي او افغان لوریو د استازیو له خوا شوي ، د ده د منلو وړ نه دي . ده په ټینګار دا خبره وکړه ، چې دی نه د شوروي اتحاد او نه هم د شوروي خلکو پر وړاندې دوښمنانه روحیه لري . ده وویل ، چې زموږ ولسونه زموږ مشرانو په جګړه کې ښکېل کړي ، او جګړه ، جګړه ده ، په هغې کې بلهاري حتمي وي . احمد شاه ویل ، کله چې سوله راشي موږ به ښه ګاونډیان شو . خو د کابل د مشرۍ ، چې واک یې په هېواد کې د ده د خبرو له مخې ، یوازې په پلازمېنه او ځینو نورو لویو ښارونو باندې محدود شوی ، پر وړاندې مسعود نه پوخلاکېدونکی دوښمن وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود په ټینګار وویل: د شوروي پوځونو له وتلو سره سم به د کابل رژیم له راتلونکې څخه بې برخې شي.

وروسته ما له احمد شاه سره څو څو واره لیدنې کتنې وکړې ، خو دغه لومړنۍ لیدنه کتنه له ما سره د تل لپاه په حافظه کې پاتې شوه.

د همدغې لومړنۍ او وروسته نورو لیدنو کتنو پایله دا شوه ، چې په عمل کې هم جګړه ییز عملیات بند شول او د پوځلاینې د شرایطو د مراعتولو په برخه کې دوه اړخیز کار پیل شو. پنجشېر ته سوله ییز وګړي راستانه شول ، د کابل او سالنګ لویې لارې وضعه ښه او ارامه شوه. خو دغه حالت د افغانستان د خلق دموکراتیک ګوند کارکوونکیو په زړه برابر نه وو. هغوی په دغه سیمه کې د جګړه ییزو عملیاتو پر ترسره کولو ټینګار کاوه او په پرله پسې ډول یې شوروي مشري دې کار ته ورتېل وهله.

همدا لامل وو ، چې له روغې جوړې او پوځلاینې څو څو واره سرغړونه وشوه ، په دې کې زموږ ګناه وه. د ساري په توګه ، له مسعود سره یوه لیدنه کتنه د یوه ځایي وګړي په کور کې ترسره کېده. موږ ناست یو ، خبرې کوو ، چې ناڅاپه د رانږدې کېدونکیو چورلکو د غورا غږ واورېدل شو. ما مسعود ته وویل ، چې اوس خو زموږ او ستاسو ترمنځ پوځلاینه ده ، له چورلکو مه ډارېږئ ، خو ده وړاندیز وکړ ، چې بیا هم د احتیاط لپاره پټ او مصون ځای ته ننوزو. کله چې موږ دا کار وکړ ، چورلکو سملاسي پر هماغه کور ګوزار وکړ ، کور سم نیمایي ړنګ شو. مسعود د کور کنډوالې ته ګوته ونیوه او ماته یې وویل: " د انترناسیونالیستي مرستې عملي بڼه دغسې وي ". بیا یې زیاته کړه ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصا زما په وړاندې دی هیڅ کومې ادعاوې نه لري ، خو پر روسانو باور کول ډېر ستونزمن کار دی. دا خبره ربښتیا وه ، ځکه چې پوځي بولنتون (قوماندانۍ) په راتلونکې کې څو څو ځلي خپلې ژمنې ماتې کړې او سر یې ترې وغړاوه.

ما له احمد شاه سره د کار کولو د پایلو د رپوټ ورکولو پر مهال د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت لومړي مرستیال " س. سوکولوف " ته وویل ، چې مسعود د کارمل د حکومت پر وړاندې دوښمنانه چلند لري. «سوکولوف» وپوښتل: «په افغانستان کې له چا سره کېدای شي چې سړی جوړ راشي؟» ما په ځواب کې ورته وویل ، چې په هېواد کې تر ټولو ډېر اغېزمن او با اتوریته سړی احمد شاه دی او له ټاکلیو شرایطو سره کېدای شي ، چې سړی ورسره جوړ راشي ، خو په هیڅ صورت سره اړینه نه ده ، دا هڅه وشي ، چې له کارمل سره همکارۍ ته رامات شي. دی دا کار هیڅ مهال نه کوي. ښکاره خبره ده چې د همدغه لامل له مخې د احمد شاه پرضد عملیات هیڅ مهال نه بندېدل.

ایوان شاپووال

د «ارگومېنتي نیدېلیی» ورځپاڼه، برېښنایي بڼه، د ۲۰۰۶ ز کال د سیپتمبر ۷، (۱۸) ۱۸ گڼه، (۱۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ېلڅين د واکمنۍ پر مهال هېواد د امريکا له خوا اداره کېده

له جنرال «يگر نيکولا يوويچ روديونوف» سره د مرکې يوه برخه.

پوښتنه: ايگر نيکولا يوويچ ، پر ۱۹۸۵ - ۱۹۸۶ ز کلونو تا سو د څلوېښتم اردو ، چې په افغانستان کې وو ، مشري کوله . د پوځي تاريخپوهانو د ارزونې له مخې ، دا په دغه هېواد کې د افغان جگړې يو تر ټولو ډېر ډراماتيک پېر وو . زموږ پوځونو ، د افغانستان د دموکراتيک گوند ، چې ټول مورال يې له لاسه ورکړی وو ، له مرستې پرته يو په يو له دوښمن سره جگړه کوله. په دغه جگړه کې کوم څه تر ټولو ډېر ستاسو په حافظه کې ځای نيولی ؟

ځواب : د دغې جگړې بشپړ نه لرليدتوب زما په حافظه کې ډېر ځای نيولی . جگړه د يوې کړۍ په ډول روانه وه ، او کال پر کال يې هماغسې پايينه (ادامه) درلوده . زموږ پوځونو به د دوښمن پوځي اډې ونيولې ، " دوخي " مجاهدين به يې غرونو ته وشړل او هلته به تر ډېره ځنډه تم ول . وروسته به زموږ د پوځي ټولگيو مهمات او اوبه پای ته ورسېدې . نيولی ځای به يې " ملي اردو " ته وسپاره او شوروي پوځي ټولگي به خپل مېشتځای ته راستانه شول. دا مهال به " دوخي " دوښمنان له غرونو راښکته شول او ټول هغه ځای به يې بېرته بيا ونيو . پر راتلونکې کال به دا ټول څه بيا تکرارېدل...

څه به يې پټوم : د ډېری افغانانو لپاره موږ بهرني نېواکگر وو . نږدې شپږ ميليونه افغانان پاکستان او ايران ته ولاړل او هلته د کډوالو په پنډغالو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېشت شول. له همدې لامله دوښمنان هیڅ مهال د خلکو یا په بله وینا د بشري ځواک د کموالي له ستونزې سره مخ نه ول.

پوښتنه: تر ټولو ډېرې سختې جګړې په کومه سیمه کې روانې وې؟

ځواب: تر ټولو ډېره سخته وضعه په پنجشېر دره کې وه. دا دره داسې ښکاري، لکه افغانستان چې په منځ نیمایي کوي او د هېواد له لوېدیزو پولو څخه نږدې د چین تر پولو پورې تللې ده. په دغه سیمه کې د دوښمنانو بولندوی احمد شاه مسعود وو، هغه نامتو احمد شاه، چې نن ورځ له طالبانو سره په جګړه کې دی او په تومنه کې د روسیې متحد دی. [...]

وادیم اندریوخین

د «نوویې دېله» ورځپاڼه (۱۸)

افغاني جګړه

[...] احمد شاه نن ورځ تر ټولو هغو سرغوڅوونکو جلادانو، چې د افغانستان په خاوره کې ژوندي پاتې دي، څخه پیاوړی سرغوڅوونکی جلاد دی. د ده د پوځ اجیرې پوځي ډلې د پنجشېر په دره کې هماغلته لګیا دي، هماغلته پټې دي، خو کله چې لږ خطر ورته متوجه شي، بیا نو د پاکستان په لور ځان وباسي. احمد شاه د کابل پر ضد په ډېرو هلو ځلو سره جګړه پر مخ بیایي. دی د خپلې ایجنټورۍ شبکه لري، د مخابرې لپاره ده ته تر ټولو ډېر عصري وسایل ورکړ شوي، چې له هغه شمېر څخه تشیالي (کیهاني) وسایل، د مصنوعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمکۍ وسایل هم دي. په ټوله کې د احمد شاه ټول څه بشپړ دي: د ساري په توګه ، توغندي ، ماینونه ، سپکه او درنه وسله ، او انجنیري سامان الات. ښکاره خبره ده ، چې دا ټول څه ده ته له هسکه نه دي رالوېدلي. له پولي [له افغانستانه. ژ] نه بهر ټول پوهیږي ، چې په افغانستان کې باید پر چا باندې حساب وشي او څوک باید خوښ شي ، چې ولسي واکمني پرې له منځه یووړل شي. احمد شاه ډېر چالاک ، پوه او له تعصبه ډک دوښمن دی. [...]

برید جنرال روسلان اوشېف

د افغان ور اوبپاڼه، (۱۹)

دا ځل افراط غوښتونکیو منځنۍ اسیا په نښه کړې

په دغه سیمه کې د شوروي رژیمونو جګړه ییزه وړتیا ډېره ټیټه ده ، چې له سویل څخه دې د دوښمنانه برید مخنیوی وکړي.

په امریکا متحده ایالاتو کې برید [موخه یې په امریکا کې د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر د ۱۱ نېټې پېښه ده. ژ] سړی دې ته اړباسي ، چې د منځنۍ اسیا وضعې ته نوی لید وشي. دا مستثنا نه ده ، چې پر راتلونکي لنډ مهال به همدغه سیمه د اسلامي سخت دریځو لپاره پر ازمایښتي پولیګون بدل شي ، هغه اسلامي سخت دریځه ، چې د لوېدیځ تمدن پرضد یې جګړه اعلان کړې. په خواشینۍ سره باید وویل شي ، چې په لومړي لید کې د دې ډول پرېکنده امر لپاره پوره او بشپړ بنسټونه شتون لري. که څه هم ، تر اوسه لا مالومه نه ده ، چې په امریکا کې یاد برید په نومبړلې (مشخصه) توګه چا ترسره کړی ، خو بیا هم ډېری شنونکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې ګڼي ، چې په دغه بې رحمه پېښه کې د اسلامي بنسټپالو لاس ډېر احتمالي دی. [...]

اړينه ده وويل شي ، چې د امريکا په متحده ايالاتو کې له بريده لږ مخکې ، پر افغان جنرال احمد شاه مسعود ، چې د توکم له پلوه تاجک دی ، باندې زړور بريد وشو . مسعود په افغانستان کې د شوروي پوځونو دوښمن وو ، خو نن ورځ يې د کرېملين او منځنۍ اسيا هېوادو د مشرانو له خوا ملاتړ کيږي . (د نېزاويسيمايا ګزېته ورځپاڼې خبريال په تاجکستان کې د مسعود د وسله والو ځواکونو هوايي اډه پخپلو سترګو ليدلې ده .) که چيرې مسعود په رښتيا هم وژل شوی وي ، نو په منځنۍ اسيا کې د نوې جګړې د پيل احتمال ډېر بدای شي. [...]

ايګر روتار

اوش - خوقند - تاشکند - الماتا - بيشکېک ، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۴

د «نېزاويسيمايا ګزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۴ نېټې ګڼه. (۲۰)

احمد شاه مسعود

[...] مسعود په لېبيا او عراق کې د ترهګرو د چمتووالي په کمپونو کې زده کړې کړې دي . د اسراييلو پر ضد يې د فلسطين د خپلواکۍ بښونکي سازمان په ترهګريزو کړنو کې برخه اخيستې ده . کله چې پر افغانستان د شوروي اتحاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرې وشو ، احمد شاه مسعود هېواد ته راستون شو . تر دې مخکې يې په پاکستان کې د امريکايي ښوونکيو له خوا کوټلي پوځي چمتووالي کړی وو .

په افغانستان کې د ډاکټر نجيب الله د شوروي پلوه رژيم له ړنګېدو وروسته ، مسعود ته د افغانستان له ۳۱ ولايتونو څخه ۱۱ ولايتونه په ميراث ورپاتې شول. هغه سيمه چې د ده تر لاس لاندې وه ، " مسعودستان " نومېده . [...] په مسعودستان کې اقتصادي ژوند جوړ شو ، او ټيکاو رامنځته شو .

طالبانو وکولای شول ، چې مسعود له خپلو نيول شويو سيمو څخه وشړي ، خو په پنجشېر کې پاتې شو . ده په پنجشېر کې په اصل کې ، له اسلامي متعصبو څخه د همګټو هېوادو پوله ساتله. [...]

د «اګېنتورا» اوبپاڼه. (۲۱)

طالبان به بيا هم راشي

د شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود له سياسي ډګره وزي. شمالي ټلواله د بنسټپالو پوځونو او په افغان- تاجک پوله کې د روسي پوله ساتو پوځيانو ترمنځ وروستی خنډ وو . نوموړی يو مهال دوښمن ، خو اوس د مسکو او دوشنبې متحد دی. دی په هېواد کې د کورنۍ جګړې يو له لويو پيلوونکو څخه دی. [...]

پر ۱۹۸۳ ز کال مسعود دې ته اړوتی وو ، چې له شوروي بولنتون (قوماندانۍ) سره پوخلاينه وکړي او د ده د غوښتنو پر بنسټ منل شوې وه ، چې د حکمتيار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلې په اړه ورته مالومات ورکړل شي. خو نه شوروي پوځونو او نه هم افغان پوځونو وکولای شوای، چې د مسعود ټولې وسله والې ډلې له منځه یوسي. مسعود پر دې ډېر ښه پوهېد ، د هغې چیریکي جګړې ، چې ده د افغان کمونیستانو او شوروي پوځونو پرضد پر مخ بیوله ، برې د پنجشېر له وګړیو سره په اړېکو پورې اړه لري. د هغې سبسایډۍ ، چې ده لکه د نورو افغان ډګري بولندویانو په څېر له بهره تر لاسه کوله ، لویه برخه له ځایي وګړیو سره پر مرسته لګښتېده. [...]

له افغانستانه د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال مسعود د اسلامي اپوزیسیون یو له لویو او اغېزمنو مشرانو څخه وو. د پنجشېر سیمه د ده تر لاس لاندې وه او د ده تر لاس لاندې ټولو پوځي ډلو شمېر ۱۱ زرو ته رسېد. خو کله چې شوروي پوځونه له افغانستانه ووتل، نو مالومه شوه چې د مسعود کوم اوږد مهاله برې په برخه نه شو ، ځکه د نجیب الله حکومت د شوروي اتحاد د وټیزو مرستو له برکته وکولای شول ، چې دوه کاله نور هم پخپلو پښو ولاړ پاتې شي. احمد شاه مسعود ، چې یوازې یې چیریکي جګړه ښه پر مخ بیولای شوای دا وس نه درلود ، او ویې نه شو کولای ، چې عادي جګړه پر مخ بوزي. ده نه یوازې ونه شو کړای کابل ونیسي ، بلکې ویې نه شو کړای ، چې د کابل او د هېواد د شمالي سیمو ترمنځ تړاو پرې کړي ، هغه سیمې چې د هغوی له لارې د شوروي اتحاد له خوا افغان حکومت ته د مرستو رسولو لار ترې تېره شوې وه. د احمد شاه استعداد ، لکه د نورو افغان ډګري بولندویانو په څېر ، په دې کار کې لا کمزوری وو ، چې د ۱۹۹۲ زېږدي کال په اپرېل کې یې د ډاکتر نجیب الله د حکومت له ړنګېدو وروسته ونه شو کولای ، چې په افغانستان کې سوله ییز ژوند سمبال کړي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدینو دغه مشر ، چې ټول ژوند یې په جګړه کې تېر شوی وو ، په بشپړ ډول دې ته چمتو نه وو ، چې دغه جګړه پای ته ورسوي. تر هغه مهاله چې شوروي پوځونه په افغانستان کې ول ، ده د شورویانو پرضد جګړه کوله ، خو کله چې روسان ووتل ، بیا نو د ده لپاره تر ټولو لوی دوښمن د افغانستان جمهوریت حکومت وو. کله چې دغه حکومت هم له منځه ولاړ ، بیا نو احمد شاه مسعود له خپلو پخوانیو اسلامي اپوزیسیوني متحدینو سره پر جګړه پیل وکړ. په هېواد کې کورنۍ جګړې ادامه درلوده او د دغې جګړې د اور په بلولو کې د جنګیالي او ځان غوښتونکي (ځانپرست) احمد شاه مسعود رول لوی وو [...]

له سیاسي ډګره د مسعود لرې کېدل ، د روسیې لپاره په افغانستان کې د وروستني او لوی متحد له لاسه ورکول دي. که چیرې تر ده وروسته د ده ځایناستي کسان ونه شي کولای ، چې د طالبانو پر وړاندې مقاومت پیاوړی کړي ، نو په دې حالت کې به هغوی په سیده ډول په پوله کې له روسي پوله والو پوځیانو سره ، چې پوله ساتي ووزي نو په تاجکستان کې به د روسیې له دوه سوه یو ۲۰۱ شمېره فرقې ، چې په تاجکستان کې ځای پر ځای شوې ، سره مخ شي. په پوله کې ډز و ډوز اوس یو عادي کار ګرزېدلی. طالبان هم د شمال پر لور د خپل وړاندې تګ نیت نه پټوي. لنډه دا چې ، اوسمهال پر امریکا متحده ایالاتو باندې له ترهګریز برید وروسته د افغانستان برخلیک ستونزمن او پېچلی دی.

یوري زوونارېف

د «پروفیل» اوونیزه مجله، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۷ ، (۲۵۲) ۳۴ ګڼه. (۲۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود یاد

د شمالي ټلوالې له مشر مسعود سره ، چې په افغانستان کې د طالبانو پر ضد جنګیږي، ما هم لیدنه کتنه وکړه.

[...] کله چې موږ پنجشېر ته راغلو ، نو په لومړي سر کې مو هلته د شمالي ټلوالې مشر ونه لید ، دی دا مهال په دوشنبه کې وو . داسې وویل شول ، چې د وسلو د تر لاسه کولو لپاره له روسي لوري سره خبرې اترې کوي. [...]

وروسته احمد شاه مسعود په چورلکه کې راغی چې له موږ سره لیدنه کتنه وکړي. څو ساعته وروسته کېدای شو چې دی پخپله د ده په دوتر کې سړی وویني. اړینه ده وویل شي ، چې د " پنجشېر زمري " پنجرې پر ما کوم اغېز ونه کړ . داسې نه ښکارېده ، چې دلته دې څه موده مخکې چا اروپایي رغاونه کړې وي. دوتر یې ښېخي ساده وو ، یو مېز ، څو څوکۍ او پر دېوال د افغانستان ځوړنده نقشه.

کله چې ما مسعود ولید ، پوه شوم ، چې دی څومره دیندار سړی دی. ده یوازې یو ساتندوی درلود ، او هغه هم داسې کوم پنډ سړی نه وو ، لکه زموږ روسی ، چې " لرې شه ، چې پرې درغلم ". هغه هم د ده په څېر ډنګر غوندې وو ، لکه د دون کیشوت غوندې .

کله چې مو لاس روغبړ ورسره وکړ ، ماته «دمیتري فومنوف» را په یاد شو ، چې کوشني لاسونه یې درلودل. د مسعود لاسونه هم کوشني ول. [...] دا یوازې څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې وې ، چې ما د ده د مړينې پر نهمه ورځ وکړې. نورې خبرې همدلته پای ته رسوم.

اندري استروفسکي

د «دوې تيسياچه ۲۰۰۰» اوونيزه خپرونه، ۲۰۰۱ د سيپټمبر ۲۱ - ۲۷ ، (۹۰) ۳۸ گڼه.
(۲۳)

روسي جنرالانو د مسعود ياد ته درناوی وکړ

روسي جنرالانو د احمد شاه مسعود ، د پخواني دوښمن ياد ته درناوی وکړ. نن د ده د وژنې پېنځم تلين دی. د ده ياد غونډه يوه ورځ مخکې ، د سيپټمبر پر ۸ په مسکو کې د افغانستان په سفارت کې جوړه شوې وه.

د ولسي جرگې وکيل ، د شوروي اتحاد اتل ستر جنرال ، " والېنيتن وارېنيکوف " ، د افغانستان د جگړې د يادولو پر مهال وويل ، چې " پخپله ده د احمد شاه مسعود پرضد د جگړه ييزو عملياتو ملاتړ نه کاوه ". ده وويل: " ټول هغه څه چې افغان ولس وزغمل او لا يې زغمي ، د نړۍ نور ډېر ولسونه يې نه شي زغملای. دا هغه ازمايښت دی ، چې د ژوند په ډېرو اړخونو باندې اغېز لري او دا بايد نور ختم شي ، خلکو ته بايد د سولې او ارامۍ هيله ورکړ شي.» [...]

د دين او سياست انستيتوت له اوبپاڼې څخه.(۲۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوتین د احمد شاه مسعود یاد ته درناوی وکړ

د روسيې ولسمشر ولاديمير پوتين د شمالي ټلوالې پخواني مشر احمد شاه مسعود " په روسيه کې د درناوي وړ او نامتو سړي " په نامه ياد کړ. دولتمشر دا خبرې نن په هغه غونډه کې څرگندې کړې چې د افغانستان پر گډون د يو شمېر بهرنيو هېوادو د نويو سفيرانو د باورليکونو د منلو لپاره په کرېملين کې جوړه شوې وه. پوتين وويل ، چې دا فاکټ په مثبت ډول ارزوي ، چې د روسيې په فدراسيون کې د افغانستان نوی سفير د احمد شاه مسعود ورور احمد ضيا مسعود گومارل شوی دی. [...]

۲۰۰۲ ز کال د مارچ ۱۸ ، د «روس بيزنېس کونسالټينگ» يا «ار. بي. کې» خبري اژانس ويبپاڼه.(۲۵)

د موږ جگړو تر رڼې لاندې استعدادونو گڼه گوڼه

...پر افغانستان د شوروي اتحاد له يرغله وروسته له احمد شاه مسعود سره زموږ لوبې پيل شوې. مسعود د تش په نامه " پنجشېر زمري " پر نامه نامتو شو. دی موږ سرتر پايه په وسلو سمبال کړ ، له دې سره سره چې دی د پخواني شوروي اتحاد په ساحه کې د نېشه يي توکيو تر ټولو لوی سوداگر وو. د همده له لاسه پر نوي يمو کلونو زموږ گڼ شمېر زلميان او ځوانان په نېشه يي توکيو روږدي او د هيروينو په لمبو کې له منځه ولاړل...خو زموږ د مشرانو لپاره تر هر څه ايډيولوجي ډېره مهمه وه ، هغه دا چې ، مسعود د امريکا متحده ايالاتو پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې ودروي ، خو امریکایانو بیا القاعده ورته رامخکې کړې وه ، د دې لپاره چې د مسعود پر وړاندې اندولي وزن شتون ولري او داسې نور .

وروسته حالت دې ته ورسېد ، چې هم زموږ مسعود او هم د دوی بن لادن له کنټروله ووتل ، غټ شول او ابلوځ (بالغ) شول. مسعود خو يې وکولای شول ، چې په امریکا متحده ایالاتو کې د سپټمبر د ۱۱ نېټې له پېښې مخکې ووژني...خو بن لادن لا ژوندی دی ... څنګه کېدای شي ، چې موږ زبرځواکونه اوس پر دې منښته (اعتراف) وکړو ، چې دا ټول کارونه پخپله زموږ له لاسه شوي ، زموږ زبرځواک لرونکو هېوادو له لاسه. [...]

«اننا پولیتکوفسکایا» د «نووایا ګازېټه» ورځپاڼې خبریاله، مانیلا- بن ، ۲۰۰۲ / ۵ / ۱۳ ، (۲۲)

پنجشېر

[...] افغانستان ته د شوروي پوځونو له ننوتو سره سم د پنجشېر ټول وګړي د احمد شاه مسعود تر مشرۍ لاندې زموږ مخې ته ودرېدل . هغه مهال له ستراتېجیکي پلوه د افغانستان تر ټولو لویه شمالي لاره ، چې د سالنګ تونل له لارې د هېواد شمال او سویل سره نښلوي ، او د دغه هېواد په منځ کې تېره شوې ، د دوښمنانو له لوري ډېره پېچلې وه . داسې وختونه هم راغلي ، چې زموږ پوځي بولندویان به له احمد شاه سره جوړ راغلل ، دوی ته به يې تېل ، اوړه ، ډوډۍ ، مهمات ورکړل ، لاره به زموږ پر مخ پرانیستل شوه ، پوځي کاروان به

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له کومه خنډه تېر شو ، خو کله چې به پخپل منځ کې جوړ نه ول ، یا به هم کړې ژمنې مراعت نه شوې ، بیا به نو جګړه ییز عملیات پیل شول. [...]

والېري اوچیروف، د «مونولیت دایجېست» ټولنیزه-سیاسي مجله، ۲۰۰۵ ز کال ، (۹) ۳ ګڼه، (۲۷)

«په پاکستان کې پر بانډونو باندې د ګوزار پر بکړه ما پخپله کوله!»

له ستر جنرال وارېنیکوف سره مرکه

ستر جنرال " والینیتن وارېنیکوف " داسې ګڼي ، چې له دوښمن سره لومړی باید خبرې وشي ، خو که چیرې پر خبرو کار ونه شو ، بیا نو باید چې له منځه یوووړل شي.

د ۲۰۰۴ ز کال په ۳۵ ګڼه کې جنرال " وارېنیکوف " ، د چېچنیا د وضعې په تړاو خپله افغاني تجربه له لوستونکو سره شریکه کړه. لوستونکي پخپله کولای شي دا وارزوي ، چې له هغه مهاله تر دې دمه کوم بدلون راغلی دی.

د روسیې فدراسیون د دفاع وزارت ستر درستیز ډګرجنرال " یوري بالویفسکي " دا څرګندونې ، چې له هېواده بهر دې د ترهګرو پر اډو د خبرداري (اخطاري) ګوزارونه وشي ، د ډېرو جدي پوځي چارپوهانو له خوا ملاتړ شوې نه دي او د نبوکې پر لید یې ورته کتلي دي. خو دا ډول ګوزارونه د افغانستان د جګړې پر مهال شوي او اغېز یې ښندلی وو. په خواشینۍ سره ، چې د هغې جګړې تجربه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمالي قفقاز په خاوره کې پر کار نه شوه . د افغانستان د عبرت لوستونو او له نړيوالې ترهګرۍ سره په اوسنۍ هاند و هڅه کې د تېروتنو په اړه ، د " نېزاويسيمايا ګازېته " ورځپاڼې د پوځي څانګې خبريال ، د (۱۹۸۴ – ۱۹۸۹) زېږدي کلونو پر مهال په افغانستان جمهوريت کې د شوروي اتحاد د دفاع وزارت د استازيتابه له مشر ستر جنرال " والينتين وارېنيکوف " څخه هيله وکړه ، چې کيسه وکړي.

پوښتنه: " والينتين ايوانوويچ " ، په دې وروستيو کې په روسيه کې د ترهګرۍ راڅرګندېدنه له پوځي ليدتکي څخه څه ډول بولۍ او لامل يې څه ګڼۍ. ؟

ځواب: دا پر ۱۹۹۹ ز کال پر داغستان باندې د ناقانونه وسله والو ډلو ، چې د چېچنيا په خاوره کې اوسي، د هغه ناکام بريد کسات اخيستل دي ، چې غوښتل يې له همدې لارې په شمالي قفقاز کې اړ و دوړ راپيدا کړي . دا د ولسمشر «باريس يلڅين» پر سپارښتنه، د جنرال «الېکساندر لېبېدېف» او د باندېيستانو ترمنځ د «خساويورت» د هوکړه ليک د لاسليکولو پايله ده ، چې موږ يې وينو . دغه هوکړه ليک باندېيستانو ته دا شونتيا ورکړه ، چې خپلې ليکې ډکې او سمبال کړي ، له ترسره کړيو تېروتنو څخه د عبرت لوست واخلي ، د اډو يوه کارنده شبکه جوړه کړي ، د وسلې د لېږدولو او مالي ملاتړ چينلونه جوړ کړي او دوی ته ښه مالومات ور په برخه کړي. دا کارونه نه يوازې د چېچنيا په خاوره ، بلکې د ټول قفقاز په جمهوريتونو کې . لنډه دا چې دا ټول کارونه د نړيوالې شبکې له لارې ترسره کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د دغو فاکټونو د ارزونې له لیدټکي نه د ولسمشر "ولادیمیر پوتین" د دې خبرو بشپړ ملاتړ کوم ، چې موږ د دغو ګوانښونو بشپړه ارزونه نه وه کړې او ناغېږي (سستي) مو ښودلې وه...[...]

پوښتنه: تاسو د ستر درستیز دا څرګندونې ، چې په بهر کې دې د ترهګرو پر بانډونو د خبرداري ګوزار وشي ، څه ډول ارزوئ ؟

ځواب: زه د ستر درستیز د دې څرګندونې بشپړ ملاتړ کوم . روسیه د دغسې ګوزارونو تجربه لري . ما پخپله دا ګوزارونه کړي ، هغه مهال ، کله چې د ۱۹۸۰ یمو زېږدي کلونو له نیمایي څخه د ۱۹۸۹ ز کال په فبرورۍ کې د پوځونو ترو تلو په افغانستان کې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت د استازیتابه مشر وم.

پوښتنه: د کوم هېواد پر خاوره مو دا ډول ګوزارونه کول ؟

ځواب: د پاکستان پر خاوره.

پوښتنه: هلته مو په نومېرلي (مشخص) ډول پر چا ګوزارونه کول ؟

ځواب: پر بانډونو ، پر هغو بانډونو چې موږ مالومه کړه ، دوی غوښتل ، چې افغانستان ته ننوزي . د پاکستان په خاوره کې د لوېدیزو هېوادو او له هر څه ړومبی د امریکا متحده ایالاتو د ځانګړیو خدماتو له خوا د دغو بانډونو د روزنې او چمتووالي منځۍ جوړې شوې وې.

پوښتنه: د دغو ګوزارونو پرېکړې چا کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: پخپله ما کولې.

پوښتنه: له مسکو سره مو خپلې پرېکړې شریکولې ؟

ځواب: یو ځل مې هم دا کار نه دی کړی. تاسو یې پخپله څه ډول تصور کوئ ؟ که چیرې ما مسکو ته دا خبره کړې وای: " اجازه راکړئ ، چې د پاکستان په خاوره کې پر ځای شوي بانډ باندې گوزار وکړم. " ماته به یې په ځواب کې ویلي وای: " ته څه کوې ، ماغزه دې پر ځای دي ؟ ". بله دا چې دې ته اړیزه څه وه ، چې د دفاع وزیر په یو ستونزمن حالت کې ښکېل شي ؟ که چیرې له کوم گوزار نه وروسته د دولتونو ترمنځ ستونزې رامنځته شوې وای ؟ په دغسې حالت کې به دې ته اړوتی وای ، چې ویلي مې وای ، ما خو وزیر ته رپوټ ورکړ ، هغه پټه خوله پاتې شو ، یا خو یې خدای مکړه ، اجازه راکړه ... دې ته څه اړیزه وه ، چې وزیر د ملامتۍ په حالت کې ښکېل کړم ؟ سړی باید پخپله پر دې پوه وي. ما ټوله پازه پر ځان اخیسته ، له چا مې دا پوښتنه نه کوله ، چې د " گراد " او " سمېرچ " توغندیز سېستم وکاروم او که نه. ما امر ورکاوه ، چې دغه توغندیز سیستمونه مورچلیز ډگر ته وباسي او گوزراونه پیل کړي.

پوښتنه: دا گوزارونه د پاکستان په خاوره کې څومره وړاندې کېدل ؟

ځواب: تر لسو کیلومترو پورې.

پوښتنه: پاکستاني مشرتابه یې پر وړاندې څه ډول غبرگون ښووده ؟

ځواب: له دیپلوماتیکې لارې یې د کومو اعتراضیه یادښتونو په اړه خبر شوی نه یم...پاکستان پټه خوله وو ، او تر اوسه یې لا یاده کړې نه ده...

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د څه ډول وسلې گوزارونه مو پرې کول ؟

ځواب: د " گراد " ، " اوراگان " ، " سمېرچ " رياکتيفي توپچي دستگاوو او نورو توپچي وسايلو گوزارونه مو پرې کول. [...]

پوښتننه: پر هغو باندونو چې تاسو گوزارونه کول ، شمېر يې له څو څخه تر څو کسانو پورې وو ؟

ځواب: موضوع دا ډول نه وه. باند باند دی. د هغوی شمېر بېلابېل وو : له **۱۵** نېولې تر ۲۰ او **۳۰** کسانو پورې ، همدا راز له ۱۰۰ نېولې تر **۱۵۰** کسانو پورې. په همدغو مره شمېر سره دوی د افغانستان خاورې ته راننوتل.

پوښتنه: تاسو پر دې ډاډمن وئ ، هغه کسان چې گوزارونه پرې کېدل په رښتيا هم باند وو ، د ساري په توگه سوله ييز بزگران نه ول ؟

ځواب: ډاډمنتيا بشپړه وه. د مالوماتو او خبرونو په برخه کې ما په افغانستان کې ځان ډېر ډاډمن احساساوه. زموږ کشف او پوځي ښارگرۍ ډېر ښه کار کاوه او ماته يې ټول اړين مالومات راکول. دا هم زموږ پوځي کشف او پوځي ښارگري وه او هم د هغه مهال د (کې. جي. بي) بهرنۍ ښارگري.

پوښتنه: په دغسې حالتونو کې له کوم تاکتيک څخه کار اخيستل کېده ؟

ځواب: د ساري په توگه د وسله وال باند د مشر د له منځه وړلو تاکتيک څخه.

پوښتنه: نو لکه څنگه چې مالومه ده ، هغه مهال احمد شاه مسعود له منځه يو نه وړل شو ، دا ولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا خبره رښتیا ده. د افغانستان ولسمشر نجیب الله پر دې خبره ټینګار کاوه، چې دی باید له منځه ولاړ شي. هغه [ولسمشر. ژ] د دولتي امنیت [کې. جي. بي. ژ] د لومړي لوی ریاست ریس "ولادیمیر کریوچکوف" ته ویلي وو، "کریوچکوف" د دفاع وزیر "دمیتري یازوف" ته، او د دفاع وزیر هم ماته بولی (قومانده) راکړه، چې احمد شاه مسعود له منځه یوسم.

ما ورته وویل، چې دا کار باید ونه شي. ما د لاسوندونو پر بنسټ ده ته دا په زباد رسوله، او په دې اړه د ۱۹۸۸ زېږدي کال له رپوټونو څخه یو رپوټ ما پخپل کتاب کې هم راوړی، چې احمد شاه مسعود د نورو مشرانو پر پرتله کورټ بل ډول سړی دی. دا د دولت د کچې سړی دی. ولس په ده پسې ځي، خلک پر ده باور لري، دی د هېواد په شمال کې د لویې اتورېټې خاوند دی، په هغه سیمه کې چې تاجکان ژوند کوي. دی غوسه ناک او غضب ناک نه دی، له ده سره سړی کولای شي سمې خبرې وکړي او سړی ورسره جوړ راشي. ما هم د دفاع وزیر ته لیکل، چې پر راتلونکي مهال به موږ پر احمد شاه مسعود ډېره لګوو. کوم ډول چې ما ویل کړي وو، وروسته هماغسې هم وشول...ما غوښتل، چې له ده سره وګورم، خو دا کار ونه شو...هغه مهال په مسکو کې وضعه پېچلې وه. "یازوف" چې د افغان لېږدر په اړه زما له ډاډمنتوبه خبر وو او پرې پوهېده، ان له ما سره نور ټیلیفوني تړاوونه هم بند کړل او له دې وروسته به یې سیده د څلوېښتم اردو بولندوی "باریس ګروموف" ته ټیلیفون کاوه. خو لکه څنګه چې "ګروموف" هم زما پر دریځ پوهېده، نو ده به هم له دغو لارښوونو او سپارښتونو ډېره کوله او [د احمدشاه مسعود. ژ] د له منځه وړلو لپاره یې کوم ګامونه نه اوچتول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: مانا دا چې د باندونو د مشرانو د له منځه وړلو کار مو تل نه کاوه ؟

ځواب: موږ له هغوی سره له خبرو اترو نه خپل کار پیلاوه ، د جوړ جاړي لارې چارې مو لټولې. ما هغه مهال د ډېرو وسله والو باندونو له مشرانو سره ولیدل ، په تېره بیا کندهار ته نږدې. د پاکستان په خاوره کې هم لیدنې کتنې شوې دي. د کشف د مالوماتو له پایلنیوي څخه وروسته دې پایلې ته راتلم ، چې شونتیا نه لري د باندونو یو شمېر مشرانو ته سړی قناعت ورکړي ، نو دوی باید له منځه یووړل شي. کشف او پوځي ځارګری دوی د افغانستان او پاکستان په خاوره کې لټول ، د پاکستان د خاورې په داسې سیمه کې ، چې افغانستان ته به نږدې وه ، ځکه چې وړاندې یې لټون ناشونی وو ...

پوښتنه: دې کار اغېز او پایله درلوده ؟

ځواب: د باندمشر له منځه وړلو وروسته ټول باند له منځه ته: یا خو به د دغه باند غړیو وسلې پټې کړې ، دوی به پخپله خپلو کلیو ته ولاړل ، په خلکو کې به تیت او ورک شول یا خو به له نورو وسله والو ډلو سره یو ځای شول.

که چیرې به ما دا احساس کړه ، چې له باندمشر سره کېدای شي ، سړی جوړ راشي ، د کشف کسانو به ځانونه د باندونو مشرانو ته ورسول ، هغوی ته به یې وویل ، چې جنرال غواړي له تاسو سره وګوري او د داسې پرنسیپونو په اړه جوړ راشي ، چې په اصطلاح په دغه سیمه کې د دوه اړخیزو اړیکو د رژیم په نامه یادېده. د لیدنې کتنې شرایط به مخکې له مخکې له دواړو خواوو چمتو کېدل. داسې ډېر پېښ شوي ، چې زه یوازې له یوه ژباړن سره دوی ته ورغلی یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د هرات په سیمه کې موږ د ولس کسه بانډ مشران سره راټول کړل. دوی په جیپونو کې راغلل ، له هر یوه سره یې له پنځوسو تر سلو کسو پورې ساتندویان ملګري ول. زه دغې سیمې ته په چورلکه کې ورغلم ، هلته له مېشتې فرقې څخه یې ګاز موټر راوست ، په همدغه موټر کې دلیدنې کتنې ځای ته ورغلم. زه د جنرالۍ په ډګري درېشۍ کې وم ...ما له جېب څخه قران ، چې په ورېښمن دستمال کې پوښلی وو ، راوایست. دستمال مې هوار کړ ، قران مې پرې کېښود ، پر قران مې د لاس ورغوی کېښود او له دې سره سره ، چې زه پخپله ارتودوکس عیسوي یم ، داسې مې وویل: " الله زموږ له پاسه دی ، هغه هر څه ویني او اوري یې. راځئ ، چې رښتوني واوسو او په خپل منځ کې جوړ شو ." زما لپاره څه شی ډېر مهم وو ؟ دا چې دوی وژنې ونه کړي ، زموږ د سرتېرو او افسرانو ژوند وساتل شي. د ساري په توګه ورته وایم " راځئ ، چې دغه ځای تاسو او زموږ پوځونه په ګډه وساتي ، او دغه ځای تاسو پخپله وساتئ. زه دا ژمنه کوم ، چې ستاسو پر ټولو هغو کارونو به سترګې پټې کړم ، چې تاسو یې له ایران سره د سوداګرۍ په برخه کې کوئ. " دوی هغه مهال هلته [ایران. ژ] ته نه یوازې ، چې وریجې او پمبه وړله ، بلکې د نېشه یې توکیو کاروبار یې هم کاوه. " زه ورته وایم ، خو که چیرې په کوم ځای کې زموږ یا پر حکومتي کاروان ډزونه وشي ، بیا نو زه ستاسو پر ضد ډېر سخت ګامونه پورته کوم. " [...]

یګور پلوګاتارېف

د «نېزاویسیمایا ګازېته» ورځپاڼه، ۲۰۰۲ / ۱۱ / ۱۷ ، (۲۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

«احمد شاه مسعود ، یو تبعه ، سیاستوال او پوځي»

له کتاب څخه

[...] د ۱۹۹۸ ز کال تر اکتوبر میاشتې پورې په افغانستان کې د طالبانو غورځنګ پرضد یوازې یو ځواک پاتې وو ، چې هغه د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې وې ، خو په افغانستان کې د کارنده جګړه ییزو عملیاتو د سرته رسولو لپاره د ده د وسله والو ډلو قابلیت په سیده ډول د وسلې او مهماتو د تر لاسه کولو په شونتیاوو پورې تړلی وو . په دې برخه کې لومړی روسیه ډګر ته ور ووته او ورمخکې شوه . احمد شاه له روسي استازیو سره تړاوونه ټینګ کړل . ده د افغانستان د اسلامي جمهوریت د باندینیو چارو وزیر ډاکتر عبدالله عبدالله مسکو ته واستاوه . وزیر په مسکو کې د پوځي - تخنیکي همکارۍ ، او د مسعود له ځواکونو سره د روسیې له خوا د پوځي مرستې په اړه یو لړ لیدنې کتنې وکړې . له احمد شاه سره د روسیې استازیو خبرې اترې پر مخ بوتلې ، چې د هغوی له شمېر څخه یو هم د روسیې د ولسمشر " باریس نیکولایوویچ یلڅین " استازی " ځانګړی سپو استیانوف " وو ، چې مسعود ته ورلېږل شوی وو . [...]

طالبانو د طالب ضد ټلوالې پر ځواکونو سخت ګوزارونه وکړل ، چې پکې هوایي ځواکونو او زغره وال تخنیک برخه اخیستې وه ، خو مسعود وکولای شول ، چې مقاومت وکړي او طالبانو ته یې زیان ورواړاوه . اړینه ده وویل شي ، چې د شمالي ټلوالې په وسله والو ډلو کې وسله ، مهمات او نور تجهیزات تل لږ ول . هغه مرسته ، چې د اوزبکستان او تاجکستان له خوا ورسره کېدله ، له هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه سره د پرتلې وړ نه وه ، چې طالبانو ته د پاکستان ، سعودي عربستان او امريکا متحده ايالاتو له خوا راتلل.

د ۲۰۰۰ زېږدي کال د اکتوبر پر ۲۲ په دوشنبه کې د احمد شاه مسعود او د روسيې د دفاع وزير مارشال " ي. د . سېرګېيف " ترمنځ ليدنه کتنه وشوه . په دغه ليدنه کتنه کې د افغانستان په شمال کې د وضعې او طالبانو غورځنګ له خوا د ګواښ پرضد د ګامونو او چتولو په اړه خبرې وشوې. له دې سره سره ، چې دغې ليدنې کتنې نارسمي ځانګړنه درلوده ، خو بيا هم هغې ته لوی ارزښت ورکول کېده . د خبرو اترو په بهير کې د اسلامي سخت دريځو له خوا ګواښ پرضد پر نومېرلو (مشخصو) لارو چارو باندې بحث وشو . همدا راز د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د پوځي ملاتړ او له هغوی سره د پوځي مرستې په اړه خبرې وشوې. د خبرو په پايله کې روسيې پرېکړه وکړه ، چې د مسعود وسله والو ډلو ته وسله او مهمات نور هم ورزيات کړي . پر دې بله ورځ د طالبانو غورځنګ مشري د روسيې پر پته له ګواښونو سره څرګندونې وکړې. د طالبانو د جګپوړي چارواکي عبدالوکيل مطمن [دا ښايي چې عبدالحی مطمن وي. ژ] د خبرو له مخې : " د روسيې لپاره اړينه ده ، چې د افغانستان په کورنيو چارو کې له لاسوهنې لاس واخلي ، کنه نو دا به ورته ګڼ شمېر خطرناکې ستونزې راپيدا کړي ، چې درنې پايلې به ولري. " [...]

الېکساندر لياخوفسکي او ويا چېسلاف نېکراسوف

مسکو ، ۲۰۰۷ زېږدي کال. (۲۹)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې کورنۍ جګړه

د ۲۰۰۱ ز کال د اکتوبر پر ۷ د امریکا متحده ایالاتو او بریتانیا د " نه ماتېدونکې ازادۍ " په نامه عملیات پیل کړل ، هڅه یې وکړه ، یو ځل بیا د افغانستان ټولنیز - سیاسي حالت ته بدلون ورکړي . په رسمي ډول دا کارندتیاوې له نړیوالې ترهګرۍ او طالبانو غورځنګ سره د هاند و هڅې په نامه یادې شوې ، خو له اره دا له افغانستان سره جګړه وه ، ځکه چې د دغو عملیاتو د پیل پر مهال طالبانو د افغانستان په سلو کې ۹۵ سلنه خاوره تر خپلې څارنې لاندې درلوده . د امریکایي او انګرېزي پوځي هوايي ځواکونو د بمبارۍ په مرسته ، د ایټالیا ، جرمني او فرانسې په ملاتړ ، د شمالي ټلوالې ځواکونو وکولای شوای ، چې د افغانستان ټوله خاوره ونیسي . په دې کار کې روسیې هم ټاکلی رول ولوباوه ، ځکه چې د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې یې په خوراکتوکیو ، پوځي تخنیک او وسلې باندې سمبالولې . همدا راز روسیې د کشف او بهرنۍ څارګرۍ د لویې ادارې له لارې ده ته پوځي سلاکاران هم ورلېږلي ول . د ځینو مالوماتو له مخې ، دغو روسي سلاکارانو ان د جګړه ییزو عملیاتو مشري کوله .

د ۲۰۰۱ زېږدي کال له پیله نه یوازې روسیې ، بلکې ایران او هند هم له مسعود سره پراخه مرسته کوله . ترانسپورتي الوتکې ، چې وسله ، مهمات او خوراکتوکي به پکې بار ول ، به دوشنبې ته راتلې ، یا به هم د کورګان تیوبې په پوځي هوايي ډګر کې ښکته کېدلې . له دې وروسته به دغه توکي او وسله له پولې ها خواته ورلېږل کېدل . د مسعود د مرستندوی د خبرو او پخلي له مخې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د همدغې مرستې له برکته ټلوالې وکولای شوای ، چې شل زره کسه نور اضافي جنګیالان خپلو لیکو ته را جلب کړي.

۲۰۰۹ ز کال د فبرورۍ ۹ .

الېکساندر اکوروکوف ، د «چېکیست» اوبپانه. (۳۰)

له مسعود سره د شوروي پوځونو د وتلو په اړه خبرې څه ډول وې؟

د فبرورۍ پر دولسمه مې په «رېن. تي. وي» چینل کې له نامتو ډګري بولندوی احمد شاه مسعود سره د هغو خبرو اترو په اړه خپرونه ولیده ، چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د څلوېښتم اردو په ملاتړ ، د شوروي اتحاد د دفاع وزارت د کشف د لوی ریاست له خوا ترسره شوې وې. هو ، په رښتیا هم همداسې وه. په لومړي پړاو کې یې د کړنیز کار او نوبت چارې د پوځې څارګرۍ د لوی ریاست د ډګرمن " تکاچیوف " له خوا شوې وې. د دغو کارونو د پایلو او بهیر په اړه تل لوړ مشرتابه ته رپوټونه ورکول کېدل.

په خپرونه کې د کشف او پوځي څارګرۍ د لوی ریاست ښودل شوی ډګرمن " دیما وبرېتېنیکوف " له احمد شاه مسعود سره په خبرو اترو کې برخه نه درلوده ، خو په دغه لوري کې یې کار کاوه.

پخپله " دیما وبرېتېنیکوف " یو اتل شخصیت دی. دی له خپلې ډلې سره د " پنجشېر زمري " په سوړه کې ، پخپله د پنجشېر په دره کې ځای پر ځای شوی وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

. د خپل کار او خدمت په تړاو به تل په خپل " وواز " [جیپ. ژ] موټر کې کابل ته ته. تاسو یې پخپله تصور کړئ ، چې په " وواز " (جیپ) موټر کې له نیم افغانستانه تېربدل څه ډول وي... " دیما " تل په خپل د سینې جېب کې لاسي بم له ځان سره چمتو ساته ، د دې لپاره چې " دوخي " [دوښمنانو .ژ] ته ژوندی پر لاس ور نه شي.

د ۱۹۸۷ ز کال د نوامبر پر ۱۴ ده مخکې له مخکې خپل " وواز " زموږ په مېشتځای ، چې په گلبهار کې وو ، پرې ښود . د راستنېدو پر مهال له موږ سره یو ځای له کابله پر " بي. تي. ار " زغره وال گاډي سپور راستون شو. " بي. تي. ار " زغره وال گاډی د جگړه مارو له خوا پر ماین والوزول شو . " دیما " له چاودنې څو ثانیې مخکې له هغه نه ووت او زیان ورروانه وښت ، خو موټروان یې د چاودنې هوایي څپې وواهه او ژوبل هم شو . موټروان یې له ما سره یو ځای له " بي. تي. ار " زغره وال گاډي څخه ټوپ واچاوه . موږ له یوې ثانیې نه هم لږ مهال وژغورلو . دا کار به په لوی لاس شوی وي ، یا به نه وي ، خو په خپرونه کې داسې ښودل کیږي ، چې د " دیما وېربتېنیکوف " او احمد شاه مسعود ترمنځ خبرې اترې د ۱۹۸۸ زېږدي کال له جنوري څخه پای ته رسیږي ، او پر ۱۹۹۲ ز کال دا خبرې اترې بیا د روسیې فدراسیون د چارواکیو له خوا پیلیږي.

دا ددې مانا لري ، چې دا کار په لوی لاس شوی ، د دې لپاره چې پر ربښتیا ویلو خوله پټه کړي. له هغه شمېر نه شوروي پوځي مشري د یوې لویې بلا په توگه وښیي . وروسته له هغه ، چې ډگرمن " وېربتېنیکوف " ، د کشف او پوځي څارگرۍ د لوی ریاست نور گڼ شمېر افسران ، له افغانستانه د شوروي پوځونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وتلو مخکې هېواد ته ستانه شول ، ما وکولای شول ، چې په ګلبهار کې د خپل یوه ښه ملګري له لارې ، چې په ښکتني (کوزني) ګلبهار کې د جومات امام وو ، په دغه سیمه کې د امنیت له پازوال ذکرالله سره تړاو ټینګ کړم او د هغه له لارې بیا پخپله له احمد شاه مسعود سره تړاو ټینګ کړم. زه وایم ، لکه څنګه چې په ګلبهار کې زموږ په مېشت ځای کې یوازې زه او ژباړونکی پاتې وو ، نو ښکاره خبره ده ، چې د مخکینیو خلکو له خوا ټول تړاوونه ماته راپاتې ول. خو زما نوي ملګري د جومات امام هغه څه وکړل ، چې تر دې مهاله بل هیڅ یو تړاو پرې نه وو توانېدلی. له ډګرمن " تکاچیوف " نه وروسته له احمد شاه مسعود سره اړېکې نږدې پېنځه کاله وروسته زما له خوا بیا ټینګ شول.

دا خبره ربښتیا نه ده ، چې ویل کیږي ، خبرې اترې یوازې د کشف د لوی ریاست او اردو له خوا ترسره کېدې...د ۱۹۸۸ ز کال د ډیسمبر پر یوه شپه ، د مسعود تر څارنې لاندې ساحه کې ، د ذکرالله په واسطه زموږ له خوا یو پیغام احمد شاه مسعود ته واستول شو او په هغه کې ورته وړاندیز وشو ، چې د پوځونو د وتلو پر مهال او له جګړې وروسته پړاو کې هم له موږ سره همکاري وکړي ... دغه پیغام په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سفیر (د بهرنیو چارو مرستیال وزیر) ، د اردو د استازیو ، جنرال " وارېنیکوف " ، (کې . جي . بي) او جنرال " زایڅېف " له خوا لاسلیک شوی وو . امام د احمد شاه مسعود ځری په ټکسي کې سیده زموږ مېشتځای ته راووست ، چې د مسعود له خوا یې زموږ د وړاندیز ځواب له ځان سره درلود . په هغه کې داسې ویل شوي وو : " موږ ګاونډیان یو ، ګاونډیان باید په سوله او دوستۍ کې ژوند وکړي. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه وروسته پوه شوم ، چې مسعود ته د " ستېچکين " اتوماتيکې توپانچې د ډالۍ کولو پرېکړه جنرال " وارېنيکوف " پخپله کړې وه او په دې اړه يې د منځۍ (مرکز) رضايت نه وو اخيستی . د " پي . پي . اېس " دغه توپانچه د ذکرالله پر لاس احمد شاه ته ورولېږل شوه ، خو په دې اړه زه دې ته اړوتم ، داسې رپوټ وليکم : لکه څنګه چې له " زرغونې سيمې " څخه د " دوخي " [يانې دوښمنانو . ژ] د توپ ګولۍ راغله ، له ګلبهار څخه د تګ په موخه زما په راتهولو کړيو ، چمتوکړيو شيانو کې ولګېده نو د " ستېچکين " توپانچه هم ورسره تری تم شوه .

د ۱۹۸۸ ز کال د ډيسمبر په پای کې بايد له ګلبهاره د حکومتي پوځونو وتل پيل شوي وای ، خو مجاهدينو نه غوښتل چې هغوي بې جګړې پرېږدي . کله چې موږ هغوی ته دا تشريح کړه ، چې که چيرې دوی پر حکومتي پوځونو بريد وکړي ، زموږ پوځونه به د متحدينو په توګه لاسوهنه پکې وکړي ، نو له هغه وروسته مجاهدين بېرته شاته ولاړل او د نجيب الله پوځونه پرته له کومه خنډه ووتل . په هغوی پسې له شاه موږ په خپل " بي . تي . ار " زغره وال ګاډي کې پسې وخوځېدو . جبل سراج (جبل السراج) ته مو پر لاره د " ايپيشېف " مرستيال د سمندري پوځ جنرال (ادميرال) " ميخايلوف " وليد . هغه موږ ته وويل ، چې که چيرې موږ د سالنګ له لارې د پوځونو سوله ييزه وتنه په دې ډول سمبال کړو ، نو ما او ژباړونکي ته به د شوروي اتحاد اتلولي راکړل شي . د اتلولۍ درجې خو موږ ته را نه کړل شوې ، خو له احمد شاه مسعود سره خبرو اترو پايينه (دوام) وکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده له استازي سره يوه بله ليدنه كتنه هم په سالنګ كې وشوه . په هغې كې د شوروي پوځي بولنتون (قوماندانۍ) استازي برید جنرال " كريووشېيف " مسعود ته ورانديز وكړ ، چې د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال له حكومتي پوځونو سره په ګډه [د سالنګ . ژ] غاښې تر ساتنې لاندې ونيسي . خو احمد شاه مسعود د راډيوګرام له لارې ماته داسې ځواب راكړ : " مشاور " باريسه " ، موږ لس كاله د شوروي پرضد جګړه كړې ، څو ورځې به نور هم صبر وكړو ، له نجيب الله سره به هيڅ مهال يو موټی نه شم ، خو د شوروي پوځونو د وتلو په لاره كې به خنډ وا نه چوو . " له دې سره سره ، چې زموږ د پوځونو له وتلو مخكې ، د سالنګ غاښې ، د پنجشېر دره او شاوخوا څېرمه سيمې د هوايي ، توپچي او " بوراتينو " د ځواكونو له خوا بمباري شوې ، احمد شاه مسعود پر خپله خبره ودرېد او پر شوروي پوځي كاروانونو يې بريد ونه كړ .

ده هممهال د افغانستان د اسلامي ګوند (حزب اسلامي) جنګيالان نه پرې ښودل ، چې سالنګ ته نږدې شي . [...]

[...] له خپرونې او زما له ليكنې (مقالې) نه ښكاري ، چې د كشف په لوی رياست كې څه ډول خلكو كار كاوه او كوي يې . يوازې يو ډګرمن " تكاچيوف " ۱۴ ځلي د جبهې شاته دوښمنانو ته ورغلی ، د دې لپاره چې د احمد شاه مسعود له استازيو او پخپله له ده سره وګوري . [...]

له افغانستانه د شوروي پوځونو د سوله ييزې وتنې او له جګړې وروسته پړاو كې د ۱۹۸۸ – ۱۹۸۹ ز كال د فبرورۍ تر پايه د همكارۍ په اړه له احمد شاه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود سره د خبرو اترو ترسره کوونکی ، د سمندري پوځ ډگروال " ب . ف . پرېمېنکو ".

۱۵ / ۲ / ۲۰۰۹

د «اتکریتایا اېلېکترونایا گازېته» ورځپاڼه، (۳۱)

افغاني جگړه پرون او نن

[...] پرېږدئ افغانان هغسې ژوند وکړي ، لکه څنگه چې يې دوی غواړي . زموږ لپاره مهمه داده ، چې دغه رژيم به د روسيې په تړاو څه ډول چلند کوي . کله کله خلک وايي : زموږ څومره پوځيان د طالبانو له لاسه ووژل شول ! له افغانستانه د شوروي پوځونو له وتلو وروسته زموږ څومره پوځيان ووژل شول ؟ دولسمه تاڼه (پوسته) په ياد راولئ ، پرې شوي سرونه . په دې کار کې د احمد شاه مسعود خلکو برخه درلوده ، مسعود چې وروسته بيا زموږ متحد شو او موږ وسله ورکوله . [...]

د «راسيیه-۳» اوبپاڼه، (۳۲)

هغوی موږ ته منتظر دي

د " ايشيمبای " په انځورگرۍ موزيم کې د " افغانستان ، د باشکرتوستان (باشقرتستان) د ښارگرو په برخليکونو کې " په نامه د عکسونو د ننداړتون پرانيستلو ته د ورتگ پر مهال ما دا اټکل هم نه کاوه ، چې دا پېښه به ناڅاپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما مخې ته داسې څه رامخته کوي ، چې له هغه نه دې ان په سېنما کې هم کار واخیستل شي. [...] خبره دا ده ، چې دغه نندارتون د دوو پوځي ملګريو ، چې په یوه غونډ کې یې خدمت کاوه ، له ۲۲ کلن بېلتونه وروسته د لېدنې کتنې لپاره یوه پلمه شوه . له هغوی څخه یو د روسیې فدراسیون د امنیت د فدرالي ادارې ډګروال " رینات امینوف " ، چې د اوفا له ښاره څخه دی ، او د فدرالي ادارې جګړن " ویکتور مارفین " دی ، چې اوس رسمي دنده نه لري. د ۱۹۸۰ یمو کلونو په سر کې ، لومړی کس د پوځي کشف او څارګرۍ سلاکار وو ، خو دویم کس د باګرام په هوایي پوځي ډګر کې د ځانګړې څانګې کارمند وو . [...] په رسمي مراسمو کې د ډګروال " امینوف " له وینا څخه : " زموږ له پښت څخه هر انسان خپل برخلیک درلود او په افغاني جګړه کې یې خپله برخه درلوده. څوک سلاکار وو ، او څوک وسله په لاس مخامخ له وسله وال اپوزیسیون سره جنګېده. [...]

زه د خپل کار له مخې له خپلو ملګریو سره په اړیکو کې وم ، د پوځي څارګرۍ له ملګریو سره مې مالګه او ډوډۍ شریکوله. زه د باګرام په هوایي ډګرکې د پوځي کشف او څارګرۍ په برخه کې سلاکار وم ، بیا په اتمه پلې لوا کې وم ، وروسته مې په اووه دېرشمه کوماندویي لوا کې دنده درلوده. زما دوه ژبې پښتو او درې دواړه زده وې ، ځکه خو ماته د ځایي وګړیو د هڅوب (کولتور) اروا پوهنه او ځانګړنې د پوهېدو وړ او نږدې وې.

[...] زما برخلیک داسې وو ، چې ما درې ځلې له احمد شاه مسعود سره لیدنې کتنې کړې دي. موږ له هغه سره په ګډه په افغانستان کې د تری تم شویو شوروي پوځیانو د لټون په اړه خبرې اترې وکړې . دا دنده ماته د همګټو هېوادو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومتونو په شورا کې د انترناسیونالیستي پوځیانو د کومېټې مشر جنرال " روسلان اوشېف " له خوا سپارل شوې او په افغانستان کې پر همدې دنده بوخت شوی وم. زما په یاد دي ، دی په دې اړه ډېر خواشینی وو ، چې زموږ د پوځونو د وتلو د وروستي پړاو پر مهال ، د نجیب الله تر فشار لاندې ، زموږ پوځونو د مسعود پر مورچلو پیاوړې گوزار وکړ. خو له دې سره سره احمد شاه مسعود په خپل زړه کې زموږ د هېواد په وړاندې دوښمني نه وه ساتلې. دی د هغې مرستې لامله ډېر منندوی وو ، چې موږ د طالبانو غورځنگ پرضد وسله واله مبارزه کې له ده سره کړې وه ...

رامیل کاگیروف، د «پودمېتکي» خپرونه، ۳۸ گڼه، ۲۰۰۹ / ۹ / ۱۲ ، (۳۳)

د افغاني پټو د گډولو ډول

[...] لکه څنگه چې د پخواني شوروي اتحاد د دفاع وزارت مرستیال وزیر جنرال «وارېنیکوف» د «یتوگي» مجلې خبریال ته په مرکه کې وویل ، هغه مهال مهمه خبره دا وه ، چې د نجیب الله او احمد شاه مسعود تر منځ د دوښمنانه اړیکو غوټه پرې شي. جنرال " وارېنیکوف " په افغانستان کې د هغه مهال شوروي سفیر " یولي ورونڅوف " سره په گډه زموږ د ځارگرو له لارې د تاجکو له مشر مسعود سره اړیکې ټینگ کړل . " وارېنیکوف " کیسه کوي چې : " موږ له " یولي میخایلوویچ " سره په گډه ان یو لیک ، چې د سفارت له خوا ټاپه شوی او زموږ دواړو له خوا پرې لاسلیک هم شوی وو ، ورولېږه. دا مو ورته وړاندیز کړه ، چې پر هغو مسلو په گډه خبرې وکړو ، چې [د افغانستان. ژ] د شمال او شمال ختیځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجک مېشتي وګړي ورسره لېوالتيا لري. نجيب الله د دې مسلې په بهير کې وو ، موږ هغه ته په دې اړه خبر ورکړی وو . دی په خبرو کې له موږ سره راضي شو او د دغې ليدنې کتنې د ايډيې ملاتړ يې وکړ. خو زه په دې اند يم ، چې ده سملاسي په پټه خپلو لاس لانديو ته بولی (قومانده) ورکوله چې د دغې ليدنې کتنې مخنيوی وکړي. موږ درې ځلي دا ليدنه کتنه وټاکله ، خو همدا درې ځلي د هغې مخنيوی وشو . نجيب الله ځان داسې ښوده ، چې دی د مخنيوی لامله ډېر خواشينی دی. زه فکر کوم ، چې ده پخپله د خبرو اترو شونتياوې له منځه وړلې ، ځکه چې احمد شاه پر ده باندې ښه نه لګېد . " [...]

والېريا سيچووا ، ايرينه مېلنيکووا ، د «يتوګي» مجله، ۲۰۰۱ / ۱۲ / ۴، ۲۸۲ (۴۸) ګڼه. (۳۴)

د پنجشېر عمليات

دا يو شمېر هغه عمليات ول ، چې په افغانستان کې د شوروي پوځونو د شتون د ۱۹۷۹ – ۱۹۸۹ ز کلونو پر مهال په پنجشېر دره کې د شوروي اردو له خوا د احمد شاه مسعود د ډلې پرضد ترسره شوي ول.

۱۹۸۰ ز کال د اپرېل ۹ ، د پنجشېر لومړي عمليات . مجاهدينو له مخامخ مقاومت څخه ډډه کوله ، په وړو ډلو وېشل کېدل ، تيتېدل او له ځايي وګړيو سره ګډېدل.

۱۹۸۱ ز کال ، مارچ ، د پنجشېر ۳ عمليات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۸۱ ز کال د سیپټمبر ۲ ، د پنجشېر ۴ عملیات.

۱۹۸۲ ز کال د می ۱۲ ، د پنجشېر ۵ عملیات . دا عملیات د جنرال " ن . گ . تېرگریگوریانیخ " تر بولندویي لاندې ترسره شول . په دغو عملیاتو کې ۱۲ زره پوځیانو ، ۱۰۴ چورلکو او ۱۲ نورو الوتکو گډون درلود . تر ټولو لویې پېښې د می د ۱۲ نېټې پر شپه پیل شوې ، کله چې د کشف ټولگیو (د کشف ۱۱ ټولیو) د پنجشېر درې په خوله کې پرته له جگړې ټولې واکمنې لوړې (غونډۍ) ونیولې. پر راتلونکې شپه د ۱۷۷ موتوریزه غونډ یو کنډک ، د کشف ټولگیو په ملاتړ ، په دره کې لس کیلومتره وړاندې نورې لوړې واکمنې څوکې ونیولې. د مې پر ۱۷ ، پر دره باندې د هوایي پوځي او توپچي له پیاوړیو گوزارونو وروسته ، درې شوروي کنډکونه درې ته ورننوتل. له هغوی څخه یې دوو پلیو کنډکونو د درې پر لوړو غرنیو لړیو ، د درې ښي او کیڼ لور ته وړاندې تگ او تعرض کاوه . دریم کنډک د درې په منځ کې په گړندي تگ سره د رخې او بازارک په لور مخ پر وړاندې روان وو . د وړاندې تگ گړندیتوب په ۲۴ ساعتو کې له ۷ څخه تر ۱۰ کیلومترو پورې وو .

۱۹۸۲ ز کال اگست - سیپټمبر ، د پنجشېر ۲ عملیات. د مجاهدینو له مشر سره د لومړي ځل لپاره پوخلاینه وشوه ، چې دوه کاله مراعت شوه . شوروي پوځونو ان دا ژمنه هم کړې وه ، چې " له نورو سیالو ډلو سره د وسله والو ټکرونو پر مهال به له احمد شاه مسعود سره پوځي هوایي او توپچي مرسته هم کوي. " تر ټولو دا سکالو ډېره په پام کې نیول شوې او منل شوې وه ، چې " پرپنجشېر باندې دې هوایي گوازرونه نه کیږي. " له احمد شاه مسعود سره ځانگړی کار د] شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتحاد د دفاع وزارت. ژ] د کشف د لوی ریاست ډگرمن کاوه ، چې ده ته ورلېږل شوی وو. دې ډگرمن " مسعود د شوروي اتحاد د ژوند له طرز او د مارکسېزم - لېنینېزم له اثارو سره بلداوه او ورپېژندل یې. "

۱۹۸۴ ز کال د اپرېل ۱۹ - د می ۵ ، د پنجشېر ۷ عملیات. (مارشال س. ل. سوکولوف) په دغو عملیاتو کې ۱۱ زره شوروي ، ۲۶۰۰ دوه زره شپږ سوه افغان پوځیانو ، ۲۰۰ الوتکو ، ۱۹۰ چورلکو برخه اخیستې وه. د اپرېل پر ۲۲ ، وروسته له هغه ، چې سیمه د درنو بم غورځوونکو الوتکو له خوا بمباري شوه ، متحدو پوځونو پر پنجشېر تعرض وکړ. دغه عملیات تر یو بریده بریالي ول. هغه لارې او نور سمبالوونکي ځایونه ، چې مجاهدینو پر ۱۹۸۲ – ۱۹۸۳ ز کلونو د پوخلاینې پر مهال جوړ کړي ول ، ټول له منځه ولاړل او ویجاړ کړای شول. د مسعود یو پلوی او ملگری عبدالواحد یرغمل شو. ببرک کارمل سوبه شوي پنجشېر ته یو پروپاگنډي او تبلیغي سفر وکړ. پنجشېر د یو څه مودې لپاره په بې خطره سیمه بدل شو. له پټې لارې د مالوماتو د ترلاسه کولو له برکته مسعود وکولای شول ، چې له خپلو لویو ځواکونو سره مخکې له مخکې له پنجشېره ووزي او له گوزار څخه ځان وژغوري. دا مالومه شوه ، وروسته له هغه چې شوروي پوځونه بېرته خپل دایمي مېشتځای ته ولاړ شي ، مجاهدین به په پاکستان کې خپلې لیکې بیا ډکې کړې او بېرته به هر څه له سره پیل شي. د اپرېل پر ۳۰ په هزاره دره کې د ۶۸۲ موتوریزه غونډ لومړی کنډک له منځه ولاړ: شوروي پوځ ته ۶۰ کسه د سر زیان واوښت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۸۵ ز کال ، د پنجشېر ۸ او ۹ عملیات. د نهمو عملیاتو په بهیر کې پوځونو وکولای شول ، چې د مسعود ډلې د درې له مرکزي برخې نه پر شاه وتمبوي.

د ۱۹۸۲ زېږدي کال له پیله راهیسې د احمد شاه د وسله والو ډلو پرضد کوم عملیات نه ترسره کېدل.

د ۱۹۸۲ ز کال پوخلاینه:

د پنجشېر د عملیاتو یو له ډېرو مرموزو پېښو څخه د احمد شاه مسعود ژوندي وتل ، د چا پر لاس نه ورتګ وو او د ۱۹۸۲ ز کال پوخلاینې حالات او لاملونه ول . داسې مالومات شته ، چې د شوروي ځارګرۍ مشري له مسعود سره جوړه راغلې وه . د عملیاتو له پیل نه ، د ده د ترورولو له پېښېدو نه مخکې به یې پر خپل مهال ده ته خبر ورکاوه . شوروي ځارګرۍ په افغانستان کې د شوروي او افغان پوځونو او افغان ځانګړیو خدماتو د هغو عملیاتو ، چې د مسعود تر لاس لاندې سیمه کې به ترسره کېدل ، په اړه ده ته مخکې له مخکې خبر ورکاوه او د دغو عملیاتو په مخ کې به یې خنډونه اچول. د دې یو لامل هم زمرد ګڼل کیږي. د شوروي اتحاد د کشف د لوی ریاست ډګروال " اناتولي تکاچیوف " باندې دا شک شوی وو ، چې دی د مسعود لور ته وراوښتی ، ځکه خو دی په تسلیمۍ تورن شو . " اناتولي تکاچیوف " د شوروی اتحاد د دفاع وزارت د کشف او پوځي ځارګرۍ د لوی ریس سترجنرال " پ. اي. ایوا شوتین " له خوا دې کار ته ګومارل شوی وو ، چې له مسعود سره اړیکي ټینګ کړي.

۲۰۱۰ ز کال د جنوري ۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسي برېښنايي پوهنغونډ (ويکيپېډيا) (۳۵)

د افغانستان په اړه: ځمکه، خلک، تاريخ

[...] د افغانستان په شمال ختيځ کې د مسعود د اوځارتيا په پام کې نيولو سره، د ده د ډلو بشپړه ماتې به د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد له پولې سره په همپوله افغاني ولايتونو کې کړکېچ سخت ژور کړی وای.

په دې اړه په افغانستان کې د شوروي ځلوبښتمې شمېرې اردو لوی بولندوی "باريس فسېولودوويچ گروموف" داسې ليکي:

" دا به د ډېر ساده سړي خبره وي، اټکل وشي، چې پياوړي ځلوبښتم اردو ونه شو کړای، د احمد شاه مسعود وسله واله ډله په بشپړه توگه له منځه يوسي. په افغانستان کې شوروي پوځي بولنتون د دې لپاره ټولې شونتياوې درلودې، چې ان د ۱۹۸۵ زېږدي کال له دوبني کمپاينه مخکې ده ته په پنجشېر او دغې درې ته څېرمه سيمو کې بشپړه پوځي ماته ورکړي. که چيرې دې ته اړيزه پيدا شوې وای، موږ به مسعود له منځه وړی وای. له ما سره په دې برخه کې هيڅ مهال کوم شکونه نه راپيدا کېدل، او اوس هم راسره نشته. پخپله احمد شاه هم پر خپل حالت ډېر ښه پوهېده، چې ښکاره خبره ده، له شوروي پوځيانو سره يې د ده پر سياست اغېز کاوه: دی تل په دې پوهېده، چې د کوم کار کولو اجازه ده ته ورکړل شوې او د څه شي په خاطر به ده ته سخته سزا ورکړل شي. "

ب. و. گروموف، «محدود پوځي ټولگي». ۲۰۰۸ / ۱۰ / ۱۱، (۳۶)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوونۍ سیاسي پایلنیوی

د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر ۷ - ۱۴

د پنجشنبې پر ورځ ماښام ، د سیپټمبر پر ۹ ، په افغانستان کې د شمالي ټلوالې د ځواکونو پر مشر احمد شاه مسعود باندې ځانمرگی برید وشو . [...] اوس د ده مرستیال ، د امنیتي خدماتو پازوال محمد فهیم د ده پر ځای د شمالي ټلوالي د مشر په توگه ټاکل شوی دی . شمالي ټلواله د پخواني شوروي اتحاد د منځنۍ اسیا د جمهوریتونو او طالبانو ترمنځ وروستی خنډ وو . د منځنۍ اسیا جمهوریتونو هڅه کوله ، چې د شمالي ټلوالې ملاتړ وکړي . دغو جمهوریتونو او روسیې تر هر چا ډېر د شمالي ټلوالې او احمدشاه مسعود ملاتړ کاوه ؛ وسله ، دارودرمل او خوراکتوکي یې ورکول . ایران او هند هم له مسعود سره ډېره لېوالیتا درلوده ، او مرسته یې ورسره کوله.

[...] دا تصادفي خبره نه ده ، چې د مسعود له مړینې وروسته سملاسي د " ولادیمیر پوتین " او تاجکستان ولسمشر امام علي رحمانوف تر منځ بېړنۍ ټیلیفوني خبرې وشوې . پر راتلونکي لنډ مهال باید په دوشنبه کې د روسیې ، ایران ، تاجکستان ، هند او اوزبکستان د بهرنیو چارو وزارتونو او ځانگړیو خدماتو د استازیو تر منځ لیدنه کتنه وشي . [...]

د «نیکولو . ابم» د سیاسي سلا مشورو مرکز اوبپانه . (۳۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

«د کارفاګېن دولت باید ړنګ شي» دویمه برخه

[...] په پنجشېر کې د طالبانو له خوا د تاجکانو ماتو شویو ځواکونو له شاتګه وروسته سملاسي ، رباني چې د پیاوړتیا له پلوه یوازې له حکمتیار سره پرتله کېدای شو ، بیا هم په هرډول چې وو د اوړو د پوزې په څېر د افغانستان قانوني هېوادمشر [؟. ژ] په توګه په بشپړه توګه ځان سیوري ته کړ او پټ شو. د شمالي ټلوالې مشري مسعود پر خپله غاړه واخیسته.

[...] د پنجشېر د زمردو کانونو ده ته په کال کې تر ۳۰۰ میلیونه ډالرو پورې عاید ورکاوه. د ده د تره [او یا ښایي چې تروزي وي. ژ] پر ۱۹۸۰او ۱۹۹۰ یمو کلونو کې په اروپا کې د قیمتي ډبرو د سوداګر په توګه نامتو وو او هر مهال کېدای شو ، چې رانیونکی ترې په لویه اندازه قیمتي ډبرې رانیسي. [...]

دا خبره له هیچا پټه پاتې نه ده ، چې شمالي ټلواله پر خپل تاکتیکي مهارت لرونکي مشر او ستونزمن لاري غرونو سربېره ، د بهرنیو مرستو له برکته پر پښو ولاړه وه. پر پورته یادو شویو کورنیو عایداتي سرچینو سربېره ، هند ، چې په افغان ډګر کې یې د پاکستان پرضد کوټلی رول لوباوه ، له شمالي ټلوالې سره سترې مالي مرستې کولې. د " واجپای " داو ډېر ستر وو : د برې په صورت کې له هند سره په لانجه کې د پاکستان ستراتېجیکي حالت ، چې بې له دې هم ښه نه وو ، له لا لوی کړکېچ سره مخامخېده. وسله ورته د ایران او روسیې له خوا پرېمانه ورکول کېده ، په تېره بیا روسیې خو خپل دا کار دومره نه پټاوه. د ۲۰۰۰ ز کال په مني کې د روسیې د امنیت شورا ریس " س. یوانوف " په ډانګ پېیلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل ، چې " په سیمه کې د خپل ستراتېجیکي ملګري [مسعود . ژ] ملاتړ کوي " . مسعود هم روسیې ته په هماغه ډول ځواب ورکاوه : هغه څوک ، چې د ۱۹۸۰ یمو کلونو په نیمایي کې یې د سر په خاطر ، په افغانستان کې شوروي محدودو ټولګیو یو نیم میلیون افغانۍ انعام ټاکلی وو ، هغه اعلان وکړ ، چې روسیه د افغانستان تر ټولو مهم ملګری دی .

له طالبانو وروسته د افغانستان د راتلونکې انځور په ټوله کې څرګند وو . له مسعود سره برابر بل داسې کوم ډګري بولندوی نه لیدل کېده . بل تر ټولو پیاوړی بنسټپال حکمتیار ، چې ایران ته تښتېدلی وو ، خپل خلک له لاسه ورکړل او له طالبانو سره یو ځای شول . ده خپله اتوریته له لاسه ورکړه . د نورو افغان سیاستوالو قطر ډېر کوشنی وو . د نورو ټولو افغاني ، ملي لږه کیو ، دیني ځانګړنو تر څنګ ، د هند ، ایران او روسیې لپاره ګټوره وه ، چې مسعود د افغانستان مشر شي . په منځنۍ اسیا کې د روسیې د ملګرو هېوادو سویلي پوله د امو سیند پر غاړه تېره شوې . دې ډول بدلون خپل منفي اړخونه درلودل ، چې هغه پاکستان او امریکا متحده ایالات وو ، چې یوې خواته پاتې کېدل . متحده ایالاتو د افغانستان د خاورې له لارې د غاز نللیکې د تېرولو له پلان څخه لا لاس نه وو اخیستی . [...]

۲۰۰۲ ، ک. بوګدانوف، م . برماکوف، س . ستارکوف. د «ابمپېرسکي ګېنېرالني شتاب» اوبپانه. (۳۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان: د رغاونې کارونه

د فبرورۍ پر **۱۵** ، له افغانستانه د شوروي پوځونو د وتلو شلمه کالیزه پوره شوه . زما په یاد نه دي ، چې پر **۱۹۹۹** زېږدي کال دې په روسیه کې د دغې پېښې لسمه کالیزه څا شانداره لمانځلې وي. د " بلځین " د واکمنۍ پر مهال خلک پر دغه جګړه باندې شرمېدل ، خو اوس خبره بل ډول ده. پخپله قضاوت وکړئ. [...]

احمد شاه مسعود پر ۱۹۹۲ – ۱۹۹۸ زېږدي کلونو د خپلواک افغانستان د دفاع وزیر وو . د طالبانو واک وځواک ته له رسېدو وروسته د شمالي ټلوالې مشر شو او د طالبانو پرضد يې هاند و هڅه پیل کړه. دی هغه مهال د روسيې متحد وو . [...]

اي. داویدوف، د «روبېژ» اوبپانه (۳۹)

له سي . ای . اې تر تهرانه

[...] روسیه د افغانستان د نږدې ګاونډیانو له شمېر څخه نه ده او له افغانستان سره د مرسته کوونکیو هېوادو ، چې د دغه هېواد د وټې (اقتصاد) د بیا رغاونې لپاره په میلیونونو ډالر ببلوي ، په شمېر کې نه راځي. خو روسیه د منځنۍ اسیا پر هېوادو باندې د خپل اغېز او په افغانستان کې له شمالي ټلوالې سره د خپلې ډېر کلیزې همکارۍ په پام کې نیولو سره ځانګړی ځای لري. داسې ښکاري ، چې د همدغو لاملونو او حالت په پام کې نیولو سره ، په روسیه کې د افغانستان نوی سفیر ګومارل کیږي. په روسیه کې د افغانستان نوی سفیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود کشر ورور احمد ضیا مسعود شو. له احمد شاه مسعود سره د روسي پوځیانو نږدې او ټینګ اړیکي د هیڅا لپاره کومه پټه خبره نه وه: د ده الوتکې د تاجکستان د کولاب په پوځي هوايي ډګر کې ځای پر ځای شوې وې. دا فاکټ، چې د مسعود د میراث خوړونکي ټاکنې په دوشنبه کې ترسره شوې او په هغو کې جګپوړو روسي پوځي چارواکیو برخه درلوده، پخپله په دې اړه د ډېرو خبرو او مسلو څرګندويي کوي. اوس نو په مسکو کې د افغانستان نوی سفیر د روسیې د متحدو ځواکونو یانې شمالي ټلوالې استازی شو. [...]

۱۳ / ۳ / ۲۰۰۲

د «نیوز ایران. رو» خبري اژانس اوبپاڼه. (۴۰)

د مسعود یاد

له الېکساندر کنیازېف سره د مرکې یوه برخه

پوره لس کاله پخوا د ۲۰۰۱ زېږدي کال د سیپټمبر پر ۱۰ افغان مجاهد احمد شاه مسعود د یو ځانمرګي برید پر مهال له سخت ټپي کېدو وروسته مړ شو. نن په دې اړه د روسیې د پوهنو اکاډېمۍ د ختیځ پېژندنې انستیتیوت له پوهنیز کارکوونکي «الېکساندر کنیازېف» سره مرکه شوې ده. کنیازېف له مسعود سره ښه پېژنګلوي درلوده، پر ۱۹۹۰ یمو زکلونو یې په افغانستان کې ډېر ځله ورسره لېدنې کتنې کړې، په بېلابېلو سفرونو او جبهه کې ورسره ملګری وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په افغانستان کې د شوروي کمپاین پر مهال مسعود زموږ پرضد جنګېده. دی کله او پر کومه شېبه زموږ ملګری شو؟

ځواب: د ۱۹۸۰ مو ز کلونو تاریخ تر اوسه لا نه دی لیکل شوی. ډېر لږ خلک پوهېږي او خبر دي چې د هغې جګړې پر مهال احمد شاه مسعود یو له هغو ډګري بولندویانو څخه وو چې د شوروي اتحاد له لوري ورسره پرله پسې خبرې اترې کېدې او هڅه کېده چې د همکارۍ اړیکي ورسره ټینګ شي. له هغه سره په پرله پسې ډول دوه اړخیز ګډ کارونه ترسره کېدل او ډېر ځله ورسره د ځايي پوخلاينې په اړه هوکړه لیکونه لاسلیک شوي دي. د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت د کشف د لوی ریاست ډګرمن، چې نوم یې نه شم کولای یاد کړم، اوږده موده له احمد شاه سره یو ځای وو او هڅې یې کولې چې د شوروي پلوه ځواکونو پر لور یې رامات کړي. ده مسعود د شوروي ژوندانه له برياوو (لاسته راوړنو) او مارکسېزم-لېنینېزم له اثارو سره پېژانده. ...[...]

۲۰۱۱ / ۹ / ۸

د «فرغانه نیوز» نړیوال خبري اژانس. (۴۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب دویمه برخه

مسعود ، نښه يي توکي او قيمتي ډبرې

د روسيې فدراسيون د گمرک دولتي کومېټه

د ۲۵/۹/۱۹۹۷ نېټې ۴۴۷۵ / ۰۷ - ۰۷ شمېره رسمي ليک (مکتوب)

له افغانستانه د نښه يي توکيو د قاچاق په اړه

په اداره کې د شتو مالوماتو له مخې ، په افغانستان کې د پوځي - سياسي لانجې د ټولو په خپل منځ کې مخامخ شويو مخالفو لوريو يو له تر ټولو لويه مالي سرچينه د نښه يي توکيو توليد او سوداگري ده. د نښه يي اومو توکيو د پخولو کار او سمهال له پاکستان سره څېرمه قبايلي سيمې ته لېږدول شوی دی. له دې لامله ، چې د افغانستان د وگړيو ډېری برخه د کار او عايد نورې سرچينې نه لري ، د طالبانو مشري د نښه يي توکيو د توليد د بندولو په برخه کې کوم گامونه نه اوچتوي.

د روسيې خاورې او وړاندې لوېديځې اروپا ته نښه توکي د منځنۍ اسيا د دولتونو د خاورو له لارې په ترانزيټي ډول لېږدول کيږي. د نښه يي توکيو د لېږدولو تر ټولو لويې لارې دادي: اشکاشم - خروگ - اوش - مسکو - لوېديځه اروپا او عشق اباد - باکو - مسکو. د اومو نښه يي توکيو ، نيم چمتو شويو

(c) ketabton.com: The Digital Library

توکیو او چمتو شویو هیروېینو د پېرودلو کار په هېلمند ، کندهار ، غزني ، ننګرهار ، لوګر ، کندوز او کونړ کې ترسره کیږي.

داسې مالومات شتون لري ، چې جنرال مسعود [احمد شاه مسعود . ژ] د نېشه يي توکيو په سوداګرۍ کې لاس لري ، او دې لور ته د نېشه يي توکيو د رالېږدولو لپاره له تخاره د تاجکستان کولاب ته دهليز نه کار اخلي. دغه توکي له تاجکستانه بيا روسيې او د همګڼو ټولنې نورو هېوادو ته لېږدول کيږي . همدا راز له دوشنبې څخه اروپا ته د نېشه يي توکيو د لېږدولو کار د دوبی له لارې د "Tanzanian Airlines", هوايي چلند د دوو "ان-۱۲" ډوله الوتکو پر مټ تر سره کيږي . دا الوتکې د قيمتي ډبرو د صادراتو تر نامه لاندې په پټه د نېشه يي توکيو د لېږدولو کار کوي.

دا ليک په کار کې د کارولو لپاره د ادارې د سرپرست له خوا ولېږل شو .

ا . و . کلېپوف

د «يورا سېروېس» اوبپانه. (۴۲)

د قرغزستان د هېوادمشرۍ څوکۍ ته د نوماند «کوبانيچبېک توګوچباى اولو اپاس» له وينا څخه

د منځنۍ اسيا په سيمه کې ډېره اندېښمنه وضعه رامنځته شوې. د منځنۍ اسيا دولتونو کورنی او بهرنی سياست د ښکاره سياسي او هغو ټولنيزو پروسو د ټولو څيزونو غبرګون نه کوي ، چې په دغو جمهوريتونو او هغوی ته نږدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکو کې پېښېږي . د منځنۍ اسيا د ډېرى دولتونو د مشرانو له لوري بې غورۍ داسې حالت رامنځته کړی ، چې کېدای شي ډېر کړکېچن وبلل شي . د ۲۰۰۱ زېږدي کال تر پسرلي پورې د دغې وضعې وده کېدای شي چې په کارنده جګړه ييز پېر باندې بدل شي.

د دې دليل په پام کې نيولو سره ، زه غواړم په منځنۍ اسيا کې د اوسنۍ سياسي وضعې په اړه ښکاره سياسي څرګندونه وکړم او هغه دا چې:

لومړی: د اوزبکستان ، قزاقستان او قرغزستان د حکومتي پوځونو تر منځ ، د بېلابېلو وسله والو افراطي ډلو ، چې له تاجکستان سره سياسي تړاو لري (د اپوزيسيون د چينل له لارې) د وروستيو دريو - پېنځو کلونو په بهير کې پرله پسې کارنده جګړه ييزه مخامختيا روانه ده.

دويم: د هغو اورپکو ډلو ، چې د تاجکستان پر پلوۍ جنګيږي ، شمېر نن ورځ تر ۱۳۰ يوسلو دېرش زره کسانو پورې رسيږي ، چې لاندينۍ ډلې پکې شاملې دي:

- هغه افغاني جګړه مارې ډلې چې د احمد شاه مسعود تر لاس لاندې ، د افغانستان د خاورې په نږدې سيمو کې ځای پر ځای دي او د پلان له مخې په پرله پسې ډول د تاجکستان خاورې ته ننوزي ، چې شمېر يې نږدې ۸۰ زرو کسانو ته رسيږي ؛
- د تاجکستان په خاوره کې ، د تاجکستان د متحد اپوزيسيون وسله والې ډلې ، چې شمېر يې نږدې دېرشو زرو ته رسيږي ؛
- د اوزبکستان اسلامي غورځنګ ، چې شمېر يې نږدې پېنځو زرو ته رسيږي ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د تاجکستان پوځي وسله والې ډلې ، چې شمېر يې نږدې ۱۵ زرو ته رسيږي ؛

دريېم : پوځي عمليات له ۴ تر ۷ زرو کسانو په شمېر سره ، د موسم د دوراني غونډال په پام کې نيولو سره ترسره کيږي . وسله والې ډلې له سنجول شوي تاکتيک څخه کار اخلي او په داسې اوپراتيفي ډلو وېشل شوې ، چې شمېر يې له ۱۵ تر ۱۰۰ کسانو پورې رسيږي. دوی د جيرگتال ، غرني بدخشان ولايت او قره تېگين درې په غرنيو سيمو کې ځای پر ځای دي.

د اوش ولايت ، د قرغزستان سويلي سيمې ، د اوزبکستان د خاورې يوه برخه ، او نږدې ټول تاجکستان د تاجکستان د متحد اپوزيسيون د جوړښتونو تر څارنې لاندې دي.

څلرم: په اوسني وخت کې د تاجکستان ، اوزبکستان او قرغزستان غرنيو سيمو ته په نږدې سيمو کې پوځي ډلې ، د وسلو او تخنيک زېرمتونونه چمتو شوي ؛ د قزاقستان خاورې ته د وسله والو پوځي ډلو د ننوتو اډه جوړه شوې ، چې پر راتلونکي مهال بيا له هغه ځايه د روسيې فدراسيون د تاتارستان او باشقورتستان جمهوريتونو ته ننوزي.

پېنځم : د دغو جگړه مارو ډلو سياسي او مالي ملاتړ ، د هغوی د کار او کارندتيا د سمبالولو چارې د ايران ، پاکستان او سعودي عربستان د ځانگړيو خدماتو له خوا ترسره کيږي. (دوی په کارنده توگه د دې چارو نوبت له تورکيې څخه په خپلو لاسو کې اخيستی دی) . د دې لپاره له داسې چينلونو څخه کار اخيستل کيږي ، چې د نېشه يي توکيو په نړيواله سوداگرۍ کې لاس لري ، لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود ، د تاجکستان متحد اپوزیسیون ، د اوزبکستان اسلامي غورځنګ ، او د تاجکستان هغه پوځي ډلې ، چې له آره د اسلامي افراط غوښتونکیو جوړښتونو تر څارنې لاندې دي .

منځنۍ اسیا د نښشه یي توکیو د سوداګرۍ پر یوه ترانزیټي ، د نړیوالې ترېنګلتیا او ترهګرۍ د سرچینې په سیمه بدلیږي.

شپږم : په دې شرایطو کې رسمي تاجکستان او د هغه ولسمشر رحمانوف په ښکاره دا وس نه لري ، چې د تاجکستان د اپوزیسیوني مشر سید عبدالله نوري او د تاجکستان د متحد اپوزیسیون په وړاندې مقاومت وکړي ، ځکه دوی ته دا شونتیا ورکړ شوې ، چې د دغه هېواد د واکمنۍ په جوړښتونو کې ځای ونیسي.

د تاجکستان پر پوله د روسیې ۲۰۱ دوه سوه یو شمېره فرقه د څه شي لپاره جنګیږي ، په داسې حال کې چې ټول تاجکستان د اسلامي افراط غوښتونکیو ځواکونو ته بې جګړې تسلیم شوی ؟

اووم : په اوسني وخت کې وضعه موسمي فاکتور تم کړې ، ځکه چې د ژمي پر موسم ، د منځنۍ اسیا په غرنیو سیمو کې غاښي یا کوتلونه ، او نرۍ لارې واورو بندې کړې دي . په پسرلي کې به کارنده پوځي ننوتنې او وسله واله مخامختیا پیل شي.

اتم : وضعه تر یو بریده تر مثبت او سمونې اغېز لاندې راغلې. سربېره پر دې ، سوله ییزه دموکراتیکه لاره غوره شوې. د دې لپاره اړینه ده ، چې د قرغزستان مشر یو کارنده او پرېکنده سیاستوال شي. دا به وضعه په بنسټیز ډول بدله کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، اسلامي افراط غوښتونکي به له ډاډمنې شاتنۍ جبهې او په ډېرو ستراتېجيکي لوريو کې به يې د جګړه ييزو کارندتياوو له شونتيا بې برخې کړي [...] .

بيشکېک ، ۲۳ / ۹ / ۲۰۰۰

د «سلاويانسکي مير» خبري اژانس اوبپاڼه. (۴۳)

د نېشه يي توکيو بهرنۍ پيسې

له تاجکستان څخه تر روسيې پورې دا بيه سل ګرايه لوړېږي

د يکشنبې پر شپه له افغانستان سره په ګډه پوله کې د تاجکستان د سنګير په سيمه کې ، د دغه هېواد د کورنيو چارو وزارت کارکونکيو د نېشه يي توکيو يوه بله جوپه نېولې ده . د نېشه يي توکيو له لېږدونکيو کسانو سره ۷۰ کيلوګرامه هيروپين نيول شوي. دا نېشه يي توکي پر راتلونکي لنډ مهال بايد لومړی قرغزستان او له هغه ځايه بيا روسيې ته لېږل شوي واى.

د روسيې د فدرالي سرحدي خدمتونو د مرستيال ريس ډګرجنرال " الېکسي کوژېونيکوف " په وينا ، په خو اشينۍ سره بايد وويل شي ، چې په دې وروستيو کې د تاجکستان په خاوره کې د دومره لويې جوپې (پارتۍ) نېشه يي توکيو نيول کومه کمپېښه خبره نه ده . په دې وروستيو څو مياشتو کې د نېشه يي توکيو افغان لېږدوونکي ځانګړې کارندتيا ښيي. يوازې په جولای او اګست مياشتو کې ، پوله ساتو څه د پاسه ۳۰۰ کيلوګرامه هيروپين نيولي ، چې د دوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړو حجم د پولې پخواني او اوسني ټول ساتونکي هېښ کړل. د جولای پر ۲۴ د مسکو په نامه پوله ساتې ډلې ۱۵۰ کیلوګرامه هیرویین ونیول. د اګسټ پر ۱۵ د پولې په هماغه ځای کې د نېشه یي توکیو د لېږدوونکیو یوه ډله ونیول شوه ، چې هڅه یې کوله ۱۱۰ کیلوګرامه هیرویین د تاجکستان خاورې ته پورې باسي.

له افغان-تاجک پولې څخه نه یوازې هیرویین راتېرېږي . " الېکسی کوژیونیکوف " وویل ، چې د تېرې چهارشنبې (جمعې) پر ورځ پوله ساتو یو ټن اومه اپین ونیول. بې ښندې باید وویل شي ، چې دا د سرحدي فدرالي خدمتونو په تاریخ کې د نېشه یي توکیو تر ټولو لویه نیول شوې جوپه ده. [...]

د پولې بشپړه بندونه په اصل کې ناشونې ده. د نېشه یي توکیو لېږدوونکي له هر ډول شونتیاوو ، ان له ډېرې کوشنۍ شونتیا څخه هم کار اخلي. روسي پوله ساتي هره ورځ له ۷ تر ۱۰ پورې له پولې د راتېرېدو هڅې شنډوي. د دې هڅو ډېری یې د نېشه یي توکیو د لېږدونکیو له خوا کېږي ، خو د کشف ډلې هم پکې لیدل کیږي. دا ډلې تاجکستان ته د تېرېدو موخه نه لري ، بلکې غواړي پوه شی ، چې د پولې کومه برخه کمزورې ده. کله چې د پولې کمزورې برخه ومومي ، بیا نو د نېشه یی توکیو لېږدوونکي هماغه ځای ته ورځي. د جنرال " کوژېونیکوف " په وینا ، دا ډلې ډېرې ښې منظمې دي. په دغو ډلو کې د کشف کسان ، پنډیان او د پوښښ (حمایې) ډله شتون لري. د پوښښ ډله په افغان لوري کې پاتې کیږي او که چیرې د نېشه یي توکیو لېږدوونکي کسان پر سرحدي کمین وربرابر شي ، بیا نو هغوی پر پوله ساتو باندې سخت اور بلوي او خپل کسان حمایه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له افغانستانه د نښه يي توکيو د قاچاق په اړه د پوله ساتو اټکلونه او ارزونې ډېرې نا ارامونکې دي. د کشف د مالوماتو له مخې ، تاجکستان ته ځېرمه په افغان خاوره کې په ټنونو نښه يي توکي زېرمه شوي او تاجکستان ته د رالېږدولو لپاره چمتو دي. دا کومه هېښنده خبره نه ده. په افغانستان کې جګړه روانه ده ، او مخالف لوري ډېرو پيسو ته اړتيا لري. هم طالبان او هم احمد شاه مسعود په دې ډېر ښه پوهيږي ، چې د جګړه ييزو بوديجو يو له ډېرو لويو سرچينو څخه د نښه يي توکيو ډالر دي. د نښه يي توکيو تر ټولو ډېره نږدې او ګټوره لار د تاجکستان له پولې تېره شوې. د " الېکسی کوژېونيکوف " په وينا " شننه دا ښيي ، چې په افغانستان کې د يوه کيلوګرام نښه يي توکيو بيه په منځني شمېر تخمينا ۷۰۰ ډالره ده . له پولې تر راتېرولو وروسته يې د يوه کيلوګرام بيه ۸۰۰ ډالره کيږي ، خو په دوشنبه کې يې بيا بيه له ۱۵۰۰ تر ۲۰۰۰ ډلرو پورې لوړيږي. په قرغزستان کې د هماغه يوه کيلوګرام بيه له ۲۰۰۰ تر ۷۰۰۰ ډالرو پورې ده، خو په روسيه کې يې بيا بيه ان تر اويا زره (۷۰۰۰۰) ډالرو پورې لوړيږي.»

فدرالي سرحدي خدمتونه وايي ، چې له همدې لامله خو هغه او دغه لوري هيڅ وخت نه غواړي ، چې د هيروپينو د راتېرولو کار بند کړي. [...]

رومان اوکولوف، د «سېم دنی» اونيزه مجله، ۲۰۰۰ ز کال د سيپټمبر ۷، (۴۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شيطان خاوره

[...] تاسو خبر شئ چې مسعود ، چې پلويان يې د پنجشېر زمري په نامه يادوي ، د مهماتو ، د زغره وال تخنيک د اضافي پرزو او خوراکتوکيو لګښت په منظم ډول راکاوه. ده د دغه لګښت يوه برخه د هغو لعلونو (ياقوتو) څخه پوره کوله ، چې د نړۍ يو له ډېرو لويو کانونو څخه يې په پنجشېر دره کې دی. دا بشپړه شونې ده ، چې د لګښت يوه برخه يې پر نېشه يي توکيو پوره کوله. دغه نېشه يي توکي اروپايي هېوادو ته لېږدول کېدل. د هيرويينو دغه پيسې په پټو عمليا تو باندې لګښتېدې او يا هم د ټاکليو اشخاصو جېبونو ته تللې. په دې ډول مسعود نه يوازې چې د مسکو پوروړی نه دی ، بلکې له مسکوه يې يو ځل هم د نغدي مرستې د زياتوالي هيله نه ده کړې. [...]

«ېفګېنی دوانوف» د جګړې د ګډون کوونکيو د ترهګرۍ ضد ټولنې «الفا» ورځپاڼه. د ۲۰۰۰ ز کال اکتوبر، (۴۹) ۱۰ ګڼه ، د «سپېڅناز-رو» اوبپاڼه، (۴۵)

کرېملين د نېشه يي توکيو له کاروبار کوونکيو سره ګډه برخه لري

روسي پوځيان له مسعود سره د نېشه يي توکيو په سوداګرۍ کې نږدې اړيکي لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خواشيۍ سره ، چې د ليکنې سرليک استعاره (کنايه) نه ده او کوربټ هيجان راپاروونکې هم نه ده . زه غواړم هغه فاکټونه دلته ياد کړم ، چې ټولو ته څرګند دي ، خو ډېر يې نه غوړاي چې ويي وينې او ځان پرې پوه کړي.

زه د خپل هېواد -روسيې د تبعه په توګه غواړم خپل وګړنې دريځ څرګند کړم. کله کله د سړي زړه کيږي ، چې له روسي چارواکيو سره همدردي وکړي. دوی ډېرې هڅې کوي، خو څه نه ترې جوړيږي. د نېشه يي توکيو پېښه د ټولو لپاره په ډانګ پېيلې خبره ده. نه غواړم خبره اوږده کړم ، اصلي فاکټونو ته به راشم.

لومړی فاکټ. په اوسنۍ ټولنه کې نېشه يي توکي او د هغوی کارېدنه يو لوی غم دی. دې غم په روسيه کې ګواښوونکي مقياسونه خپل کړي دي.

په وروستيو لسو کلونو کې ، په روسيه کې پر نېشه يي توکيو د روږديو کسانو شمېر ، لکه څنګه چې تل کم ښودل کيږي ، ۱۲ ګرايه زيات شوی دی.

دويم فاکټ. د ټولو نېشه يی توکيو (په تېره بيا هيرويينو) غټه برخه روسيې ته له منځنۍ اسيا ، که کره وو ايم له تاجکستانه راځي.

درېيم فاکټ . په تاجکستان کې د امام علي رحمانوف ، چې د کولاب له قبېلو څخه دی ، روسی پلوه رژيم د واک واګي په لاس کې لري. تاجکستان د همګټو هېوادو ټولنې غړی دی او هلته د روسيې پوځي اډې پرتې دي.

څلورم فاکټ. تاجکستان ته له افغانستانه نېشه يي توکي راځي. دا تصديق او تاييد په مسکو کې کوي. موږ به هم دا تاييد ومنو ، ځکه چې له دوی سره باندې (موافق) يو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېنځم فاکټ. پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه د شوروي پوځونو له وتلو وروسته ، شوروي پلوه هېوادمشر نجیب الله پر ۱۹۹۲ ز کال د ډګري بولندویانو له خوا راوپرزول شو ، خو له دې پېښې سره کورنۍ جګړه پای ته ونه رسېده ، بلکې تاجکستان ته هم پسې راواوښته. یو کال وروسته پر ۱۹۹۴ ز کال د هېواد په سویل کندهار کې د طالبانو غورځنګ راپیدا کیږي. دوی خلک دې ته رابولي ، چې په هېواد کې باید خونړۍ ګډوډۍ د اسلام سپېځلي دین له لارې پای ته ورسیږي. اړینه ده وویل شي ، چې د افغانانو په منځ کې ګڼ شمېر خلکو له دوی ملاتړ څرګند کړ.

دلته خبره یوازې د پاکستان له لوري د مالي سخاوت په اغېز کې نه وه ، هغه هېواد چې حکومت یې په رښتیا هم نه غوښتل ، د برهان الدین رباني داړه مار حکومت پر ځنګ ولري.

طالبان په هېښنده توګه ډېر زر د افغانستان ټوله خاوره نیسې او د ۱۹۹۶ ز کال په سیپټمبر میاشت کې د ډګري بولندویانو حکومت له کابله پر شاه تمبوي. دا مهال افغانستان پر دوو برخو وېشل شوی وو.

د ډګري بولندویانو شمالي ټلواله ، چې احمد شاه مسعود یې تر ټولو اغېزمن ګڼل کېده ، د افغانستان د خاورې نږدې پېنځه سلنه ، د هېواد په شمال کې غرنۍ سیمه ، چې له تاجکستان سره همپوله ده ، تر څارنې لاندې لري.

د شمالي ټلوالې وسله والې ډلې په ټوله کې له تاجکانو جوړې دي. (مسعود هم له توکمیز پلوه تاجک دی). د هېواد نوره خاوره د طالبانو تر لاس لاندې ده. دوی په ټوله کې پر پښتنو تکیه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې سره سم ، اړينه ده پر دې منښته وشي ، چې طالبان د شريعت په وړاندې د ټولو وګړيو د برابرۍ سياست په کارنده توګه په مخ کې نيسي ، چې د افغانانو نورې توکميزې ډلې هم ورو ورو د طالبانو لوري ته ورجلبيږي.

شپږم فاکټ. له افغانستان څخه د نېشه يي توکيو راتلونکی بهير شمالي ټلواله کنټرولوي . اړينه ده وويل شي ، چې له تاجکستان سره نږدې خاوره ، چې هيرويين ترې راځي ، د مسعود تر لاس لاندې ده.

لکه څنګه چې د " وېرسيه " ورځپاڼه د (۱۵ (۱۳۹) ګڼې په اووم مخ کې ، د " اندری چېرتانوف " د " ټول واک طالبانو ته ") په ليکنه کې خبر راکوي ، چې " د افغانستان د نېشه يي توکيو ډېری کارو بار کوونکي تاجکان دي . " شمالي ټلواله ، چې په بدخشان کې د طالبانو له خوا راايساره شوې ، په کومو پيسو جنګيږي ؟

د طالبانو مالي ملاتړ اسلامي سازمانونه ، او پاکستان کوي ، چې د خپلو شمالي پولو ساتنه يې په ګټه ده او تر دې څه موده مخکې پورې هم د «يونيکال» په نامه امريکايي نفتي کمپنۍ. اړينه ده وويل شي ، چې نېشه يي توکي پخپله د شمالي ټلوالې له سيمې څخه روسيې او اروپا ته ځي . دا هر څه پخپله ټوله موضوع روښانوي چې : د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې ، د کولمبيايي چيريکيانو په څېر د نېشه يي توکيو د پلور له برکته سمباليږي.

اووم فاکټ. د پورته يادې شوې ليکنې ليکوال ليکي ، " روسيه د مسعود ملاتړ کوي " . وړاندې داسې لولو : " د دولتي دوما د صنعتي چارو د کومېټې مشر " انتون سوريکوف " ، پوځي ځانګړيو خدماتو ته نږدې سړی دی . دی وايي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود یوازې د روسیې د پټ ملاتړ له برکته کولای شي ، چې د طالبانو پر وړاندې مقاومت وکړي.

مسعود د افغانستان په شمال کې یوازې کوشنۍ سیمه تر کنترول لاندې لري. د "سوریکوف" په وینا ، د پنجشیر درې ته ، چې د مسعود ځواکونه پکې مېشت دي ، د روسیې له لوري خوراکتوکي ، پوځي تخنیک او وسله لېږل کېږي. همدا راز د کشف د لوی ریاست له خوا پوځي سلاکاران هم ور استول کېږي ، چې د نورو ټولو چارو په څنګ کې ، د جګړه ییزو عملیاتو مشري هم کوي. سربېره پر دې ، د تاجکستان د کولاب پوځي هوایي ډګر د مسعود د هوایي ځواکونو لپاره د اډې په توګه غوره شوی دی. "

هماغه مسعود ، چې روسیې ته د نښه یي توکیو د بهیر ځارنه کوي ؟!

زه د روسیې د یو تبعه په توګه غواړم وپوښتم: ولې ؟ رسمي پوښښ داسې وو ، چې: طالبانو د منځنۍ اسیا او روسیې د نیولو او هلته د اسلامي رژیمونو د راوستلو ګواښ کاوه. راځئ ، چې وضعې ته له ربښتوني لیده وګورو. طالبانو په خپله خاوره کې اسامه بن لادن ته ځای ورکړی. د امریکا متحده ایالات وایي ، چې همدغه بن لادن د ۱۹۹۸ ز کال په اګسټ کې په ختیځه افریقا کې امریکایي سفارتونه الوزولي.

دې کار له امریکا سره اړېکي خړپړ کړل او متحده ایالاتو سملاسي پر افغانستان باندې د توغندیو ګوزار وکړ. پاکستان په امریکا پورې تړلی دی. طالبان دومره ځواکونه او پیسې نه لري ، چې منځنۍ اسیا دې سوبه کړي. په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تراو زموږ ځینې سیاستپوهان او چارپوهان وايي ، چې طالبانو ځو ځو واره دا خبره خلکو ته تر غوږ ورتېره کړې ، چې له روسیې سره کېدای شي جوړ راشي.

پر **۱۹۹۵** ز کال د روسي پیلوټانو ، چې شمالي ټلوالې ته د وسلې رسولو لپاره اجیر شوي ول ، ازادېدنه د دې ښه بېلګه ده...

دا خبره شکمنه ده ، چې یو نېستمن دولت ، چې په نړیوال ګوښي توب کې واقع دی ، دې د روسیې امنیت ته ګواښ پېښ کړي.

که چیرې د کرېملین حکومت په رښتیا له اسلامي اوښتونه (انقلابه) ډارېږي ، نو دا ډار یې بې ځایه دی ، ځکه په دې برخه کې ډار له شتمن او اغېزمن سعودي عربستانه په کار دی. **[...]**

۲۰۰۱ د جولای ۹

«الېکسی ایوانېنکو»، د روسیې تبعه، په ځانګړې توګه د «قفقاز-څېړنتر» اوبپانې لپاره. (۴۶)

د ولادیمیر پوتین ملګري د نېشه یي توکیو پر سوداګرۍ بوخت شول

[...] د ملګرو ملتو سازمان د نېشه يي توکیو د څارنې پروګرام د مالوماتو له مخې ، سږ کال په افغانستان کې د کوکنارو د کښت حاصلاتو د بشریت په اوسني تاریخ کې لوړ ریکارډ وواهه او ۱۱۰ یوسلو لس ټنه سوچه هیرویین شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د دې لپاره ، چې لوستونکی د دغه رقم په مانا ښه پوه شي ، تشریح کوو يې ، چې دغه حجم هیرویین د دووسوو میلیونو هغو پوډریانو یا په بله وینا په هیرویینو روږدیو کسانو ، چې د هیرویینو د کارونې یوکلنه مخینه ولري ، لپاره د یوه شواروز دوز (اندازه) جوړوي او بسنه کوي. یا هم نږدې د یو میلیون مزمنو روږدیو کسانو د یوه کال اندازه پوره کولای شي. سربېره پر دې ، د " خپلواک " افغانستان په لابراتوارونو کې څه د پاسه زر ټنه د لوړ څرنګوالي اپین تولید شوي ، چې د نورو تخمینا پینځو میلیونو پر نښه يې توکیو روږدیو کسانو لپاره د یوه کال کارونې اندازه ده.

پر ۲۰۰۰ ز کال دا رقم نږدې پېنځه ګرایه ټيټ وو ، او طالبانو ، چې د خپل دیني - سیاسي حیثیت په غم کې ول ، د خشخاشو د کښتونو د له منځه وړلو په لاره کې ځینې ګامونه پورته کړل ، هغه هم د هغو خشخاشو ، چې د دوی د تولیدوونکیو تر ځارنې لاندې نه ول . اړینه ده وویل شي ، چې پر ۱۹۹۹ زېږدي کال د افغانستان ټولې خاورې ، د هغو سیمو پر پرتله ، چې د شمالي ټلوالې تر ځارنې لاندې وې ، درې ګرایه کم اپین تولید کړي ول . د ملګرو ملتو ټولنې د نښه يې توکیو د ځارنې پروګرام د مالوماتو له مخې ، یوازې احمد شاه مسعود پر ۱۹۹۹ ز کال نړیوال بازار ته په لسګونو ټنه هیرویین وړاندې کړل. ((څلور نهه لرونکي هیرویین)) ، مانا د لوړ څرنګوالي هیرویین.

هماغه مهال ډېرو شنونکو له رښتونې وضعې سره د لویدیځ پروپاګنډ ناسموالی او نابرابروالی په ګوته کړ. د شمالي " ښې " ټلوالې د " بدو " طالبانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر پرتله ، اروپا او د پخواني شوروي اتحاد نه پاتې هېوادو ته درې گرایه زیات اپین او هیرویین ولېږدول ، خو پر دې ټولو باندې سترگې پټېدې. [...]

«ولادیسلاف شوریگین» ، ۱۵/۱۲/۲۰۰۲ ، د «اې. پي. ان» سیاسي خبرونو اژانس ، د ملي ستراتېجۍ د انستیتیوت پروژه. (۴۷)

د سي . ای . اې او مي– ۶ د نېشه يي توکیو سوداگر

د جرمونو ، جنایتونو د مسلو کارپوه او نامتو سیاستپوه «ولادیمیر فیلین» سره د مرکې یوه برخه:

پوښتنه: ایا مورږ پخوا د نېشه يي توکیو ترانزیټ تر څارنې لاندې درلود ؟

ځواب: څه به درته ووایم ؟ پر ۹۴ ز کال له پاکستانه افغانستان ته طالبان راغلل او د هېواد سویلي سیمه یې ونیوله. پر ۹۲ ز کال طالبان کابل ته ننوتل. دوه کاله وروسته دوی کندوز ته راغلل. هغه مهال احمد شاه مسعود ته یوازې پنجشېر او له تاجکستان سره پولې ته څېرمه کوشنۍ سیمه پاتې وه . پخپله په تاجکستان کې له کورنۍ جگړې وروسته کولابیان [موخه یې له امام علي رحمان څخه ده ، چې د تاجکستان له کولاب ولایت څخه دی. ژ] واک وځواک ته ورسېدل . دوی په بشپړه توگه له روسیې سره تړلي ول ، زمورږ له ۲۰۱ شمېرې فرقې سره یې تړاو درلود . مسعود هم له روسیې سره تړاو درلود . له ده سره زمورږ سلاکاران ول ، اکمالات یې زمورږ له لوري کېدل. د ده هوایي ځواکونه د کولاب په پوځي هوایي ډگر کې ځای پر ځای شوي ول. مانا دا چې هم مسعود او هم تاجکانو پر روسیې باندې بشپړه تکیه کړې وه. زمورږ اغېزډېر لوی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتیا دا چې هماغه مهال په پامیر کې انګرېزان راپیدا شول ، که کره ووایو د اغا خان فونډ راپیدا شو . دا یوه سیمه ییزه (ځايي) ښکارنده وه .

اوس به د " ځانګړيو توکیو " [نېشه يي توکیو . ژ] په اړه ویل وکړم . د دغو توکیو تر ټولو لویه برخه تل او اوس هم اروپا ته د ایران او تورکیې له لارې ځي . د تاجکستان له لارې هم ځي ، خو تر ۱۵ سلنې څخه یې زیاته برخه له دې لارې څخه نه ځي . [...]

الېکساندر ناګورنی

۱۴/۹/۲۰۰۴، د «پراودا اېنفو» اوبپاڼه. (۴۸)

له بېلاروسیې څخه لیک ، ۸ شمېره . د یوویشتمې پېړۍ «د اپینو جګړه» څوک پر مخ بیایي؟

[...] پخپله په افغانستان کې ، د امریکا له یرغله او د سیپټمبر د ۱۱نېټې له پېښو لږ مخکې ، طالبي رژیم تر خپلې ځارنې لاندې سیمو کې د نېشه يي توکیو پر کر بندیز ولګاوه او هر څوک چې به د نېشه يي توکیو پر کر ونیول شو د هغه لپاره یې د سولۍ (اعدام) سزا وټاکله. ملا عمر او د هغه خوسر بن لادن دا سې وګڼله ، چې د " کایف " له لارې لاسته راتلونکې پیسې دوی د هر ډول ملګريو له مرستې پرته هم تر لاسه کولای شي.

شمالي ټلوالې او له هغه شمېره احمد شاه مسعود په پرله پسې ډول وسلې او پیسو ته اړتیا درلوده ، او دوی هم د نېشه يي توکیو له سوداګرۍ څخه ډډه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله . د مسعود لپاره دا داسې يوه وسيله وه ، چې د هغې پر مټ يې کولای شوای جګړې ته دوام ورکړي . فکر نه کيږي ، چې دی دې په بشپړه توګه په دې مسله پوه شوی وي ، چې وسلې ته تلپاتې اړتيا دی په څه ډول سيالۍ کې ښکېل کړ . مسعود نه غوښتل ، چې د " کايف " [نېشه يي توکيو . ژ] له لارې ورتلونکې پيسې له کوم چا سره ووېشي . ان د انګلستان له داسې ملګريو ، لکه اغا خان سره يې هم نه غوښتل چې دغه پيسې ووېشي . لکه څنګه چې وايي ، ملګرتيا ، ملګرتيا ده ، خو پيسې بېل څيز دی ... احمد شاه مسعود ، چې په ښکاره " د امريکا د ملګريو " په شمېر کې نه ګڼل کېده ، ناڅاپه ووژل شو . مالومه نه ده چې ځانمرګي د چا له خوا ورلېږل شوي ول ، هغه هم په امريکا متحده ايالاتو کې د نړيوالې سوداګريزې منځۍ پر اسمان څکو ودانيو باندې له بريده څو لسګونه ساعته مخکې ... [...]

۲۰۰۴ / ۱۱ / ۲۹ ، د «پولېميک ټکی رو» اوبپانه . (۴۹)

د يوويشتمې پېړۍ «د اپينو جګړه»

[...] مسعود ډېرو خلکو ته مزاحمت کاوه ، تر هر څه رومبی طالبانو ته ، په همدې ډول بن لادن ته هم مزاحم وو ، ځکه بن لادن د طالبانو روحاني مشر او همهال خزانه دار (زېرمه وال) وو . د مسعود او بن لادن تر منځ له پخوا څخه د افغانستان د اصلي ژوغورنکي لقب پر سر سيالۍ شتون درلود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود تل وسلې او پیسو ته اړتیا درلوده ، او د نېشه يي توکيو له سوداګرۍ ځخه يې ډډه نه کوله. له دغې سوداګرۍ ځخه د ده کلنی عاید په ځينو کلونو کې نيم میلیارد ډالرو ته رسېده. [...]

میخاییل نیکولایف

د «سېم دنېی» اوونیزه خپرونه، د ۲۰۰۵ زېږدي کال د جنوري ۲۷، څلورمه ګڼه. (۵۰)

مثلث ، میاشت او لانجې

[...] په زړه پورې خبره داده ، چې د شوروي اتحاد د پوځونو له وتلو وروسته ، د کورنۍ جګړې لا تودېدو نویمو کلونو کې په افغانستان کې د نېشه يي توکيو تولید کم شو . د طالبانو رژیم ، چې په ټوله نړۍ کې ډېر سخت غندل کېده او زموږ له خوا هم ، پر ۲۰۰۰ زېږدي کال وکولای شول ، چې د سختو ګامونو په اوچتولو سره د نېشه يي توکيو تولید کوږ بند کړي. په داسې حال کې ، چې زموږ لپاره د په زړه پورې او جالبو احمد شاه مسعود او دوستم تر څارنې لاندې سیمه کې د نېشه يي توکيو تولید مخ پر زیاتېدو وو ، او اوس چې د امریکا متحده ایالاتو پوځونه په افغانستان کې شتون لري ، هم وده کوي. کله چې د پنج سیند له غاړو ځخه د روسيې پوله ساتي رالږي شي ، بيا به نو د زرينې میاشتې لپاره سم زرین وخت راشي. [...]

پاول کوزمېنکو ، ایکاتېرينه ستېپانووا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «نېزاويسيمايا گزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۵ / ۴ / ۷ نېټې گڼه. (۵۱)

د يو ميليون ډالرو بې سده کوونکي پوډر

د ښو طرحه شويو عملياتو په پايله کې د پيټربورگ څارندويو وکولای شول ، چې د نېشه يي توکيو يوه ډله سوداگر ونيسي. له دغې ډلې سره پښنځه دېرش نيم کيلوگرامه هيرويين نيول شوي ، چې ټوله بيه يې څه دپاسه يو ميليون ډالر کيږي. د شتو مالوماتو له مخې ، نيول شوي کسان د يعقوب سليموف د نېشه يي توکيو د مافيايي ډلې غړي دي. يعقوب سليموف د شوروي اتحاد د کلونو پر مهال دوه ځلي د جنسي تېري او لوټمارۍ پر جرم محاکمه شوی دی. د دغه سړي په مشرۍ پر ۱۹۹۰ زېږدي کال په دوشنبه کې روسي ژبې وگړي ووهل شول او لوټ شول. دی وروسته د خپلواک تاجکستان د کورنيو چارو وزير او هممهال د تاجکستان د گمرک د دولتي کومېټې مشر شو.

همدا درې کاله مخکې د سانت پيټربورگ د نېشه يي توکيو سوداگري د ازربايجانيانو په لاس کې وه ، خو د څو مياشتو په بهير کې ټول حالات بدل شول . د طالبانو له خوا د افغانستان د نږدې ټولې خاورې نيول ، د دوی د مخالف تاجک احمد شاه مسعود او د هغه د ملگريو د تاجکستان د اسلامي بنسټپالو د نېشه يي توکيو د سوداگرۍ او لېږدولو دوديزې لارې بندې کړې. لکه څنگه چې دوی ماته وخوړه ، نو يې په خپل وار په شمال کې د سليموف د نېشه يي توکيو د سوداگرۍ پر ډلې لارې تنگې کړې. سليموف بيا د ازربايجانيانو تر لاس لاندې سيمو ، د پيټربورگ پر شمول ، پر نيولو لاس پورې کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۰۹ / ۱۰ / ۲، د « مارک-ادېگی» اوبپانه. (۵۲)

د اوباما د نېشه يي توکيو د لېږد کرېمليني لاره

[...] کرېملين دا زړه ونه کړ ، چې په افغان جګړه کې د امريکا متحده ايالاتو په پلوۍ مخامخ ورګډ شي. ده ته دا مهال ورستېدونکی قفقاز ور په برخه شوی وو . له افغانستانه د جستي تابوتونو راتګ او د طالبانو له لوري په روسيه کې د چاودنو د پېښو په وړاندې غبرګونونو کولای شول ، چې نه اټکلېدونکې پايلې ولري . خو اړينه ده وويل شي ، هغه غرونه ، چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو اتحاد لپاره تباه کوونکي ول ، هغوی د " برېژنف " ميراث خوړونکي ډېر زيات ځانته راجلبول. لکه څنګه چې مالومه ده ، شوروي پوځونه پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه راوتلي . د طالبانو غورځنګ پر ۱۹۹۴ ز کال راپيدا شو . د هغه ډېرو مشرانو د " محدودو ټولګيو " پر وړاندې جګړه کړې ، خو طالبانو د يوه سازمان په توګه نه شو کولای چې له شوروي اتحاد سره کومه لانجه ولري او له روسيې سره يې هم کومه لانجه نه درلوده.

له مسکو سره د طالبانو سرسخت دوښمن ډګري بولندوی احمد شاه مسعود او د هغه همقومي له طالبانو مخکې د افغانستان هېوادمشر برهان الدين رباني جګړې ته دوام ورکاوه . لکه څنګه چې دوی دواړه له توکميز پلوه تاجکان ول ، دواړو د تاجکستان په کورنۍ جګړه کې کارنده برخه درلوده . د روسيې ضد " اسلامي-دموکراتيکې " ټلوالې ، چې جنګيالان يې په تاجکستان کې د روسي ژبي وګړيو په له منځه وړلو کې خورا تکړه ول ، د همدغه رباني او مسعود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګلارې ته ځان عیار کړی وو . د مجاهدینو مشرانو له دوی سره د وسلې او بشري ځواک مرستې کولې او هممهال یې د روسیې پر لوري د نېشه یي توکیو د لېږد او ترانزیټ په چارو کې ورسره ملګرتیا کوله . حکومتي پوځونو ، روسي پوله ساتو او د روسیې ۲۰۱ شمېرې موتوریزه فرقې له جنګیالانو سره سختې جګړې پر مخ بېولې ، چې ناڅاپه طالبانو د مسعود او رباني د جبهې پر شاه ګوزار وکړ.

داسي برېښېده ، چې د کرېملین لپاره به دا منطقي وي ، چې که چیرې د خپلو سرسختو دوښمنانو په ځپلو کې مرسته ونه کړي ، نو لږ تر لږه طالبانو ته خو مزاحم نه شي . برعکس مسکو په بېړې سره مسعود ته د وسلو لویې جوپې ورولېږلې او پر ۱۹۹۷ زېږدي کال یې د تاجکستان ولسمشر په دې راضي کړ ، چې د واک په جوړښتونو کې اپوزیسیون ته هم ځای ورکړي . هغه وو ، چې تر ټولو لویه برخه د مسعود نږدې ملګري ډګري بولندوی میرزا ضیا یېف ته ورسېده او د بېړنیو چارو وزیر شو . ښکاره خبره ده ، چې [د تاجکستان . ژ] د بېړنیو چارو وزارت سملاسي د ضیا یېف د جنګیالانو پر اډه بدل شو . ده خپل کسان نه یوازې د خپلو دوښمنانو د له منځه وړلو او له احمد شاه مسعود سره د مرستې په برخه کې کارول ، بلکې قرغزستان او اوزبکستان ته یې د اسلامي اوښتون د صادرولو لپاره هم کارول ، د هغې ایډیولوجۍ د پلي کولو لپاره ، چې طرحه کوونکی یې د ده پخوانی ملګری ، د اوزبکستان د اسلامي غورځنګ مشر جمعه نمنګاني وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کرېملین دې سیاست " خپل ووهه ، چې پردي وډار شي " تاشکند په غوسه کړ او پر ۱۹۹۹ زېږدي کال اوزبکستان په روسي ضد سازمان " گوام " (GUAM) ، یانې د دموکراسۍ او وتېندويې ودې په خاطر سازمان کې شامل شو . طالبان هم سخت په غوسه شول او د مسکو له لوري د مسعود د ملاتړ په ځواب کې یې له چیچیني بېلتون غوښتونکیو سره مرستې پیل کړې . له ښه مرغه د دغې مرستې کچه دومره لويه نه وه ، خو تر ټولو بده يې لا په مخ کې وه . وروسته له هغه ، کله چې د ناټو پوځونو له شوروي هوايي دهلیزونو نه په کار اخیستنې پر ۲۰۰۱ ز کال پر افغانستان تېرى وکړ او طالبان يې غرونو ته وشړل ، له افغانستانه د هیروینو بهیر ډېر گرايه لوړ او زيات شو . [د روسيې . ژ] د نېشه يي توکيو د ځارنې د فدرالي ادارې مشر " ويکتور ايوانوف " په ځه موده مخکينۍ مرکه کې د نېشه يي توکيو دغه زياتوالى ۴۴ گرايه ياد کړ . ځينې نور يې بيا ان تر دې هم زيات بولي . [...]

۲۰۰۹ / ۱۲ / ۱۵ ، یوري نېرسېسوف

د «ای . پي . ان» د سياسي خبرونو اژانس اوبپانه. (۵۳)

د مسعود له وروستۍ مرکې ځخه

[...] د ځينو مالوماتو له مخې ، احمد شاه مسعود په افغانستان کې يو له ډېرو شتمنو کسانو ځخه وو . دی د قيمتي ډبرو د کاروبار مشر او خاوند وو [...]

د «ابم.کا» (مسکوفسکي کامسامولېڅ) ورځپانه، د ۲۰۰۱ زېږدي کال د سيپټمبر ۱۷. (۵۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوښمن «پنجشېر زمري» په ياد

[...] په افغانستان کې د احمد شاه مسعود د وسله والې ډلې پرضد لومړني عمليات ، چې شورويان په افغانستان کې ول ، د ۱۹۸۰ زېږدي کال په اپرېل کې ترسره شول. دا هغه مهال وو ، چې د ده وسله والو ډلو به په پر له پسې ډول ، هره ورځ د کابل او ترمز تر منځ لاره کې پر افغاني او شوروي پوځي کاروانونو بريدونه کول.

د کشف د مالوماتو له مخې د مسعود د وسله والې ډلې شمېر د لسو زرو په شاخوا کې وو ، چې ډېری يې له ځايي خلکو نه ول.

په پنجشېر کې د عملياتو د ترسره کولو لپاره درې شوروي کنډکونه ، چې يو موتوريزه ، دويم پراشوتي - دېسانت ، دريېم د ديسانت - يرغليز کنډک او دوه افغاني کنډکونه ول ، بېل شول. همدا راز د افغانستان د دولتي امنيت او گوندي کارندويانو کوشنۍ ډلې هم ورسره ملگرې وې.

جگړه ييز عمليات گړندي ول او يوازې څلور ورځې يې دوام وکړ. ياغيانو ته د سر ډېر زيان وراوښت. اړينه ده وويل شي ، چې د وژل شويو کسانو په شمېر کې گڼ شمېر ملکي سوله ييز وگړي هم ول ، چې تر دې مهاله يې د شوروي وسلې زور لا نه وو زغملی. دې کار مسعود دې ته اړايست چې په افغانستان کې د شوروي پوځونو له بولنتون (قوماندانۍ) سره پټ هوکړه ليک لاسليک کړي. په دغه هوکړه ليک کې ده داسې ژمنې وکړې ، چې د حکومتي او شوروي پوځونو پرضد به دوښمنانه کړنې نه ترسره کوي. د دې په ځواب کې ده ته دا ژمنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وشوه ، چې پر پنجشېر باندې به هوايي گوزارونه نه کيږي ، د ده کاروانونه به درې ته د ننوتو او له هغې څخه د وتو لپاره پرې ښودل کيږي . که چيرې احمد شاه مسعود له نورو سيالو وسله والو ډلو سره په وسله وال ټکر کې ښکېل شي ، نو د ده له وسله والو ډلو سره به د هوايي او توپچي ځواکونو مرسته کيږي .

ددغه هوکړه ليک د اعتبار موده د ۱۹۸۲ ز کال په مى کې پای ته رسېده . په ټوله کې دواړو لوريو خپلې ژمنې مراعتولې . مسعود د لويو لارو په اوږدو کې ورانکاري بنده کړه او ټول پام يې په پنجشېر کې د دفاعي ، سنگريزو اړخونو او د خپلو وسله والو ډلو پياوړي کولو ته واړاوه .

اړينه ده وويل شي ، چې مسعود د وسله وال مقاومت په ټول پېر کې [د افغانستان . ژ] له دولتي واکمنۍ سره تړاو ټينگولو ته نه حاضرېده .

مسعود د افغانستان د دموکراتيک جمهوريت په حکومتي او گوندي اورگانونو کې د خپلې څارگرۍ پراخه شبکه جوړه کړې وه . ده خپله د کشف ضد اداره جوړه کړه . [...]

له نورو ملي گوندونو څخه يې بېل خپلواک سياست چلاوه او وسله والو ډلو يې له اره پر کوټلې وټنډوی (اقتصادي) بنسټ او پر هغه مرسته تکيه درلوده ، چې د عربي هېوادو او چين له خوا له ده سره کېده . خبره دا ده ، چې په پنجشېر دره کې د زمردو ډېر شتمن کانونه شتون لري ، او په بدخشان ولايت کې هم د لاجوردو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قیمتي ډبرو د را ایستلو ځایونه د هوایي دفاع ځواکونو ، " د . ش . کا " ، د " پي . ز . ار . کا " ، " ستربلا –۲ " ، ستهینگر او " ز . گ . و " توغندیو او ماشینگنو په واسطه ساتل کېدل.

د زمردو د راایستلو لپاره چاودنې د شپې پر مهال کېدې. دروند فزیکي کار په ټوله کې شوروي یرغملو ، او د افغانستان د حکومتي پوځونو پوځي یرغملو کاوه. خو د شوروي یرغملو په وړاندې د مسعود چال چلند د نورو وسله والو ډلو د مشرانو له چال چلند څخه توپیر درلود . ده یرغمل نه شکنجه کول او ریشخند یې پرې نه واهه.

اړینه ده یادونه وشي ، چې اوس خو مالومه شوې چې د مسعود د ساتندویانو بولندوی روسی وو . کېدای شي ، چې له همدې لامله به د شوروي یرغملو په وړاندې د مسعود چلند داسې وو ، لکه پاس چې یې په اړه یادونه وشوه ، خو د ځینو نورو کیسو پر بنسټ برعکس ویل کیږي ، او هغه دا چې یرغمل به یې په وحشیانه ډول شکنجه کول.

د قیمتي ډبرو د راایستلو د کارونو مشري پرانسي او لوېدیځو جرمني انجنیرانو کوله. د قیمتي ډبرو د راایستلو په چارو کې جاپانی برمه یې تخنیک کاربېده.

پر ځای ده وویل شي ، چې کابل ته نږدې د څرخي پله زندان لوید ېځو جرمنیانو جوړ کړی ، البته د هغه مهال د وروستي او نوي تخنیک په کارولو سره. دغه بندیخانه یوه له ډېرو لویو او تر اوسه پورې ښو ساتل شویو بندیخانو څخه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قیمتي ډبرو له پلور څخه ټولې ورتلونکې پیسې د احمد شاه د وسلې او د دفاعي ځایونو د جوړولو لګښت پوره کاوه. یوازې په هند، پرانسه او پاکستان باندې د څه د پاسه پېنځو میلیونو ډالرو په بیه زمرد پلورل کېدل.

همدا راز د بدخشان د لاجوردو او سیلان (ګرانات) راایستنې او پلور، او پخپله په افغانستان کې له هغوی څخه د غمیو او نورې ګانې جوړولو ډېره ګټه ورکوله. له شوروي افسرانو څخه داسې کسان ډېر لږ ول، چې شوروي ته د راستنېدو پر مهال دې چکونه، د سیلان غاړه کۍ او یا له نورو کمپېښه منرالونو څخه کوم څه له ځان سره یو نه سي. هغه شترنج (شطرنج) چې له څو بېلابېلو نیم قیمتي ډبرو او منرالونو څخه جوړېده، ډېر شیک او قیمت وو.

احمد شاه نور لګښتونه د ځمکو له خاوندانو څخه د خوراکتوکیو له راټولولو، له دولتي مامورینو څخه د باج، له پوځیانو څخه د نغدو پیسو، د کورنیو چارو وزارت له کارکوونکیو او سوداګرو څخه د پیسو پر راټولولو پوره کول. یو څه وسله یې هم پر شوروي او افغان حکومتي پوځي کاروانونو باندې د بریدونو په پایله او له پوځي خدمت څخه تښتېدونکیو کسانو له لارې تر لاسه کوله. [...]

بېخي پټ مالومات:

احمد شاه مسعود د انقلاب ضد یو له ډېرو اغېزمنو مشرانو څخه دی. د افغانستان د خلق دموکراتیک ګوند او حکومت سرسخت مخالف دی او دوی خپل دوښمنان بولي. ډېر کارنده ملتپال دی. د مخکښنو پانګوالو هېوادو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

استازیو سره ټینګ اړیکي لري ؛ له پرانسویانو سره ځاني اړیکي له ډېرې لېوالتیا سره ټینګوي ، پر پرانسي او انګرېزي ژبو روانې خبرې کولای شي.

د سازمانولو ښه قابلیت لري. د لویې یاغي ډلې د مشرۍ چارې په ډېر ښه ډول پر مخ بیایي. با انرجي دی ، تکړه دی ، پرېکنده دی. ټاکلیو موخو ته د رسېدو له لارې بېرته ستنېدونکی نه دی. ژمن دی ، پر ورکړې ژمنه او خبره ولاړ دی.

خپلې کارندتیاوې په ډېر مهارت سره پټوي . پټ او بااحتیاطه دی ، شهرت غوښتونکی او واک وځواک ته د رسېدو ډېره لېوالتیا لري. د ده د نږدې کسانو د شننې په پایله کې اړینه ده وویل شی ، چې دی تر لاس لاندې کسانو باندې په هیڅا بشپړ باور نه لري...

پر یو ځای تلپاتې منځی نه لري. د خپل موقعیت ځای تل بدلوي. دیندار ده دی ، د اسلامي ژوند طرز په کوټلې توګه مراعتوي. په عادي ژوند کې یې ساده والی شتون لري. د ستونزو پر وړاندې کلک دی. ساده او عادي کالي اغوندي. ځاني وسله یې د "اکسو" کونداغ قاتېدونکې ماشینګڼه او توپانچه ده...

(د مسعود په اړه دوسیې څخه)

پر ۱۹۸۴ ز کال د افغان مشرتابه په ډېر ټینګار سره پرېکړه وشوه ، چې په پنجشېر کې پراخ پوځي عملیات ترسره شي. ډېر وروسته بیا دا مالومه شوه ، چې د شوروي مشرتابه له پټو نیتونو سره سره ، د عملیاتو په اړه خبر مخکې له مخکې مسعود ته رسېدلی وو . د دغو عملیاتو د ترسره کولو ټولو نقشه او په هغې کې د جګړه ییزو عملیاتو د ترسره کولو ځایونه او پلان د احمد شاه مسعود

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس ته ورغلل. دې کار ده ته دا شونتیا ورکړه ، چې د عملیاتو له پیل نه مخکې له پنجشېر څخه وګړي او خپل ډېرى وسله وال کسان چاریکار ، اندراب ، نجراب او نورو شمالي سیمو ته وباسي.

عملیات هغه مهال پیل شول ، کله چې په دره کې هیڅوک هم پاتې نه ول ، ځکه خو دوى ته دا سې کوم ډېر د سر زیان وانه وښت. [...]

۱۹/۱۱/۲۰۰۷، «موسکالېنکو لیونید ګریګورېویچ»، د وروستیو جګړو د ګډونوالو پنځونه. د «ولادیمیر ګریګورېف» په نامه اوبپانه. (**۵۵**)

بن لادن ډېر ارزښتناک لاس له لاسه ورکړ

جنرال دوستم د نوي پوځي برې جشن نیسي ، ځکه ، د کندزو د د فاع پر مهال ترهګر جمعه نمنګاني وژل شوى دى . نمنګاني د شوروي اتحاد په دیسانت پوځونو کې خدمت پیل کړى وو ، چې وروسته د بن لادن ملګرى شو . دى د اوزبک ولسمشر کریموف سرسخت دوښمن ګڼل کېده او د وژل شوي احمد شاه مسعود سوداګریز اندېوال وو .

[...] د خپرو شویو اوازو له مخې ، په افغانستان کې د امریکا متحده ایالاتو له لاسوهنې مخکې ، نمنګاني له چالاکۍ نه په کار اخیستنې سره له شمالي ټلوالې او طالبانو سره اړیکې ټینګ کړل. وروستیو نمنګاني ته د هیرویینو د ورکولو کار سمبال کړى وو . نمنګاني د مسعو له تر لاس لاندې خلکو سره په ګډه د سرو زرو او قیمتي ډبرو د قاچاق کار کاوه. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارییا خوبتکووا

۲۰۰۱ / ۱۱ / ۱۹، د گزېټه ټکی رو اوبپاڼه. (۵۲)

افغانستان کولای شي، ټولې نړۍ ته مس، وسپنه او زمرد ورکړي

[...] په افغانستان کې جګړې د دغه هېواد په ځمکپوهنه (جیولوجۍ) کې جدي بدلونونه رامنځته کړي دي. په کابل کې شوروي پلوه رژیم نه شو کولای، چې ټول هېواد تر خپلې څارنې لاندې راولي، نو هغه وو چې د زرګرۍ او مو توکیو په زېرمه ځایونو کې، د دغو توکیو نامسلکي را ایستنه پیل شوه. قیمتي ډبرې "د ګروهې مبارزینو" لپاره د عاید په یوه له ډېرو لویو سرچینو بدله شوه. د بدخشان ولایت په لاجوردو کانونو کې ۲۴ ساعته کار روان وو. د ورځې به یې ډبرې راایستلې او د شپې له خوا به دلته له پاکستانه چورلکې راتلې، قیمتي ډبرې به پکې بارېدې او بېرته به الوتلې. د پنجشېر درې زمردو هم مجاهدینو ته ډېرې غټې پیسې پر لاس ورکړې. دلته د زمردو د کاروبار کنترول د ډګري بولندوی احمد شاه مسعود په لاس کې وو. زه یو ځل د نویېمو زېږدي کلونو په پای کې پنجشېر ته ولاړم او هلته مې د خینج د زمردو کان له نږدې ولید، چې تر اوسه لا کار پکې روان دی. د کان بڼه داسې ده، چې ګڼ شمېر سوري (سمڅې) لري، چې د غره پر اړخ کې بښکته ژورې تللې دي. د ډبرو د را ایستلو میتودونه ډېر ابتدایي دي: اړخونه او پاڼونه چاودول کیږي، وروسته له هغې ورته خلک ورځې، هغه ځای ګوري او د زمردو ټوټې پکې لټوي. چاودنې زمرد ماتوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوټې کوي یې ، خو د را ایستنې دغه داره مار مېتود هم مجاهدینو ته ډېر لوی عاید ور په برخه کوي. د عربي رسنیو د مالوماتو له مخې ، د دغو قیمتي ډبرو د سوداګرۍ له لارې دوی په کال کې تر سلو میلیونو ډالرو پورې پیسې تر لاسه کوي. دغه قیمتي ډبرې په ټوله نړۍ کې خپرېږي. د افغاني قیمتي ډبرو د کانونو لړه اوڅارتیا هم د ډبرو پر بیه کوم منفي اغېز نه ښندي او په اروپا کې منځګړي سوداګر دغه قیمتي ډبرې ډېرې مهال د کولمبیا د ډېرو ښو او لومړۍ درجه زمردو په نامه پلوري. [...]

دمیتري ګلومسکوف، الما اتا

د «فرغانې» خبري اژانس اوبپانه. (۵۷)

د شمالي ټلوالې پخوانی غړی هیله لري چې د زمردو سوداګري به د افغانستان په وټندویه بیا رغاونه کې بنسټیز رول ولوبوي

د شمالي ټلوالې لړ اوڅار غړی او د احمد شاه مسعود له نږدې خلکو څخه یو کس رشید محمدي لس کاله کېږي چې د زمردو سوداګري کوي. محمدي هیله لري چې افغانستان به په سیمه ییزه سوداګرۍ کې خپل دریځونه بیا خپل کړي او د قیمتي ډبرو د ګڼ شمېر کانونو درلودونکي هېواد درجه به وګټي. محمدي اوسمهال په عربي متحده اماراتو کې د افغانستان د دیپلوماتیک استازي څوکۍ لري. دی وایي چې د شوروي اتحاد د یرغل په کلونو کې دی ۱۲ کلن وو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود ته به یې ډوډۍ وروړله . د پنجشیر له تاجکانو څخه ، د مسعود ځینې پخواني پلویان او سمهال د حامد کرزي په منځمهاله حکومت کې لویې څوکۍ لري . محمدي وايي ، وروسته له هغه چې واک ته ورسېد ، نو ده داسې لار ومونده چې د شمالي ټلوالې د امنیت ساتلو لپاره وسله او چورلکې رانیسي . د پیسو لویه سرچینه همدغه د زمردو سوداګري وه ، ځکه چې زمرد په افغانستان کې ښه ډېر دي . محمدي د افغانستان په شمال کې په هندوکش ولایت کې [دلته لیکوال تېروتنه کړې ، په افغانستان کې د هندوکش په نامه ولایت نشته ، کېدای شي موخه یې د هندوکش غر وي . ژ] په وسله باندې د زمردو د بدلولو پټو سوداګریزو معاملو په اړه بیان وکړ . ۳۲ کلن محمدي وايي ، چې دی د دغسې دندې له ترسره کولو سره روږدی شوی ، چې د هغې په ترسره کولو کې سړی ډاګیزه او افشا نه شي . دی په یوه داسې کورنۍ کې لوی شوی ، چې د مسعودیانو له کورنۍ سره یې ټینګ تړاو درلود : پر ۱۹۸۸ زېږدي کال د ده خور پر احمد مسعود واده شوه . محمدي وايي ، چې د ده [احمد شاه مسعود . ژ] ونډه داوه ، چې له برکته یې د زمردو سوداګري سمبال شوه . د قیمتي ډبرو په نړیوال بازار کې افغان زمرد د کولمبیایانو تر اغېز لاندې د کولمبیا د زمردو په نامه پلورل کېدل . نوموړی وايي ، چې په بازار کې خرابه وضعه له دې لامله هم نوره خرابېده ، چې افغانانو زمرد په داړه ماری او بربریت ډول سره را ایستل . د زمردو د راایستلو ځای به یې په چاودېدونکیو توکیو الوزاوه ، چې دې کار زمرد ماتول او له منځه یې وړل . د مسلکي کسانو له خوا د ځانګړیو سامان الاتو په واسطه د دغو زمردو د را ایستلو او نه ماتېدو په صورت کې هغوی پر اروپایي غمي جوړونکیو او زرګرانو باندې ښه پلورل کېدای شوای .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود چې د زمردو د پلور له لارې پر ډېر لوی عاید او ګټې باندې ډاډمن شو ، نو یې د سوداګریزې عملیاتي ستراتېجۍ د جوړولو لپاره یوه ډله راټوله کړه . په دې برخه کې د ده اوښی محمدي یو تر ټولو ډېر لوی سوداګر شو . محمدي کویټ ته ولاړ ، هلته یې عربي ژبه او ادبیات زده کړل ، وروسته د ۱۹۹۰ یمو کلونو په سر کې سعودي عربستان ته ولاړ . پر ۱۹۹۲ ز کال د جګړه ییزو عملیاتو له سختېدا وروسته یې زده کړې پرې ښودې ، او ځان یې په بشپړه توګه سوداګرۍ ته ځانګړی کړ . محمدي (EurasiaNet) (یور اسیا نېټ) اوبپانې ته وویل ، چې غرونو ته یې د یوه سفر پر مهال ، د شمالي ټلوالې د کشف له خدماتو او د پنجشېر له واکمن سره یو ځای د سوداګرۍ شبکه جوړه کړه . ده پر دریو ژبو ښې خبرې کولې ، پر نړۍ باندې یې سفرونه کول ، او ټوله اروپا یې تر پښو تېره کړه ، تور «کېپس» دیپلومات بکس به یې په لاس کې وو . په دغه دیپلومات کې به یې د پنجشېر د زمردو بېلګې له ځان سره ګرزولې . د شمالي ټلوالې مشر ډاکتر عبداله عبداله ، [عبدالله د شمالي ټلوالې مشر نه دی . ژباړن] چې اوس د افغانستان د بهرنیو چارو وزیر دی ، داسې ګڼي ، چې د محمدي له برکته د مسعود ځواکونو ته پېنځه میلیونه ډالر رسېدلي دي . [...] محمدي وایي ، لکه څنګه چې اوس افغان حکومت هڅې کوي ، د مالیې او نورو سوداګریزو عایداتو ته یو مرکزیت ورکړي او ویې اوډي ، شمالي ټلوالې پر خپل مهال هڅې کولې ، چې د زمردو له سوداګرۍ څخه ډېره ګټه تر لاسه کړي . نوموړی وایي ، چې مسعود د بیو څارنه (کنترول) لرې کړه ، په دې ډول چې خپلواک سوداګر ونه شي کولای ښکته پورته یې کړي . له دې سره سره ، چې په افغانستان کې نه حکومت وو ، نه بانکي غونډال ، زمردو بیا هم نړیوال بازار ته لار پیدا کړې وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه مهال یوه پولبندۍ کمپنۍ اوس هم شتون لري ، خو مالومه نه ده ، چې دغه کمپنۍ له محمدي او د افغانستان له نوي حکومت سره څه ډول اړیکي لري . اړینه ده وویل شي ، چې په افغانستان کې د زمردو کورنی (دننني) بازار اوس هم د پخوا په څېر خپلو دودونو ته دوام ورکوي ، او دغه دودونه د ولسمشر حامد کرزي د حکومت له هغو یا دغو وټندویو پرېکړو څخه په خپلواک ډول شتون لري . د زمردو بیې او نرخونه د ځانګیزو کسانو د شورا ، چې له افغان سوداګرو او ځایي چارواکیو له استازیو جوړه ده ، له خوا ټاکل کیږي . رانیوونکي ولایتي حکومت ته لس سلنه د مالیې په نامه ورکوي . تر هغو چې مالیه تحویل شوې نه وي ، ډبرې له دولتي ساتنځي څخه د باندې نه ایستل کیږي . محمدي نیت لري ، چې د خپل کار پولې نورې هم پراخې کړي . دی پلان لري ، چې د ۲۰۰۳ زکال په مني کې د افغانستان په تاریخ کې د قیمتي ډبرو لومړنی نندراتون په کابل کې جوړ کړي . داسې انتظار کیږي ، چې له ټولې نړۍ څخه به سوداګر دغه نندارتون ته ورشي او د هندوکش دغه قیمتي خزانه او غنا به وګوري . [...]

د خبر نېټه: ۲۰۰۲ / ۱۰ / ۱۲ او ۱۷ نېټې

د «یورا اسیا» نېټ اوبپانه، نیوز ټکی ایران ټکی رو اوبپانه. (۵۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وټې جګړه

د قيمتي ډبرو زور

د مسکو د ځمکپوهنې د کشفياتو دولتي پوهنتون استاد پروفيسر " ګيورګي پيليپېنکو " ، چې پر ۱۹۸۰ يمو کلونو په کابل کې استاد وو ، وايي ، چې همدغه د پنجشېر زمرد ول ، چې ډګري بولندوی احمد شاه مسعود ته يې دا شونتيا ورکړه ، چې خپل اردو جوړ کړي ، او د هېواد په تر ټولو ډېرو اغېزمنو ځواکونو په کتار کې يې ودروي.

کنستانتين روژنوف، د ۲۰۰۴ ز کال د ډيسمبر ۱۲، پنجشنبه.

د بي بي سي راډيو د روسي څانګې اوبپاڼه. (۵۹)

د «پنجشېر زمري» په سوړه کې

[...] له مسعود سره شوروي پوځونو ۹ کاله جګړې کړې دي . [...] خو نن ورځ شوروي پوځي ټولګي د ده مېلمانه دي . تر دې ، چې ان د ده له ټټې نه هم سړی کار اخيستلای شي ، چای څښلی شي ، د ده ورزشي تمرينوونکی کتلای شي .

شاوخوا کورونه دي ، " مسعوديان " خپل ژوند لري . ښځې نشته ، کله کله که کومه يوه نيمه چېرته وړاندې د انسان تر نظر تېره شي . کورنی ژوند نشته : لکه ښاروي ، کتمن ، يوم او داسې نور . ټول وسله وال دي ، لکه ټول چې نوکريوالان وي . وخت ناوخته له پنډغالي (کمپ) څخه له جنګيالانو ډک موټر راووزي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې فکر لپاره دا سې کومو غټو مغزو ته هم اړیزه نشته ، چې سړی پوه شي ، چې دوی په سالنګ کې څه ډول کمین نیوه . د دوی د هغه مهال د کار پایلې اوس هم مالومې دي ؛ د دوی له خوا ویشتل شوې شوبلې ، زغره وال ګاډي او نور له منځه تللی تخنیک اوس هم د سړک غاړو ته نږدې ، د مړینې سړک ، د مرګ لارې ته نږدې پروت دی.

زه دا پوښتنه نه کوم ، چې دی خپل اردو په څه شي ساتي . احمد شاه د افغانستان یو تر ټولو ډېرو شتمنو کسانو څخه دی ، او کېدای شي ، چې د ټول منځني ختیځ یو له ډېرو شتمنو خلکو څخه وي . دی د قیمتي ډبرو د را ایستلو او له هغوی سره د ټولو تړلیو چارو خاوند دی . دی دغه قیمتي ډبرې د لوېدیځې اروپا هېوادو او امریکا متحده ایالاتو د زرګرۍ پر مخکښو کمپنیو پلوري . په دې کار سره دی زښتې ډېرې پیسې تر لاسه کوي . [...]

د «اګانیوک» مجله، ۱۹۹۲ ز کال (۲۰)

هانزه او بالتیک

[...] زموږ په زمانه کې د ځاني (شخصي) اردو په لرلو سره هیڅوک هېښولای نه شي . هغوی نن ورځ په پراخه پیمانه کارېږي ، لکه د لاتیني امریکا د نښه یي توکیو سوداګر ، د برما ، میانما ، لاوس ، تایلنډ زرین مثلث ځاني اردوګان لري . همدا راز په افغانستان کې د احمد شاه مسعود اردو هم د ځاني اردوګانو په شمېر کې راتلای شي . دی خپل دغه اردو د قیمتي ډبرو ، په تېره بیا د لاجوردو د را ایستلو او سوداګرۍ له برکته ساتي . [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښفګېني کيسېلېف

د «کومي. نارود» اوبپاڼه. (۲۱)

د غمیو کسټ

د یاقوتو (لعلونو) ، زمردو او شنو یاقوتو یوه جوپه ، په دې ورځو کې د مسکو ښاري ځارندویو له اقتصادي جرمونو سره د مبارزې د ادارې کارکوونکیو له خوا په داسې حال کې ونیول شوه ، چې د دغې جوپې لېږدوونکي غوښتل ویې پلوري. دغه قیمتي ډبرې او غمې د افغانستان په خاوره کې له هغو کانونو څخه راایستل شوې ، چې له احمد شاه مسعود سره یې تړاو درلود .

د مسکوفسکي کامسومولېڅ ورځپاڼه خبر راکوي چې د دغو قیمتي ډبرو خاوند ۳۵ کلن تاجک دی ؛ اوپراتیفي کارکوونکیو دی تر تعقیب لاندې نیولی او هغه مهال یې ونیو ، کله چې یې غوښتل د خپلو قیمتي ډبرو دغې جوپې ته سوداګر پیدا کړي . له اقتصادي جرمونو سره د مبارزې کارکوونکیو ، د جنایتکارو قاچاقي سوداګرو په ښه (تر پوښښ لاندې) روسیې ته له راغلیو کسانو سره پېژند ګلوي وکړه . د دې لپاره چې هر څه سم او طبیعي وي ، نو یې د پلازمېنې د شمالي حوزې د زرګرۍ په یوه هټۍ کې د قیمتي ډبرو د پېرودلو لپاره له پلورونکیو سره د لیدنې کتنې مهال وټاکه . چارپوهان ، چې د زرګرانو او قیمتي ډبرو د رانیونکو رول یې لوباوه ، د یاقوتو او شنو یاقوتو ځلا ، پوره رنګ او سوچه توب ډېر هېښ کړل . له پلورونکي څخه پوښتنه وشوه ، چې دغه قیمتي ډبرې یې له کومه کړې ؟ هغه په ځواب کې له افغانانو سره پر اړیکو ویاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

 څرګند کړ . ده وویل ، چې دا ډول قیمتي ډبرې یوازې له هغو کانونو څخه را ایستل کیږي ، چې د طالبانو د واکمنۍ پر مهال یې په احمد شاه مسعود پورې اړه درلوده.

تاجک ژمنه وکړه ، چې پر راتلونکي مهال به پر له پسې دا ډول قیمتي کاڼي راوړي. ده وویل ، چې کولای شي په کال کې د یو میلیون ډالرو په بیه قیمتي ډبرې راورسوي. ده د ډبرو پېرودونکو باندې دومره ډېر باور وکړ ، چې ان د دغو ډبرو د رالېږدولو لار یې هم ورته تشریح کړه ، چې دوی په څه ډول وکولای شول دغه ډبرې راوړي. مالومه شوه ، چې دوی قیمتي ډبرې په ویډیویي کسټ کې دننه پټې کړې وې. د کسټ په دننه کې ورته ځانګړی ځای جوړ شوی وو.

۲۹ / ۴ / ۲۰۰۵

د «ډبلیو. پي. ایس» اژانس اوبپاڼه. (۲۲)

له پوتین او کرزي سره به ژوندی مسعود مرسته وکړي

د افغانستان د لنډمهاله اداري مشر حامد کرزی مسکو ته راورسېد . د روسیې د باندینیو چارو مرستیال وزیر " الېکساندر لوسیوکوف " پرون د دغه سفر وړاندوینه په دې ډول وکړه : " زموږ په تیاره ماضي (موخه یې پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد یرغل او په افغانستان کې د شوروي پوځونو شتون دی. ل) باندې اړیکي نه جوړیږي. اړینه ده زموږ ښه ماضي هم په یاد شي ، د هغو لسګونو کلونو همکاري او دوه اړخیز اړیکي ، چې د شلمې پېړۍ پر شلمو کلونو پیل او د اویایمو کلونو تر پایه یې پایینه درلوده. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی کرزی د روسيې پلازمېنې ته ماښام د يو ګڼ شمېره پلاوي په سر کې ، چې په تشکيل کې يې يو تر ټولو ډېر د پام وړ شخصيت احمد ضياء مسعود هم شامل وو ، راورسېد . د نيم کال مخکې وژل شوي احمد شاه مسعود کشر ورور احمد ضيا مسعود به اوس په مسکو کې د افغانستان سفير وي. دی **۴۵** کلن دی . دا دده لومړنۍ ديپلوماتيکه دنده ده . ضيا مسعود پخوا ډېر مهال په لندن کې تېراوه او هلته يې د افغان قيمتي ډبرو سوداګري کوله. د قيمتي ډبرو سوداګري د افغانستان د شمالي ټلوالې ، چې د ده ورور يې مشري کوله ، لپاره يوه له ډېرو لويو مالي سرچينو څخه وه . نوی سفير په پرانسي (فرانسي) ژبه پوهيږي او ان روسي ژبه يې هم لږ لږ په ياد کې پاتې ده . روسي ژبه يې د کابل په پوليتخنيک انستيتوت کې د زده کړيالۍ پر کلونو زده کړې وه . [...]

ارکادي دوبنوف

د «ورېميه نووستی» ورځپاڼه، د ۲۰۰۲ ز کال د مارچ ۱۲، ۴۲ ګڼه. (۲۳)

د کرزي لپاره ډانګورۍ

[...] افغانستان د قيمتي او توږل کېدونکيو ډبرو له پلوه ډېر شتمن دی : د افغانستان د سرسنګ په ځېر لاجورد د فرعونانو په قبرونو او د " توري " په کېندنو کې موندل شوی وو . له دغو لاجوردو څخه جوړه شوې ګاڼه لوړترينه درجه لري. په پنجشېر کې د زمردو د را ايستنې ځای ، چې پر اويايمو زېږدي کلونو کشف شوی وو ، د نړۍ يو له لويو زمردي ځايونو څخه دی. دغه زمرد د ځرنګوالي (کيفيت) له پلوه هم د کولمبيا له نامتو زمردو څخه کم نه دي . د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنجشېر زمرد د احمد شاه مسعود ، چې پنجشېر يې تر ځارنې لاندې وو ، لپاره يوه لويه او بنسټيزه مالي سرچينه وه . لکه څنگه چې ويل کيږي ، نږدې د ده د ټولو برياوو بنسټيز لامل همدغه زمرد ول . مسعود دا شونتيا درلوده ، چې په شوروي پلوه کابل کې جگپوړي مامورين په پيسو خپل کړي او د ده پر وړاندې له چمتو کېدونکيو عملياتو څخه مخکې له مخکې خبر شي . له کابل نه ختيځ لور ته د پېگماتيتو کان پيدا شو ، چې له لعلونو (ياقوتو) ، بيريلو ، او ډېرو کمپېبنو قيمتي کاڼو سپودومينو او گيدېنيتو نه ډېر شتمن وو . د مسکو د ځمکپوهنې د کشفياتو پوهنتون پروفيسر " گيورگي پيليپېنکو " ، چې ډېر کلونه يې په افغانستان کې کار کړی ، مجلې ته په مرکه کې وويل ، ارزښتناکه داده ، چې د پيگماتيتو دغه سيمه د ليتيومو ، بيريليومو ، تنتاليومو او نيوبيومو ډېره شتمنه سرچينه ده . له دغو فلزاتو پرته اوسنۍ تکنالوجي نه شي کولای چې وده وکړي ، له الوتکې جوړولو نيولې تر اټومي انرجۍ پورې . نن ورځ په بازار کې يو کيلوگرام بيريليوم ۱۵۰ ډالره قيمت لري . د پروفيسر په وينا ، افغاني زېرمه يې څه د پاسه ۷۳۵۰۰ درې اويا زره پېنځه سوه ټنو ته رسيږي . دا په نړۍ کې د زېرمو په اړه تر ټولو لوی کشفي مالومات دي . [...]

بفگېني پاخوموف

۲۰۰۳ / ۴ / ۲۹ ، اوونيزه مجله ، ۲۷ گڼه . (۲۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیاوړتیا زېرمه

[...] «یگر ولادیمیرو ویچ» د پنجشېر په دره کې عملیاتو په اړه مفصل بیان وکړ ، هغه عملیات چې د ځلو ښتم اردو د بولندوي له خوا یې د ۱۹۸۴ ز کال د اپرېل له پیله د اگستې تر پایه دوام درلود . د دغو عملیاتو بنستېزه دنده د نامتو ډگري بولندوی احمد شاه مسعود د بانډ ایستل او له منځه وړل وو . دی په پنجشېر کې واکمن وو ، ځواک یې درلود ، د قیمتي ډبرو د را ایستلو سیمه یې تر لاس لاندې وه ، پیسې یې هم درلودې . ده ان لا پر ۱۹۷۹ ز کال په پنجشېر کې ښه کلکه دفاعي سیمه جوړه کړه . له دغې سیمې څخه د ده جنگیالانو په ډېرې ښېړې او اوپراتیفي ډول پر افغان حکومتي او شوروي پوځونو بریدونه کول . [...]

ولادیمیر گوندوسوف

د «دمیتري سمیرنوف» په نامه نړیوالې پروژې او بېپانه. (۲۵)

خاورو ته د مسعود سپارل د ده د وژنې پخلی کوي

[...] احمد شاه مسعود د خپل ځان پر شاوخوا طالب ضد شمالي ټلواله راټوله کړې ، چې اصلي شمزۍ یې له تو کمیز پلوه له تاجکو جوړه ده . د ده له مړینې وروسته د شمالي ټلوالې یووالی تر گواښ لاندې راغی . د طالب ضد ټلوالې په منځ کې به هرو مرو اختلافونه راپیدا شي ، اختلافونه هم د هغو مالي سرچینو پرسر ، چې د مسعود تر ځارنې لاندې وې . مسعود د خپلو پلویانو لپاره په افغانستان کې د ژوند تر ټولو لوړه کچه سمبال کړې ده . ده د خپلې جگړې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیسې په ټوله کې د زمردو او د بدخشان د لاجوردو له پلور څخه تر لاسه کولې. ده په اسانۍ سره د پرانسي کالج د پخوانیو اړیکو له لارې د افغاني قیمتي ډبرو لپاره پېرودونکي پیدا کړي ول. [...]

اولگه نیکو شکینه

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، د ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۷ نېټې (۲۲۹۸) ۱۲۸ گڼه. (۶۶)

د پنجشېر شپږم زمری

[...] د پنجشېر وټه هغه زمرد او لاجورد دي ، چې را ایستل کېږي. زرغونې او شنې ډبرې د مسعود لپاره ستراتېجیکي توکي ول. دغو قیمتي ډبرو ده ته دا شونتیا ورکړه ، چې پرله پسې او دایمي عاید ولري ، د دې لپاره چې وکولای شي وسله رانیسي او خپلو مجاهدینو ته ترې ښه معاشونه ورکړي. همدا راز " په سره کابل " کې جگپوړي مامورین پرې رانیسي. د دغو جگپوړیو مامورینو له برکته د پنجشېر خاوند له هغو عملیاتو مخکې له مخکې خبرېده ، چې د ده پرضد به چمتو کېدل. [...]

پاول بفداکیموف

د «سپېڅناز راسیې» خپرونه، د ۲۰۰۱ ز کال نوامبر، (۲۲) ۱۱ گڼه، بربېښنایي بڼه. (۶۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبان د همګنو هېوادو په پوله کې

د افغان پوځ محدود ټولګي د روسيې پولې ته نږدې شوي دي

طالبان بدخشان ته ننوتل

[...] د مسعود په خاوره [پنجشېر . ژ] کې د زمردو کانونه شتون لري ، چې په افغانستان کې يې په اړه ډېرې هيبتناکې کيسې خپرې دي . د لوېديځو کارپوهانو د ارزونو له مخې ، د زمردو صادرات مسعود ته په کال کې په سلګونه ميليونه ډالر عايد ورکوي . د تاجک ډګري بولندويانو د عايد بله لويه سرچينه د نېشه يي توکيو سوداګري ګڼل کيږي.

پېتر ګامېلين

د «کومېرسانت» ورځپانه، د ۱/۳/۱۹۹۷ ، نېټې (۱۲۰۴) ۲۲ ګڼه. (۲۸)

د شاه مسعود کانونه

پر احمد شاه مسعود باندې د بري نه موندلو راز يوازې په ښه جګړه کولو کې نه دی، بلکې د زمردو په کانونو کې هم دی.

(له پنجشېر څخه د «يتوګي» اونيزې مجلې د خبريال راپورتاژ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

قيمتي غرونه:

دلته لومړنی زمرد ۲۵ کاله پخوا په تصادفي ډول د محمد نگين په نامه يو سړي موندلی وو ، چې وروسته يې شاوخوا سيمه کېندلې وه ، نو يې د زمردي کانو يوه شېندل شوې کوټه موندلې وه . خلک وايي ، چې دی بيا ميليونر شو . د زمردو د سيمې جوړلو او را ايستلو ته د چمتو کولو کار لا هغه مهال پيل شوی وو ، مخکې له دې چې افغانستان د تل جگړه کوونکي دولت پر سمبول بدل شي ، ياني د داود د واکمنۍ پر مهال . پر راتلونکي لنډ مهال شوروي ځمکپوهان دلته راغلل ، خو د دغو ځايونو کوټلی کشف سرته ونه رسېد ، ځکه چې ځمکپوهان ولاړل او پر ځای يې شوروي سرتېري راغلل . جگړه پيل شوه .

زمرد د پنجشېر درې د خاوند احمد شاه لپاره يوه لويه او ارزښتناکه مرسته شوه . زمردو ده ته دا شونتيا ورکړه ، چې يو تلپاتې عايد ولري ، د دې لپاره چې وکولای شي وسله پرې رانيسي ، خپلو مجاهدينو ته ښه معاشونه ورکړي ، په شوروي پلوه کابل کې جگپوړي ماموران او افسران پرې رانيسي ، ځکه خو دی ډېری مهال له ټولو هغو عملياتو څخه مخکې له مخکې خبرېده ، چې د ده پرضد به چمتو کېدل .

زمردو د پنجشېر نبستمنه دره چې افغان تاجکان پکې مېشت دي، پر مينې دولت [کوشني دولت. ژ] بدله کړه ، چې خپله وټه او نړيوال اړيکي يې درلودل . له شوروي اردو سره د جگړې پر مهال ، زمرد د غابښيو (کوتلونو) له لارې پاکستان ته تلل . مسعود له پاکستاني ، هندي ، اروپايي او امريکايي هغو کمپنيو سره اړيکي ټينگ کړي ، چې د زرگرۍ کارونه او معاملې کوي . د زمردو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د را ایستلو ځایونه د دري لپاره یو پوځي راز دی. نوي کانونه ډېر پټ ساتل کېدل. د دې لپاره چې له هوا څخه ونه لیدل شي ، ډېری مهال د زمردو د را ایستلو کارونه د شپې ترسره کېدل. شوروي بولندویانو څو واره هڅې وکړې ، چې په سیمه کې یې دیسانت ښکته کړي ، چې مجاهدین له قیمتې خزانې څخه لري کړي ، خو دا کار یې ونه شو کړای.

د احمد شاه تر لاس لاندې خاوره یوازې په زمردو شتمنه نه ده. د افغانستان په شمال ، بدخشان کې لا نامتو افغاني لاجورد هم را ایستل کیږي. افغاني لاجورد ډېر ښه تېینګ شین رنګ لري ، چې د زرین رنګه پیریت بخري هم پکې وي ، او داسې ښکاري لکه په شنه هسک کې چې زرین ستوري ځلیږي. د لاجوردو صادرات هم عایدات ورکوي ، خو بهر ته د درغلۍ (جعلي) ډېرې ایستل ستونزمن کار دی: دا دومره قیمته نه دی ، لکه زمرد ، له پولې نه بهر لېږلو ته یې لېږدوونکي ډېر دي ، چې د څرمنې کوشنۍ کڅوړه ورسره وي. [...]

دا چې زمرد احمد شاه ته څومره عاید ورکوي ، څوک څه نه وایي ، دا یو راز دی. مسعود له پرانسې ورځپاڼې " لیبېراسون " سره په مرکه کې وویل ، چې " عایدات یې له طالبانو سره بریمنې جګړې لپاره بسنه کوي. " د عربي رسنیو د مالوماتو له مخې ، د پنجشېر زمرې په کال کې تر شپېتو میلیونو ډالرو پورې عاید تر لاسه کوي. د نورو مالوماتو له مخې د ده عاید تر دې هم ډېر دی ، یانې څوسوو میلیونو ډالرو ته رسیږي. د دغو عایداتو لویه برخه پر جګړه لګیږي. پاکستاني رسنۍ وایي چې ، د طالبانو غورځنګ یوازې په دې کال کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود پرضد پر جګړه یيزو عملیاتو اتیا میلیونه ډالر لګولي. فکر نه کیږي ، چې د مسعود لګښتونه دې تر دې کم وي.

نن ورځ د زمردو کانونه د مجاهدینو د ځانګړیو وسله والو ډلو له خوا ساتل کیږي. دغو کانونو ته بهرنیان دومره نه ورپرېږدي. د مسعود مرستندوی ښاغلي داود پنجشېري وویل ، دا لومړی ځل دی ، چې یو روسي رسنوال ته د نوموړیو کانونو د لیدنې اجازه کارت ورکوي.

د خینج کلی د پنجشېر سیند پر غاړه دی ، شاوخوا ترې د زمردو کان لرونکي غرونه راتاو دي. د سیند پر غاړه یوائیني اوم (خام) سړک تېر شوی. نور " زمردي " کلي لکه اومرز ، سفي چیر ، دشت ریات ، چې نومونه یې د پنجشېر د هر کوشني هلک په یادو زده دي ، له مرکزي لارې څخه ګوښه پراته دي ، ځکه خو خینج د قیمتي صنعت منځی ګڼل کیږي. دلته د کانونو د چارو د کومپټې مشر ښاغلي نعمت الله ، چې د مسعود تر ادارې لاندې کار کوي ، وویل چې ځینې کانونه پر کال تر شلو زرو کیراتو (قیراطو) پورې زمرد راکوي.

نعمت الله وایي ، چې دا قسمت دی. دی د خپلې کومپټې په ډېره غریبه کوټه کې پر غالۍ ناست دی. څوک سملاسي ډېرې ډېرې مومي ، خو یو بل څوک بیا بشپړ کال یا یو نیم کال کار کوي ، خو هیڅ هم لاس ته نه ورځي ... هر څه د الله پاک په رضا کیږي.

دا ډبرې په ټوله کې کوشنۍ دي ، خو بیا هم ، لکه څنګه چې د دې سیمې اوسېدونکو وویل ، کله کله سترې ډبرې هم پیدا کیږي. " یو سړي یوه قیمتي ډبره ومونده ، چې درې سوه کیراته وه. " د دې ځای د زمردو څرنګوالی ډېر لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی ، ځکه خو يې ډېر ښه پېري . اوسمهال د خينج پر شاوخوا ۱۱۰ يوسلو لس کانونه فعال دي ، چې نږدې ۱۵۰۰ يو زر او پېنځه سوه کسان پکې کار کوي.

په ځايي چايخانه [سماوات. ژ] کې موږ د [زمردي. ژ] ډېرو د ځرنګوالي پر سر د ژوندي بحث شاهدان شو ، چې له کانه يې راوړې وې . هر څه پرته له شور ماشوره ، چې په دوديز ډول د سيمه ييزو بازارونو ځانګړنه ده ، ترسره کېدل . احساسېدل ، چې د معاملې ټول برخه وال له پخوا يو بل ښه پېژني . قيمتي ډبرې په عادي فلزي تالۍ (کاسه) کې راوړل شوې وې . کله چې زمرد په ځانګړې تله کې وتلل شول ، نو سوداګر سبحان الله په بې پروايي وويل : " دا د ډېرشو زرو ډالرو دي " .

د کانونو چارو په رياست کې وويل شول ، چې د پنجشېر هر اوسېدونکی کولای شي ، د ځان لپاره يو کوشنی ځای غوره کړي ، د کرښې په ايستلو يا مېږويو پر ټک وهلو سره يې په نښه کړي ، ټاکلې اندازه پيسې تحويل کړي ، وروسته له دې کولای شي ، د زمردو د را ايستلو لپاره په هماغه خپل ځای کې پر کېندنو پيل وکړي . د ټولو را ايستل شويو زمردو په سلو کې لس سلنه بايد د مسعود دوتر (دفتر) ته ورکړي . پاتې زمرد کولای شي ، چې د ځان لپاره وپلوري . د کانونو په کېندونکيو کې داسې کسان ډېر لږ دي ، چې له پولې نه بهر اړيکې ولري . په خينج کې ګڼ شمېر منځګړي سوداګر اوسي ، چې يو يې هم سبحان الله دی . دوی احمد شاه ته ماليه ورکوي . د مسعود له اجازې پرته يو زمرد هم بهر ته نه شي لېږدول کېدای . پخوا دا ډبرې ګاونډي پاکستان ته لېږدول کېدې . اوس چې پاکستان د طالبانو ملاتړ کوي ، په خينج کې د زرغونو ډبرو په بازار کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدلون راغلی ، ځکه چې مسعود پر اسلام اباد باندې د قیمتي ډبرو پلور بند کړ. اوس د دې ډبرو ټول کار و بار کوونکي ، د مسعود په ګډون ، نوي اړيکي او بهر ته د هغوی د لېږد نوې لارې لټوي. سبحان الله پر ما باندې د پوښتنو باران جوړ کړ ، همدا پوښتي ، چې په روسیه کې د زمردو نرخونه څه ډول دي.

د قیمتي ډبرو د کېندنو او پلور کاروبار کوونکي ډېری کسان چې پیسې وګټي ، بیا نو له هېواده بهر ته ځي. ډېری یې اوس په امریکا متحده ایالاتو ، لویه بریتانیا ، هالېنډ او نورو هېوادو کې ژوند کوي.

د خینج په سیمه کې د ژوند ځانګړتیاوې پر انسان اغېز ښندي. د کان یو کارکوونکي ماته سر ټکاوه او ویې ویل : " نه شم کولای ، چې واده وکړم. د افغانستان په نورو سیمو کې ولور څلور سوه ډالره دی ، خو دلته په خینج کې څو زرو ته رسیږي. !»

د زرغونو ډبرو د را ایستنې بې نظمه ډله ییز کار:

ګهیځ وختي په بازار کې کار له جوش او خروش سره پیلیږي. لنډمهاله کورونو او خېمو ته نږدې شور ماشور وي. دلته هاغه د ښکته په څېر زړه تنګې څېرې ، چې له بېکارۍ د خپل کور انګړ ته نږدې ناست وي ، نه لیدل کیږي.

ماته یوه نوي پېژند ګلوي عبدالرحیب ، چې یو مهال یې په مسکو کې د جراحۍ په څانګه کې زده کړې کړې وې ، په روسي ژبه وویل: " کله چې میلیونر شوم نو بیا امریکا ته ځم. " د ده د بریګاد (ډلې) ټول کان کېندونکې او کارګران دا ارمان لري ، چې ډېرې پیسې وګټې او له افغانستانه بهر ته ولاړ شي. درې کاله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي چې عبدالرحیب دلته کار کوي. ما پوښتنه ترې وکړه: " په دې دریو کلونو کې دې ډېرې پیسې ګټلې؟" " تر اوسه مې دومره نه دي ګټلې.. "

دود او دستور دلته ډېر وچ او سخت دی. پخپله د کان کارګرانو کیسه وکړه، چې د ښه او ګټور ځای پر سر کوټلي ټکرونه او جګړې هم پېښېږي. ټولې موندل شوې ډېرې سملاسي ښکته لېږدول کیږي: " د دې لپاره، چې هغه د چا خبره د کوم چا زړه خاربښت ورته ونه کړي. دلته هر ډول پېښې پېښېږي... "

کار یې زښت ډېر دروند او سخت دی. کان کېندونکي د لویو ځټکونو په واسطه د غره په ډډه کې لومړی سوړه جوړوي، بیا په دغه سوړه کې ډینامیت ږدي او چاودوي یې. له چاودنې وروسته د ماتو شویو ډبرو ټوټې په کره ډول او پام سره ګوري، چې چېرته پکې زرغون پڅرکی ځلیږي او که نه. کارپوهان د کانې توکیو دا ډول را ایستنه د داړه مارۍ او بربریت طریقه بولي، ځکه چې چاودنې زمرد خرابوي او ټوټې کوي یې. خو دلته د قیمتي ډبرو د را ایستنې لپاره او سمهاله (عصري) وسایل نشته. د بې خطرۍ او احتیاط کارۍ تخنیک تر تولو ډېر لومړنی (ابتدایي) دی. [...]

مخکې له دې چې کان ته ورښکته شم، د ډلې مشر محمد سلیم زه دې ته اړ ایستلم، چې خپل سر پر افغاني دسمال وتړم، له سره یې راتاو کړم، خوله او پزه هم وتړم (مول ووهم). کان څه د پاسه ۸۰ اتیا متره ژور وو. که یو څوک یو ځلي دغه واټن په خاپوړو ووهي، بیا به زما پر حال هم پوه شي. دا له اره یوه ژوره سوړه وه، چې لاندې په تل کې یې د خاورو تېلي څراغ په رڼا سره څو کسانو هغه ډبرې په کره ډول کتلې، چې له چاودنې وروسته رالوېدلې او له غره څخه راجلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې وې. " شورويه ته بختور يې ، تا وکړای شول ، له نږدې يې ووينې ، چې زمرد څه ډول لاس ته راځي ! " د يوه په ورغوي کې څو زرغونې کوشنۍ ټوټې پرتې وې. لنډه دا چې ماته يې وويل ، چې دا دومره قيمت نه لري. [...]

ښفگېني پاخوموف

تالقان-پنجشېر-خينج

د «يتوگي» اوونيزه مجله، د ۱۹۹۹ ز کال د اکتوبر ۵، ۴۰ (۱۷۵) گڼه، ۴۵-۴۸ مخونه. (۶۹)

د مړينې سوداگر

[...] د ځينو مالوماتو له مخې، د شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود د وسلې رانيولو او ده ته د ور رسولو په بدل کې «ويکتور بوت» ته زمرد ورکول. [...]

نادېژدا بانچيک

د «واستوک او زاپد» اوبپاڼه ، ۲۰۰۸/۱۰/۳ ، (۷۰)

«ويکتور اناتولېويچ بوت» د وسلو او مړينې سوداگر

«ويکتور اناتولبويچ بوت» د ۱۹۶۷ ز کال د جنوري پر ۱۳ د تاجکستان په دوشنبې ښار کې زېږېدلی دی. دی [د وسلو . ژ] يو سوداگر او د روسيې تبعه دی . «بوت» په نيويارک کې د نياوتون (محکمې) له خوا د وسلې په ناقانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوداګرۍ ، د امریکا متحده ایالاتو د اتباعو په وژنه ، د کولمبیا د انقلابي وسله والو ځواکونو او د ولسي اردو د ملاتړ له لارې د توغندیو پر پلور او له دې لارې له ترهګرۍ نه د ملاتړ په تور تورن شوی دی. دی په رسنیو کې " د وسلو او مړینې سوداګر " په نامه یادیږي. د ۲۰۱۲ ز کال د اپرېل پر ۵ د نیویارک فدرالي نیاوتون " بوت " پر ۲۵ کاله بند محکوم کړ.

"ویکتور بوت " په ښوونځي کې الماني ژبه زده کوله. وروسته یې د کازان په پوځي ښوونځي کې زده کړې وکړې. پر ۱۹۸۵ ز کال یې هڅه وکړه ، چې د مسکو د نړیوالو اړیکو په انستیتوت کې شامل شي ، خو ویې نه شو کړای. وروسته له دې پوځي خدمت ته جلب شو ، پوځي بیړنی خدمت یې په " زاکارپاتیا" کې ترسره کړ. پر ۱۹۸۷ ز کال له ترخیصېدو وروسته د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په سره نښان لرونکي پوځي انستیتوت کې شامل شو. د دغه انستیتوت له پای ته رسولو وروسته یې پر ۱۹۸۹ - ۱۹۹۱ ز کلونو د " ویتېب " د پوځي هوایي ترانسپورت په غونډ کې د ژباړن په توګه دنده درلوده ؛ څو څو ځله یې د انګولا او نورو افریقایي هېوادو له پاسه الوتنیزې دندې ترسره کړې دي. پر ۱۹۸۹ – ۱۹۹۰ ز کلونو په موزمبیق کې د شوروي پوځي ماموریت ژباړن وو.

پر ۱۹۹۱ ز کال یې خپل لومړنی شرکت پرانیست او د هوایي سامان الاتو د پلور منځګړی وو. پر ۱۹۹۲ ز کال د سویلي افریقا جمهوریت ته ولاړ او هلته د توکیو په هوایي ترانسپورتي چارو کې بوخت شو. ده له ورځپاڼې سره په یوه مرکه کې په دې ټینګار کړی وو ، چې له ۱۹۹۳ ز کاله په عربي متحده اماراتو کې اوسېده ، خو " هیڅ مهال یې دا هڅه نه ده کړې ، چې له روسیې څخه بهر ته کډوال شي. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده کمپنۍ د " شارجي " په هوايي ډګر کې د ګلونو ، کور سامان ، پوځي قانوني پېټيو ، همدا راز د پرانسي او بېلجمي سوله ساتو پوځيانو پر لېږدولو بوخته وه . پر ۱۹۹۲ ز کال يې مالېزيا ته روسۍ جګړه ييزې - يرغليزې الوتکې لېږدولې.

د ۱۹۹۰ يمو کلونو په نيمايي کې د لومړي ځل لپاره په رسنيو کې دا خبرونه خپاره شول ، چې " ويکتور بوت " د نورې سوداګرۍ په څنګ کې ، په ناقانونه توګه پر هغو هېوادو وسله پلوري ، چې نړيوال بنديز پرې لګېدلی دی. د وسلو د رانيونکو حکومتونو او چيريکي وسله والو ډلو په شمېر کې دا هېوادونه راغلي ول ، لکه افغانستان ، انګولا ، توګو ، رواندا ، لايبيريا ، سېراليون ، د طالبانو غورځنګ ، او القاعده . د دغو اټکلونو بنه دليل د الوتکو د پيلوټانو شاهدي وه ، چې هغه پېټۍ چې دوی به لېږداوه تل به په ډېرو کلکو صندقونو کې خوندي شوی وو . په روسي رسنيو کې داسې اټکلونه څرګند بدل ، چې ښايي " بوت " د روسيې د وسلې جوړولو موسسې يو داسې پټ استازی وي ، چې وسله په خپل نامه پر بهرنيو هېوادو پلوري ، او ښايي چې دی د روسيې فدراسيون يو له ډېرو پټو راز لرونکيو کسانو څخه هم وي.

" بوت " پر ۱۹۹۵ ز کال د روسيې د هغې " يل - ۷۶ " ډوله الوتکې او د هغې د پرسونل د راخلاصولو په خبرو اترو کې برخه درلوده ، چې په افغانستان کې نيول شوې وه . [په دې اړه په دې کتاب کې د (له کندهاره تېښته) ليکنه کې مفصل بيان راغلی دی. ژ]

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۹۹۵-۱۹۹۸ ز کلونو یې له بېلجیم څخه خپله سوداګري کوله، خو لکه څنګه چې پر دې مهال د ده په اړه د حقوق ساتونکو اورګانونو له خوا پلټنې پیل شوې ، نو دی هم دې ته اړوت چې عربی متحده اماراتو ته ولاړ شي . د ده د هوایي کمپنۍ ، چې (Air Cess Liberia) نومېږي او د نړۍ په بېلابېلو هېوادو کې څه د پاسه ۵۰ الوتکې لري ، دوتر (دفتر) په عربي متحده امارتو کې دی.

" ویکتور بوت " د وسلې او مهماتو د ناقانونه سوداګرۍ او د ملګرو ملتو سازمان د بندیزونو د په پام کې نه نیولو په تړاو ، د ملګرو ملتو د امنیت شورا د ۲۰۰۰ ز کال ، د (Amnesty International) سازمان د ۲۰۰۵ او ۲۰۰۲ ز کلونو ، او د امریکا د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزارت په رپوټونو کې یاد شوی دی.

د دې پر څنګ د " ویکتور بوت " کمپنۍ یا هم د ده تر څارنې لاندې کمپنۍ ، له ۲۰۰۳ ز کاله راهیسې په عراق کې امریکایي پوځیان له مادي پلوه سمبالول.

د ۲۰۱۱ ز کال په نوامبر کې ، په ترېپولي کې د لېبیا د کشف او بهرنۍ څارګرۍ په مرکزي دوتر کې داسې لاسوندونه موندل شوي ، چې په هغو کې پر ۲۰۰۳ ز کال د لېبیا له جګپوړیو مامورینو سره د " بوت " اړیکي بربنډوي.

نوموړی پخپله د نړۍ د ډېرو سرو (تودو) سیمو ته د وسلې د لېږدولو په اړه منښته (اعتراف) کوي ، خو د وسلې سوداګري ردوي . ده پخپله داسې څرګنده کړې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د هوا له لارې د انګولا ، کانګو ، برازیل او رواندا ، همدا راز په افغانستان کې د رباني حکومت ته هغه مهال، کله چې له طالبانو سره جګړه روانه وه، وسله لېږدولې ده. خو د وسلې د پېر او پلور کار مې نه دی کړی.

پر ۲۰۰۱ ز کال پر ده باندې د خلکو د شکونو د زیاتېدو لامله "بوت" دې ته اړ وت ، چې له عربي متحده اماراتو څخه ووزي . پر ۲۰۰۲ ز کال بېلجیم له لوېدیځو هېوادو څخه لومړنی هېواد وو ، چې دی یې د الماسو پر قاچاق او له ناقانونه لارې څخه د نږدې ۳۰۰ میلونو ډالرو په تر لاسه کولو باندې تورن کړ او دی یې په نړیواله پلټنه کې اعلان کړ . نوموړی په داسې حال کې ، چې له نیول کېدو څخه ډارېده ، پر ۲۰۰۲ ز کال په روسیه کې مېشت شو ؛ هغه یې کوله ، چې بهر ته ولاړ نه شي ، د خلکو پام ځانته راوا نه ړوي ، او د ده د مېرمنې په وینا ، له هوايي سوداګرۍ څخه یې لاس واخیست . د بلجیم هېواد له لوري د ده د تورنېدو په پام کې نیولو سره ، ملګرو ملتو پر ۲۰۰۲ ز کال له یو ځایه بل ځای ته د ده پر تګ راتګ بندیز ولګاوه ، او پر ۲۰۰۵ ز کال یې له امریکا متحده ایالاتو سره په ګډه دا غوښتنه وکړه ، چې بانکي حسابونه دې یې کنګل شي . همدا راز د هغو اشخاصو او کمپنیو ، چې له ده سره تړاوونه لري ، بانکي حسابونه دې هم کنګل شي. "بوت" وروسته دا خبره څرګنده کړې وه ، چې د ملګرو ملتو ټولنې له خوا د لګول شویو بندیزونو په پایله کې ده نږدې ۱۷ میلیونه ډالر له لاسه ورکړل.

د ۱۹۹۰ ز کلونو په پای کې د امریکا متحده ایالاتو حکومت د "ویکتور بوت" د کار پلټنه (تحقیق) اعلان کړه . پر ۲۰۰۲ ز کال د امریکا متحده ایالاتو ولسمشر کشر جارج بوش یو فرمان لاسلیک کړ او د هغه په ترڅ کې یې د "بوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اکتیفونه کنګل اعلان کړل، ځکه چې د ده کار او کارندتیا د کانګو په دموکراتیک جمهوریت کې د امریکا متحده ایالاتو د بهرني سیاست پلي کېدو ته ګواښ پېښاوه.

پر ۲۰۰۸ ز کال د امریکا متحده ایالاتو له نېشه یي توکیو سره د مبارزې د ادارې کارکوونکیو د کولمبیایي پاڅونوالو په نامه " بوت " په چل سره بانکوک ته وروغوښت ، په دې مانا چې دوی غواړي له " بوت " سره ، دوی ته د نوې وسلې د ورکولو په برخه کې یوه معامله وکړي. دوی د " بوت " د نومبدلو لپاره کومه ټایپي ثبتونه هم کړې وه ، چې وروسته یې بیا د امریکا متحده ایالاتو په نیاوتون (نیاوځي ، محکمه) کې د یو ثبوت په توګه خدمت وکړ. د ۲۰۰۸ ز کال د مارچ پر ۶ " بوت " د «Sofitel Silom Road» په نامه مېلمستون کې د ټایلېنډ ځارندویو له خوا ونیول شو . د ده د نیولو امرلیک د ټایلېنډ د نیاوتون له خو ورکړ شوی وو . په هغه کې دی له کولمبیایي ترهګرو سره د مرستې په نامه تورن شوی وو ، هغه کولمبیایي ترهګر ، چې له اره امریکایي ځارګران ول ، خو ځانونه یې " بوت " ته د کولمبیایانو په نامه ورپېژندلي ول.

په ټایلېنډ کې له " ویکتور بوت " سره " اندری اېندریو سمولیان " ، چې د لویې بریتانیا تبعه وو ، هم یو ځای ونیول شو ، خو وروسته بیا خوشي کړای شو . داسې ښکاري ، چې د بریتانیا دغه تبعه د ده مرستندوی وو . اټکل کیږي ، چې " سمولیان " په دغه وخت کې له امریکایي ځانګړیو خدمتونو سره همکاري درلوده ، چې د دوی او " بوت " ترمنځ خبرو اترو کې منځګړی وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۲۰۰۹ ز کال د اگست پر ۱۱ د تایلېنډ نیاوتون ونه غوښتل ، چې " بوت " له خپل هېواد څخه بهر کړي. لامل یې دا وو ، چې د ده گناه دومره نه وه چې له هېواده پرې بهر و ایستل شي. بله خبره دا چې نیاوتون څرگنده کړه ، هغه کولمبیایي سخت دریځه سازمان ، چې د تورلگوونکو د تعبیر له مخې " بوت " پرې وسله پلورله ، هغه په اصل کې ترهگریز سازمان نه ، بلکې سیاسي سازمان دی. د امریکا متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزارت د ۲۰۰۱ ز کال پرېکړې سره سم دغه هېواد او وروسته اروپایي ټولنې د خپلې پرېکړې له مخې په دې ټینگار کاوه چې دغه سازمان دې د ترهگریزو سازمانونو په نوملړ کې ونیول شي ، خو د هماغه کال د سیپټمبر پر ۲ د بانکوک جنایي نیاوتون ونه غوښتل ، چې په ضمانت سره یې خوشي کړي.

د ۲۰۱۰ ز کال د فبرورۍ پر ۱۷ ، د نیویارک څارنوالۍ ، د دوو الوتکو په تړاو " بوت " بیا تورن کړ. دغه دوې الوتکې ، چې په امریکا متحده ایالاتو کې وې ، " بوت " غوښتل له خپل امریکایي ملگري " ریچارد چیچاکلي " سره په گډه رانیسي.

د ۲۰۱۰ ز کال د اگست پر ۲۰ ، د ټایلېنډ د تمیز نیاوتون ، د ټایلېنډ څارنوالۍ د غوښتنپاڼې په ځواب کې بیا هم امر ورکړ ، چې د امریکا متحده ایالاتو چارواکیو ته مثبت ځواب ورکړي او له هېواد څخه یې د " بوت " د ایستلو امر ورکړي. د نیاوتون ددغې پرېکړې په ځواب کې ، د " بوت " د مدافع وکیل له خوا پروټیسټ څرگند شو او له دې وروسته څه مهال نورو نیاوتوني پروسو ونیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نوامبر په نيمايي کې د تايلېنډ چارواکيو وروستۍ پرېکړه وکړه ، چې " ويکتور بوت " امريکا متحده ايالاتو ته وسپاري.

د ۲۰۱۰ ز کال د نوامبر پر ۱۷ سهار هغه الوتکه ، چې " بوت " پکې سپور وو ، د امريکا متحده ايالاتو د " ستيورات " د پوځي هوايي اډې په هوايي ډګر کې راښکته شوه. " بوت " د " منهېټن " نياوتون ته په زغره وال ګاډي کې ولېږدول شو ، چې د يو کاروان په منځ کې روان وو. [...]

لنډه دا چې د ۲۰۱۱ ز کال د نوامبر پر ۲ د نياوتون له خوا د امريکايي وګړيو په وژنه ، د امريکايي رسمي چارواکيو د وژنې په هڅه ، د توغنديو په پلور ، د کولمبيايي وسله والو ډلو له لارې د ترهګرۍ پر ملاتړ تورن شو.

د ۲۰۱۲ ز کال د اپرېل پر ۵ " ويکتور بوت " د نيويارک فدرالي نياوتون له خوا پر ۲۵ کاله بند محکوم شو. د حکم تر اعلانولو وروسته " بوت " د " بروکلين " بنديخانې ته ولېږدول شو.

د روسيې د بهرنيو چارو وزارت د امريکايي نياوتون د پرېکړې پرضد سخته نيوکه وکړه او ويې ويل ، چې د " بوت " پر ضد دا دوسيه يوه سياسي او پرمايشي جوړه شوې لوبه ده. وزارت ويلي ، چې دوی به روسيې ته د " بوت " د راستنولو په برخه کې هر ډول ګامونه پورته کړي. [...]

د ۲۰۱۲ ز کال په مې مياشت کې د امريکا متحده ايالاتو د بنديخانو فدرالي بيورو يوه پرېکړه وکړه ، چې د هغې له مخې به " ويکتور بوت " د بند موده ، د کولورادو ايالت د " فلورېنس " ښار په لا سخته بنديخانه کې تېروي. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسی بربښنايي پوهنغونډ . (۷۱)

د ژباړن يادونه : د «ويکتور بوت» په اړه له دې ليکنې څخه ، چې له روسي بربښنايي پوهنغونډ څخه رااخيستل شوې ، داسې ښکاري چې ځينې خبرې ناويلې پاتې دي . د ده د وسلې د سوداګرۍ ، په تېره بيا په افغانستان کې د شمالي ټلوالې او احمد شاه مسعود سره د وسلې او مهماتو د معاملو اړخونه پکې دومره نه دي بربنډ شوي او په لوی لاس پټ ساتل شوي ، خو زموږ لپاره همدا هم بسنه کوي ، چې ده پخپله منښته کړې ، چې د افغانستان د رباني - مسعود حکومت ته يې وسله او مهمات لېږدول . د دې کتاب په هغه ليکنه کې چې په کندهار کې د طالبانو له خوا پر ۱۹۹۵ ز کال نيول شوې روسۍ الوتکې او له کندهاره د روسي پيلوټانو د تېښتې په اړه ده ، همدا راز په دې کتاب کې له روسي رسنوال سره په يوه مرکه کې د مسعود له څرګندونو ښه مالومېږي ، چې ده ته همدغه " بوت " وسله ورکوله ، مانا دا چې روسيې ده ته وسله ورکوله . اړينه ده وويل شي ، چې په کندهار کې د هماغې نيول شوې روسۍ الوتکې چلوونکې ډلې له منښتې داسې راڅرګندېږي، چې " ويکتور بوت " د روسۍ مافيا سړی دی . بله خبره دا چې ، په همدې کتاب کې د راټولو شويو لاسوندونو پر بنسټ ، پر ۱۹۹۸ زېږدي کال احمد شاه مسعود پخپله په يوه مرکه کې دا منښته (اعتراف) کړې وه ، چې روسۍ مافيا ده ته وسله او مهمات ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځونه

1. http://ru.wikipedia.org/wiki/Ахмад_Шах_Масуд
2. http://www.vdv345polk.ru/article.pl?id=444
3. http://www.vdv345polk.ru/article.pl?id=444
4. http://www.kurginyan.ru/publ.shtml?cmd=sch&cat=493&vip=13
5. http://www.continent.kz/1999/04/22.html
6. http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=230030
7. http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=157383&print=true
8. http://www.ng.ru/politics/2000-10-27/1_sindrom.html
9. http://www.vremya.ru/2000/156/5/2780.html
10. http://www.vremya.ru/2000/161/5/3100.html
11. http://www.asia-times.ru/countries/china/rus_china_talibs1.htm
12. http://world.ng.ru/

(c) ketabton.com: The Digital Library

13. http://refugee.memo.ru/For_ALL/COUNTRY.NSF/320becbe0eb62a7ac3256b230053f6be/c6acf69a74b2c597c3256af6002c3b7d!OpenDocument

14. http://kp.ru/daily/22630/12072/

15. http://www.specnaz.ru/archive/11_2001/26.htm

16. http://ru.wikipedia.org/wiki/Захват_самолёта_Ил-76_3_августа_1995_года

17. http://www.argumenti.ru/publications/1308

18. http://www.warlib.ru/index.php?id=000064

19. http://www.afganwar-kino.com/index.php/Geroi-proekta/Ruslan-Aushev.html

20. http://www.ng.ru/world/2001-09-14/1_target.html

21. http://www.agentura.ru/dossier/afghanistan/people/masud/

22. http://www.profile.ru/items/?item=6075

23. http://www.2000.net.ua/print?a=%2Fpaper%2F47427

24. http://i-r-p.ru/page/stream-event/index-7543.html

25. http://top.rbc.ru/politics/18/03/2002/47914.shtml

(c) ketabton.com: The Digital Library

26. http://politkovskaya.novayagazeta.ru/pub/2002/2002-31.shtml

27. http://www.monolithdigest.ru/article_Ochirov_9.html

28. http://religion.ng.ru/printed/88647

29. http://rudocs.exdat.com/docs/index-264393.html#8558121

30. http://www.chekist.ru/article/2564

31. http://forum-msk.org/material/power/759995.html

32. http://www.rossia3.ru/politics/foreign/afganvchera

33. http://www.ishimbay.ru/engine/print.php?newsid=622&news_page=1

34. http://www.itogi.ru/archive/2001/48/109056.html

35. http://ru.wikipedia.org/wiki/Пандшерская_операция

36. http://www.forrum.ru/lofiversion/index.php?t13472.html

37. http://www.nikkolom.ru/article/news_itogi_7_14_09_01.htm

38. http://www.igstab.ru/materials/black/Carfagen2.htm

39. http://www.rubezh.eu/Zeitung/2009/03/06.htm

(c) ketabton.com: The Digital Library

40. http://news.iran.ru/news/2750/

41. http://www.fergananews.com/article.php?id=7081

42. http://www.evro-service.com/files/prik_n_4/p0663.htm

43. http://www.slavmir.ru/arhiv00/smil024.htm

44. http://www.7days.ru/w3s.nsf/Archive/2000_198_crime_text_ukolov1.html

45. http://www.specnaz.ru/archive/10.2000/11.htm

46. http://www.babouchka.net/old.kavkazcenter.com/news/2001/07/09/news1.htm

47. http://www.apn.ru/news/print15212.htm

48. http://www.pravda.info/kompromat/1203.html

49. http://www.polemics.ru/articles/?articleID=4610&hideText=0&itemPage=1

50. http://belta.by/7days.nsf

51. http://exlibris.ng.ru/koncep/2005-04-07/6_drug.html

52. http://mark-edge.ucoz.ru/blog/2009-10-02-6

53. http://www.apn-spb.ru/publications/article6678.htm

(c) ketabton.com: The Digital Library

54. http://www.mk.ru/editions/daily/article/2001/09/17/104110-poslednee-intervyu-masuda.html

55. http://artofwar.ru/m/moskalenko_l_g/text_0060.shtml/

56. http://www.gazeta.ru/2001/11/19/benladenpote.shtml

57. http://www.ferghana.ru/article.php?id=182

58. http://news.iran.ru/news/8734/

59. http://news.bbc.co.uk/hi/russian/russia/newsid_4083000/4083855.stm

60. http://www.ogoniok.com/archive/1996/4478/47-18-23/

61. http://commi.narod.ru/txt/ek/108.htm

62. http://www.wps.ru/ru/pp/happy_russia/2005/04/29.html

63. http://www.vremya.ru/print/20575.html

64. http://supernew.ej.ru/067/world/02/index.html

65. http://army.lv/ru/Zapas-prochnosti/92/4534

66. http://kommersant.ru/doc/283028

67. http://www.specnaz.ru/archive/11_2001/index.htm

68. http://www.kommersant.ru/doc/173550/print

(c) ketabton.com: The Digital Library

69. **Евгений Пахомов, еженедельный журнал Итоги, 5 октября, 1999 года, номер 40 (175) , стр. 45-48**

70. **http://www.westeast.us/11/article/2304.html**

71. **http://ru.wikipedia.org/wiki/Бут,_Виктор_Анатольевич**

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونه

د نوي یموزېږدي کلونو په نیمایي کې د روسیې د پخواني هېوادمشر باریس بلخین (۱۹۳۱–۲۰۰۷) د واکمنۍ پر مهال پخپله د ده مرستندوی «یوري میخایلوویچ باتورین» احمدشاه مسعود ته ورلېږل شوی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«یوري میخایلوویچ باتورین» پر (۱۹۹۳–۱۹۹۸) ز کلونو د روسیې د ولسمشر «باریس نیکولایویچ یلڅین» مرستندوی وو. د نوي یمو زېږدي کلونو په نیمایي کې (د ۱۹۹۲ ز کال پر شاوخوا) احمد شاه مسعود ته ورلېږل شوی، له هغه سره یې پټه لیدنه کتنه کړې، د پوځي او سیاسي مرستې ژمنې یې ورسره کړې وې. مسعود پخپله د دغې لیدنې کتنې په اړه په یوه مرکه کې اعتراف کړی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او د روسي ځارگرۍ (کې.جي.بي) ډگروال رينات تيمېرووېچ امينوف، د ۱۹۹۸ز کال د جولای مياشت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او روسی رسنوال «الېکساندر کنیازېف»، چې هممهال د روسيې د کشف او پوځي څارګرۍ کارمند وو. کنیازېف په یوه مرکه کې ویلي چې ده له مسعود سره ښه پېژندګلوي درلوده، ډېر ځلي يې ورسره لیدنې کتنې کړې، په سفرونو کې او ان په جبهه کې هم ورسره ملګری وو. دا عکس پر ۱۹۹۸ ز کال په تخار ولایت کې اخیستل شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود، امرالله صالح او روسی پوځي ښارګر «الېکساندر کنیازېف».
د ۱۹۹۸ز کال د اپرېل میاشت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود او روسي پوځي څارګر «الېکساندر کنيازېف» يو بل ګډ انځور. ۱۹۹۹ز کال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسيې د کشف او پوځي څارګرۍ کارمند «الېکساندر کنيازېف» او د شمالي ټلولي يو بولندوی انجنير محمد عمر تالقانو ته نږدې په جبهه کې، د ۱۹۹۸ ز کال دوبی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ښي ـ نه کيڼې خواته: د احمد شاه مسعود نږدې ملګرى محمد داود داود،
انجنير محمد عمر او روسى پوځي ښارګر «الېکساندر کنيازېف».

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «والېنتين يوانوويچ وارېنيکوف» (۱۹۲۳-۲۰۰۹ ز کلونه) يو له هغو جګپوړو شوروي او روسي جنرالانو څخه وو چې له مسعود څخه د شخصيت جوړولو، له مصنوعي لويولو او له هغه سره د پټو اړيکو لرلو ته ډېر لېوال وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «وارېنيکوف» پر ۲۰۰۸ ز کال له څو نورو کسانو سره کابل ته يو سفر وکړ. د دغه سفر په ترڅ کې يې له برهان الدين رباني، محمد فهيم قسيم، عبدالله عبدالله، او د مسعود له ورور ضيا مسعود سره وکتل. همدا راز پنجشېر ته ولاړ او هلته يې د مسعود ارامځای هم وکوت. په دې عکس کې جنرال «وارېنيکوف» له خپلو څو نورو ملګرو سره ليدل کيږي چې لاس پر سينه د مسعود درناوی کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسی جنرال وارېنیکوف په کابل کې له عبدالله عبدالله سره، ۲۰۰۸ ز کال. دی د
مسعود تر عکس لاندې عکس اخيستل د ځان لپاره یو ویاړ بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارشال «یگر دمیتریویچ سېرګیېف» (۱۹۳۸–۲۰۰۶)، چې پر (۱۹۹۷ – ۲۰۰۱) ز کلونو د روسیې د دفاع وزیر وو ، د تاجکستان په پلازمېنه دوشنبه کې یې څو ځلي له احمد شاه مسعود سره پټې لیدنې کتنې کړې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسيې د بل هېوادمشر ولاديمير پوتين د واکمنۍ پر مهال له مسعود سره د پوځي او سياسي مرستې لړۍ نه يوازې چې ادامه وموندە، بلکې لا پياوړې هم شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي اتحاد د سمندري پوځ ډگروال «باریس فیودوروویچ برېمبنکو» پر ۱۹۸۹ ز کال، چې کله شوروي پوځونه له افغانستانه وتل، نو دی مسعود ته ورلېږل شوی وو او له هغه سره یې داسې هوکړه کړې وه چې د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال به پر شوروي پوځونو بریدونه نه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د روسيې سفير «ميخاييل الېکسېيويچ کوناروفسکي» (د ۱۹۴۴ ز کال زوکړه)، د روسانو لپاره په افغانستان کې د تر ټولو ستر او پټ ملګري مسعود قبر ته ګلان ږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

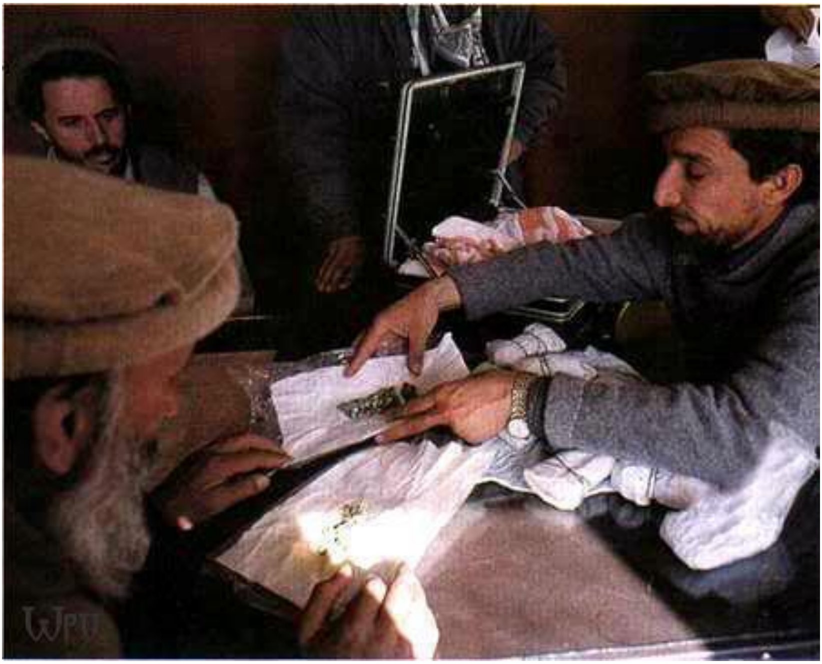

احمد شاه مسعود د پنجشېر زمردو، چې د هېواد ملي شتمني ده، د را ایستلو او سوداګرۍ له لارې په کال کې په سوونو میلیونه ډالر تر لاسه کول. د قیمتي ډبرو سوداګري د کورنۍ جګړې د ادامې لپاره یوه ډاډمنه سرچینه وه. ځینې روسي سرچینې لیکي چې مسعود په افغانستان کې تر ټولو ډېر شتمن کس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مصنوعي ډول له مسعود نه د شخصيت جوړولو هڅې، (کارتون).

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library